อนุสรณ์

ในการฌาปนกิจศพ

พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร จันทสิริ)
เจ้าคณะ ๕ วัดสุทัศน์เทพวราราม พระนคร

และ

โยมเลื่อม โยมเปลี่ยน ทับสายทอง

ณ เมรุวัดจักรวรรดิราชาวาส
วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๑

คณะโรงพิมพ์ สามเจริญพานิช

พิมพ์อุทิศถวายเป็นสักการะธรรมบรรณการ

อนุสรณ์

ในการฌาปนกิจศพ

พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร จันทสิริ)
เจ้าคณะ ๕ วัดสุทัศน์เทพวราราม พระนคร

และ

โยมเลื่อม โยมเปลี่ยน ทับสายทอง

ณ เมรุวัดจักรวรรดิราชาวาส
วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๑

คณะโรงพิมพ์ สามเจริญพานิช

พิมพ์อุทิศถวายเป็นสักการะธรรมบรรณการ

พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง)

ชาตะ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๘

มรณะ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

ไมตรีอนุสรณ์

พระครูพิพัฒนพรหมศีล (เจ้าเชียร) กับสายของ
เมื่อปวสชีวิต ๒๕ ได้แสดงน้ำใจไมตรีของท่าน
ที่มีต่อข้าพเจ้าให้ปรากฏหลายครั้ง โดยได้ทำ
บุญกุศลแล้วก็อุทิศมาให้ข้าพเจ้า ในคราวที่ท่าน
ได้ตรวจดวงชะตาเห็นว่าไม่ราบรื่น โดยที่-
ข้าพเจ้ามิได้ออกปากขอร้องเลย ข้อนี้ทำให้-
ข้าพเจ้ารู้สึกและสำนึกว่าท่านเป็นกัลยาณมิตร
ที่มีน้ำใจรักนับถือข้าพเจ้า หวังความสวัสดี
แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างสูง ตั้งใจจะสนองคุณ
ของท่านให้สาสม แต่ยังไม่ทันได้โอกาส
ท่านก็มาถึงมรณภาพละโลกนี้ไปเสียก่อน
จึงตั้งใจ ทำบุญอุทิศส่วนบุญให้ท่าน
เป็นส่วนตัว และขออุทิศร่วมกุศลที่ตน
เองได้สร้างสมมาในพระพุทธศาสนา แก่ท่าน
เพื่ออำนวยอิฐผลวิบากสมบูรณ์ แก่ท่านโดย
ควรแก่ฐานะ ใน สัมปรายภพ.

ด้วยความระลึกถึงคุณ
(ลายมือชื่อ)
๒๙ ธ.ค. ๑๑

คำอนุโมทนา

เมื่อพระครูพิพัฒนบรรณกิจ มรณภาพลง เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๐ บรรดาศานุศิษย์ต่างรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณาและเมตตาธรรมที่ท่าน ได้ปกแผ่ให้ความร่มเย็น เป็นสุขตลอดมา จึงร่วมกันจัดการศพของท่านอย่างสมเกียรติเพื่อสนองพระเดชพระคุณ คือ รับเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลให้ท่าน เป็นอันดับมา ตามโอกาส อันสมควร และได้บริจาคทรัพย์ตามกำลังศรัทธา ดังมีรายนามปรากฏท้ายหนังสือนี้

และเนื่องในงานฌาปนกิจศพพระครูพิพัฒนบรรณกิจนี้ บรรดาศิษย์ มีความ เห็นพ้องกัน ที่จะพิมพ์หนังสือแจก เป็น อนุสรณ์ ใน งานนี้ เพื่อเป็นธรรมบรรณาการแด่ท่านผู้มีเกียรติและศิษย์ทุกคน และเพื่อเป็นธรรมวิทยาทานอุทิศแด่ท่านด้วย โดยรวบรวม บทเทศนาของท่าน หลับดีฝันดี เกล็ดความรู้เกี่ยวกับการสร้างบ้าน และเรื่องที่น่ารู้อื่นๆ อีกหลายเรื่อง หวังว่าคงมีประโยชน์แก่ท่านผู้อ่านบ้างตามสมควร

ในการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์นี้ขึ้น ก็เพื่อน้อมรำลึกถึงพระคุณท่านด้วยกตัญญูกตเวทีเป็นที่ตั้ง ด้วยกุศลผลบุญในการจัดการศพท่านของศิษย์ทุกคน จงเป็นปัจจัยดลบันดาลให้ท่าน "พระครูพิพัฒน-บรรณกิจ" (วิเชียร ทับสายทอง) ประสบแต่ความสุขสำราญในที่ทุกสถานในกาลทุกเมื่อเทอญ

คณะศิษย์

ประวัติสังเขป

ของ

พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร จนฺทสิริ)

วัดสุทัศน์เทพวราราม

พระครูพิพัฒนบรรณกิจ เกิดในตระกูลทับสายทอง เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๔๘ ตรงกับวันอังคาร แรม ๕ ค่ำ เดือน ๓ ปีมะเส็ง ณ บ้านบางแขม ตำบลบางแขม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โยมบิดาชื่อเลี่ยม โยมมารดาชื่อเปลี่ยน เป็นบุตรคนสุดท้อง มีพี่ ๔ คน คือ

๑. นายผล ทับสายทอง

๒. นางผง ทับสายทอง

๓. นายเพี้ยน ทับสายทอง

๔. นายเล็ก ทับสายทอง

เมื่อเยาว์วัย อายุได้ ๖ ขวบ ไปอยู่กับพระน้าชายที่วัดพะเนียงแตก อายุ ๘ ขวบกลับไปเรียนหนังสืออยู่กับพี่หนู พี่แม้นที่บ้านครูจันทร์ สุนทรสมิต และเมื่ออายุได้ ๙ ขวบไปอยู่ที่วัดพระปฐมเจดีย์ เรียนหนังสือจนอายุ ๑๒ ขวบ เมื่อติดตามท่านเจ้าคุณพุทธรักขิต ไปวัดโปรดเกศเชฏฐาราม พระประแดง เผอิญท่านเจ้าคุณได้ถึงแก่มรณภาพที่นั่น ท่านก็ได้อยู่เฝ้าศพท่านเจ้าคุณ ฯ อยู่ที่วัดโปรดเกศ ฯ

เป็นเวลา ๑ ปี แล้วได้มาอยู่วัดสุทัศน์ฯ กับพระครูวินัยธรบุญรอด ที่คณะ ๖ เมื่อพระครูวินัยธรบุญรอดลาสิกขา ได้กลับไปอยู่บ้านบางแขมเป็นเวลา ๑ ปี แล้วจึงได้กลับมาบรรพชาเป็นสามเณรที่วัดโปรดเกศเชฎฐาราม พระประแดง แล้วไปจำพรรษาที่วัดครุนอกและวัดครุใน ได้ศึกษาวิชาช่างปั้น แกะสลัก วาดเขียน และวิชาไสย-ศาสตร์ กับอาจารย์ที่วัดครุในเป็นเวลา ๓ ปี แล้วกลับมาอยู่ที่คณะ ๑๐ วัดสุทัศน์ฯ กับท่านมหาดำ (ปัจจุบัน คือ พระเทพปริยัติ เจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา) ท่านได้อยู่จำพรรษาที่คณะ ๑๐ ตลอดมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๖๙ จึงได้อุปสมบท

สมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว) เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์
เป็นที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นพระอุปัชฌาย์

พระมงคลราชมุนี (ผึ่ง ปุพฺพโก) วัดสุทัศน์ฯ เป็นพระ
กรรมวาจาจารย์

พระปริยัติบัณฑิต (ดำ . . . . .) วัดสุทัศน์ฯ เป็นพระ
อนุสาวนาจารย์
(ปัจจุบัน คือ พระเทพปริยัติ เจ้าอาวาสวัด
ปทุมคงคา)

เมื่ออุปสมบทแล้ว ท่านคงจำพรรษาอยู่ที่คณะ ๑๐ ซึ่งมีพระครูธรรมธรปั้น เป็นเจ้าคณะ

พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้เป็นพระฐานานุกรม ของสมเด็จพระวันรัต
(แพ ติสฺสเทว)
ที่ "พระครูใบฎีกา"

พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้เป็น พระฐานานุกรม ของ สมเด็จพระวันรัต
(แพ ติสฺสเทว)
ที่ "พระครูธรรมคุต"

พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้มาเป็นเจ้าคณะ ๕

พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้เป็นพระฐานานุกรมของสมเด็จพระสังฆราช
(แพ ติสฺสเทว)
ที่ "พระครูพิพัฒนบรรณกิจ"

เมื่อท่านได้รับมอบหมายจากพระเดชพระคุณเจ้าประคุณสมเด็จพระสังฆราช ให้มาเป็นเจ้าคณะ ๕ คณะ ๕ ในขณะนั้นอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ท่านได้ลงมือบูรณะปฏิสังขรณ์เป็นเวลาเกือบ ๓ ปี จึงได้ย้ายมาประจำ

เมื่อท่านมาประจำอยู่ที่คณะ ๕ แล้ว ท่านได้ปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรตลอดจนศิษย์ในคณะให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นที่เคารพนับถือของพระภิกษุสามเณรและศิษย์ในคณะเป็นอย่างดีตลอดมา

เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ท่านได้รับโยมมารดาของท่านมาอุปการะไว้ด้วย นับว่าท่านเป็นผู้ที่มีกตัญญูกตเวทีที่น่าสรรเสริญ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ โยมมารดาถึงแก่กรรม ท่านก็ได้ทำการซ่อมแซมคณะอีก ได้ปรารภไว้ว่า เมื่อซ่อมแซมคณะเสร็จแล้วจะได้ทำการปลงศพโยมทั้ง ๒ ของท่าน การซ่อมแซมได้กระทำเรื่อยมาจนกระทั่งท่านมรณภาพ

ถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๗-๒๕๐๙ ท่านเริ่มอาพาธ เป็นโรคกระเพาะอาหารพิการเป็นแผล ท่านได้ฉันยาตามที่หมอสั่ง พอบรรเทาเรื่อยมา

แต่เท่าที่สังเกตท่านก็ยังไม่เป็นปกติสมบูรณ์ขึ้นมากนัก จะเนื่องจากท่านต้องตรากตรำในการซ่อมคณะก็อาจเป็นได้ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ประมาณเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม การอาพาธของท่านทรุดลงเรื่อย ๆ คือ มีอาการเหนื่อยหอบ หายใจไม่สะดวก ถึงกระนั้นท่านก็ยังไม่ใคร่ยอมจะไปหาหมอโรงพยาบาล จนกระทั่งถึงวันที่๒-๓สิงหาคม ๒๕๑๐ ท่านมีอาการหนักเพียบ และบังเอิญนายแพทย์มงคล มาจะรักษาท่าน เห็นอาการหนัก แนะนำให้ท่านไปโรงพยาบาล จึงได้นำท่านส่งโรงพยาบาลโรงงานยาสูบ โดยมีนายเจริญ โกศลวัฒนะ และนายกมล โกศลวัฒนะ เป็นผู้ฝาก ท่านได้พักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลเป็นเวลา ๔๐ วัน หลังจากนั้นเมื่อกลับกุฏิแล้ว ต้องไปฉีดยาที่โรงพยาบาลวันอังคารและวันศุกร์ ตามที่นายแพทย์สั่ง ในระยะนี้รู้สึกว่าอาการกระเตื้องขึ้นมาก แต่แล้วต่อมาในคืนวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ ท่านมีอาการแน่นทรวงอกหายใจไม่สะดวกและนอนไม่หลับตลอดคืน ท่านก็มิได้ปริปากบ่นแม้แต่คำเดียว (ตามคำบอกเล่าของนายบุญช่วย หลานของท่านที่มาคอยพยาบาลอยู่ตลอดเวลาที่ท่านอาพาธ) จนเช้ามืดวันนั้น ท่านจึงได้เรียกนายบุญช่วย ให้ไปตามนายกมล โกศลวัฒนะ เห็นอาการไม่ดีจึงได้นำส่งโรงพยาบาลอีกครั้ง เมื่อนั่งไปในรถท่านยังพูดว่า "ไม่เป็นไร สบายใจดีแล้ว" อยู่ที่โรงพยาบาลได้สองสามชั่วโมง ท่านก็ถึงแก่มรณภาพที่โรงพยาบาลยาสูบเวลา ๐๘.๐๕ น. ศิริรวมอายุได้ ๖๑ ปี ๙ เดือน ๑๐ วัน

รูปํ ชีรติ มจฺจานํ　　　　นามโคตฺตํ น ชีรติ

ร่างกายตายแล้วก็　　　ผุพัง
เหม็นเน่าไม่จิรัง　　　ยึดเยื้อ
ทำดีชื่อก็ดัง　　　เด่นโลก เสมอนา
ควรจักคิดก่อเกื้อ　　　ก่อสร้างสมบูรณ์

รูปกายสำสัตว์ล้วน　　　สูญสลาย
ย่อมเสื่อมย่อมทำลาย　　　ทั่วหน้า
ความดีบ่สูญหาย　　　คงอยู่ในโลก
สูงส่งอยู่คู่หล้า　　　ตราบฟ้าดินกษัย

โยมเลี่ยม ทับสายทอง

โยมเปลี่ยน ทับสายทอง

มีบุตรธิดา ๕ คน คือ

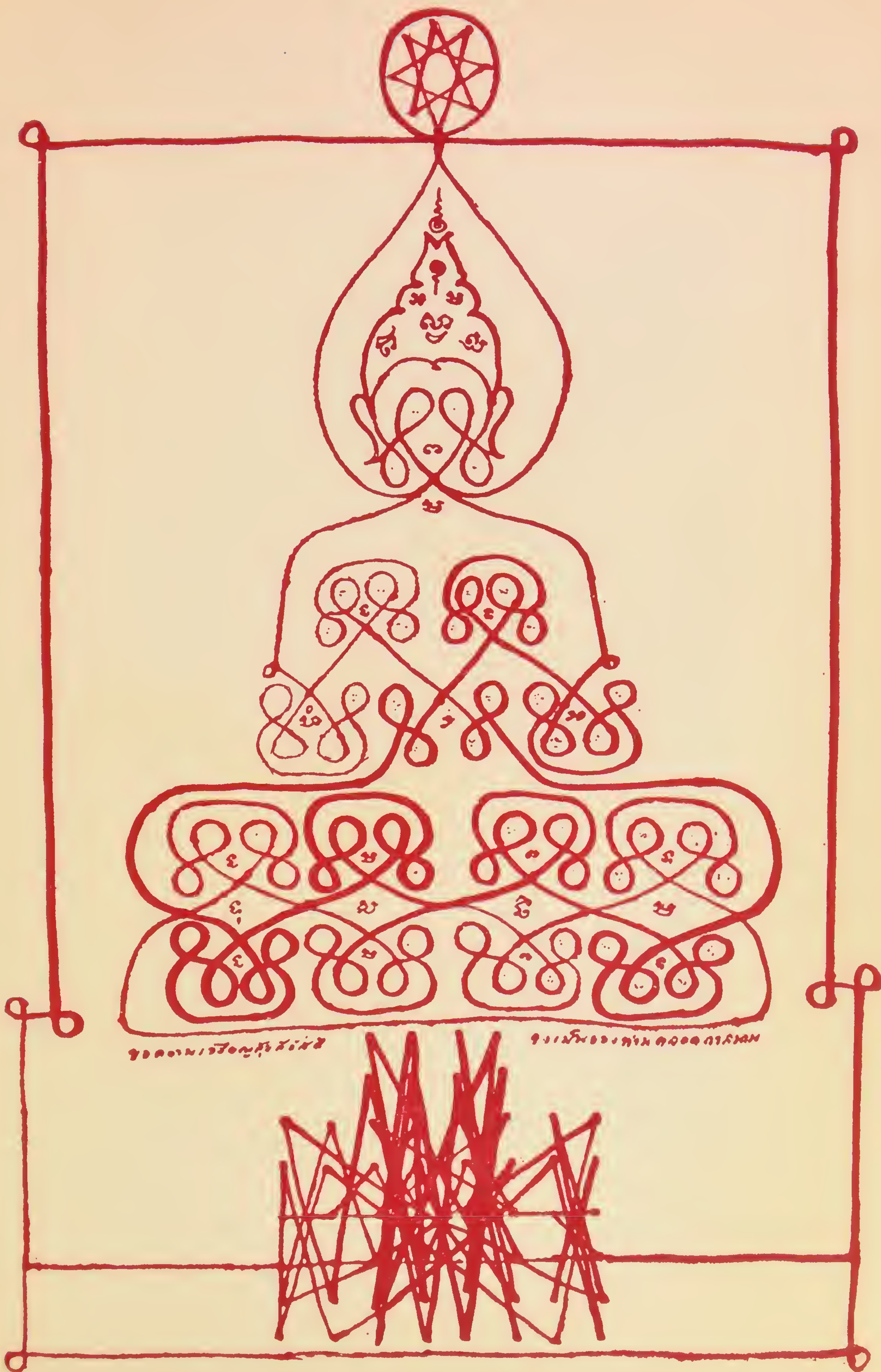
๑. นายผล ทับสายทอง

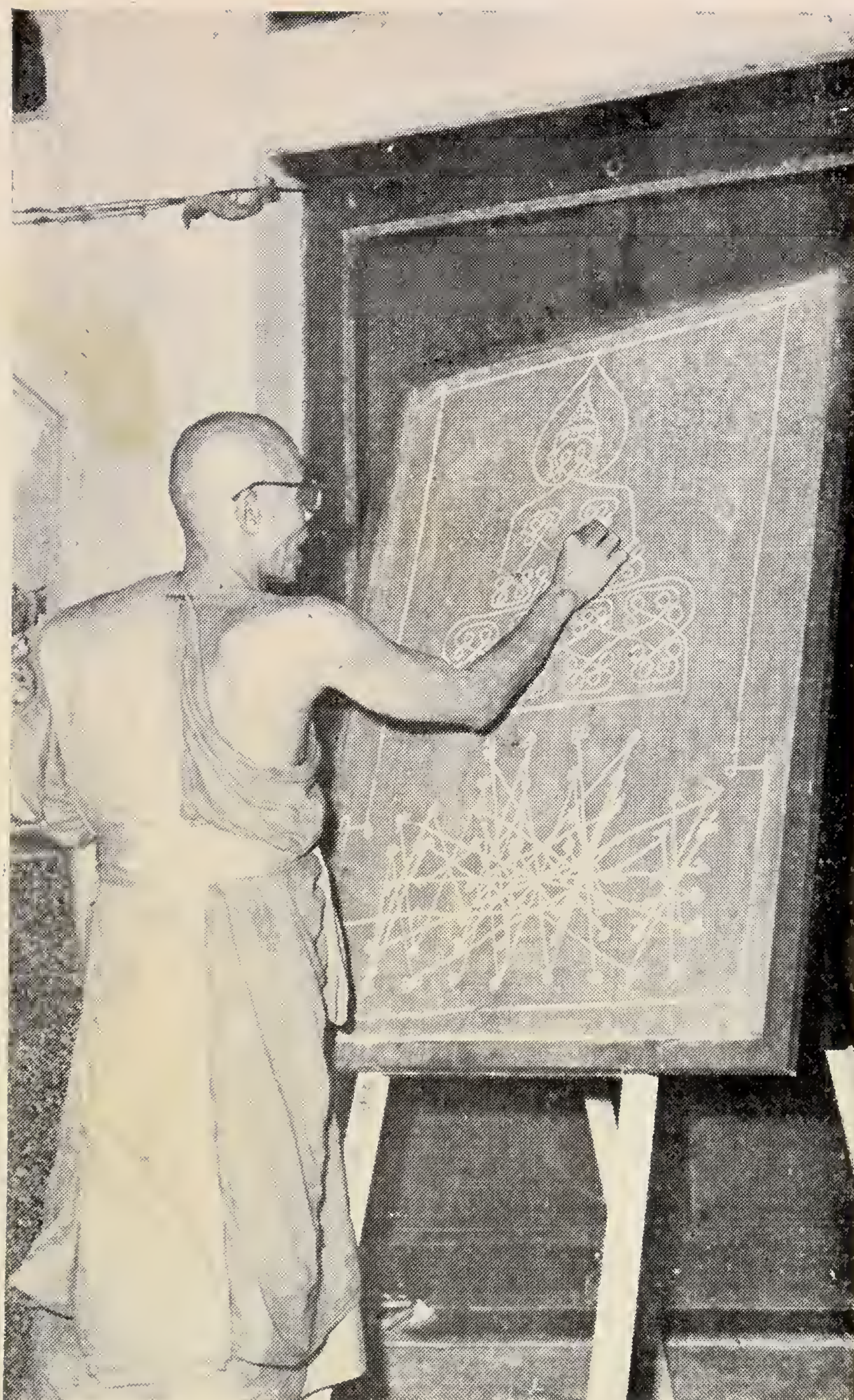
๒. นางผง ทับสายทอง

๓. นายเพี้ยน ทับสายทอง

๔. นายเล็ก ทับสายทอง

๕. พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง)

ขอความเจริญสุขสวัสดิ์
จงเป็นของท่าน ตลอดกาลนาน

"ยันต์พระพุทธนิมิต　วชิรประสิทธิ์คุณาภรณ์"

(กำลังเขียน)

พระธรรมวิสุทธาจารย์ เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ฯ และเจ้าคณะภาค ๒

พระศรีวิสุทธิวงษ์ ผู้ช่วยเจ้าอาวาส นายกมล โกศลวัฒนะ

"พระคุณของท่าน"

เป็นบุญของผมที่ได้ท่านเป็นพระอนุสาวนาจารย์ เมื่ออุปสมบท และจำพรรษาอยู่ที่คณะ ๕ ของท่านในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ก่อนจะได้บวช ท่านได้พิถีพิถันในเรื่องการขานนาค และพิธีหมอบกราบพระเป็นอย่างมาก ท่านไม่ค่อยจะรับผู้มาขอบวชอย่างง่าย ๆ โดยมิได้ตระเตรียมฝึกซ้อมพิธีบรรพชาอุปสมบทไว้แล้วเป็นอย่างดีเสียก่อน

เมื่อบิดาผมผู้นับถือท่านสิ้นบุญในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ท่านก็ได้มาเป็นแม่งานจัดการศพให้อย่างสมเกียรติ

คราวหนึ่ง เมื่อครั้งผมเริ่มเผชิญชีวิตเป็นพนักงานบริษัทยาสูบอังกฤษอเมริกัน (สยาม) จำกัด ได้ ๒-๓ ปี รู้สึกคับแค้นใจในเรื่องงานเป็นอันมาก จนถึงน้ำตาตก ท่านก็ได้ปลอบใจให้สติไว้ว่า อยากจะลาออกก็ไม่ว่า แต่ขอให้ออกเมื่อตอนมีจิตใจดีเสียก่อน มาดี-ไปดี ที่เราทำงานอยู่กับเขานี่ จะคิดไปอีกที ก็เหมือนกับได้เข้าศึกษาอยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยใหญ่ แล้วแทนที่จะต้องเสียค่าเล่าเรียน เขายังกลับให้เงินเดือนเราด้วย ผมจึงได้ทน "เรียน" อยู่กับบริษัทบีเอที ต่อมาจนกระทั่งรัฐท่านซื้อกิจการมาเป็นโรงงานยาสูบ

ในระหว่างที่ผมบวชเรียนอยู่กับท่าน ท่านได้คอยกำกับให้ผมสวดมนต์ให้ชัดถ้อยชัดคำ จำให้แม่น ให้มั่นในคุณพระรัตนตรัย โดยเฉพาะในพระพุทธคุณบทอิติปิโส บทพาหุํ และบทอตฺถิโลเก โดยเฉพาะบทหลังนี้ ท่านว่ากันไฟได้ ซึ่งผมก็ได้ใช้ภาวนาไปขนของไปกับ

ลูกคนโตเมื่อคราวไฟไหม้ใหญ่เสาชิงช้าเมื่อต้นปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ไฟลามมาจนจะถึงร้านแล้ว แต่ก็รอดมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ นอกจากนี้ท่านยังได้ประสิทธิ์ประสาทเวทมนต์คาถาบางบทตามที่ท่านเห็นว่าผมควรจะได้ ประกอบกับได้ให้คติธรรมและข้อคิดเห็นต่างๆเกี่ยวกับปัญหาชีวิตในแนวที่แปลกออกไปเกินกว่าที่สามัญชนจะคิดได้ ยังประโยชน์ให้ชีวิตของผมผ่าอุปสรรคมาได้ตราบเท่าทุกวันนี้

ของดีที่ผมได้จากท่านอีกอย่างเมื่อบวชก็คือ เรื่องท่านให้กำหนดลมหายใจ ให้หายใจเข้าลึกๆ ผ่อนออกเบาๆ พุท-เข้า โธ-ออก

ถึงวันโกนท่านยังได้ลงมือปลงผมให้ผมด้วย ดูเหมือนไม่น้อยกว่าสองครั้ง

สเกทซ์ภาพ เหมือน จากตัวจริง ของผม ท่านก็ได้ทำให้ไว้ครั้งหนึ่ง ในทำนองเสกเป่าไปในตัว เมื่อผมไปเยี่ยมสนทนากับท่านในยามว่าง

พระคุณโดยย่อของท่านที่มีต่อผมเท่าที่ได้เขียนมานี้ เป็นเพียงส่วนน้อยที่พอคิดขึ้นมาได้ในเวลาจำกัด ท่านได้จากศิษยานุศิษย์ของท่านไปแล้ว ด้วยผลกรรมอันดีงามที่ท่านได้ถวายชีวิตอุทิศให้พระพุทธศาสนามีอจลศรัทธาไม่หวั่นไหว และพร้อมไปด้วยศีลาจารวัตร ผมมีความเชื่อมั่นว่า ขณะนี้ท่านคงได้ไปสถิตย์อยู่ในสุคติภพแล้ว.

(อังศุวโร)

ท่านพระครูวิเชียร (วิเชียร จันทสิริ ทับสายทอง) ในความทรงจำ

ของ กมล โกศลวัฒนะ

ท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร จันทสิริ ทับสายทอง) ตามฐานานุกรมที่ท่านได้รับแต่งตั้งจากสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (แพ) ติสฺสเทว วัดสุทัศน์เทพวราราม (สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์) หรือพระครูวิเชียร เจ้าคณะ ๕ ตามที่รู้จักกันทั่วๆไป หรืออีกนามหนึ่ง หลวงพ่อพัฒน์ ซึ่งต่อไปนี้ เพื่อความคารวะ จะขอเรียกโดยย่อแต่เพียงคำว่า "ท่าน" เท่านั้น ผมได้รู้จักมาเป็นเวลานานนับได้ ๓๕ ปีกว่าแล้ว ส่วนท่านรู้จักผมมานานกว่านี้ คือประมาณ ๔๐ ปี ทั้งนี้ เนื่องจากผมเกิดอยู่ใกล้กับวัดนี้เอง สมัยเด็กผมมาเรียนหนังสือในวัดสุทัศน์ ฯ และวิ่งเล่นอยู่ในวัด ท่านได้เห็นผมมาก่อน และการที่ผมได้รู้จักท่าน ก็โดยบิดาผมชอบพอนับถือท่านและบิดาผม มักจะมาสนทนากับท่าน ในตอนกลางคืน อยู่เสมอ เป็นนิจ โดยบางทีผมก็ได้ติดตามบิดามานั่งฟังท่านทั้งสองสนทนากันด้วย จากการฟังนี้เองทำให้ผมเกิดสนใจนับถือท่านขึ้นมา เพราะการสนทนาของท่านมิได้มุ่งจะสอนธรรมแต่ประการเดียว แต่ก็พูดถึงเรื่องของโลกโดยทั่วไป โดยมีสำนวนโวหารคมคายแทรกด้วยคติชีวิตที่สามารถกระทำให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีความเลื่อมใสศรัทธา ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชาย นอกจากนี้ ท่านยังเป็นพระที่มีความงามพร้อมบริบูรณ์

คือ งามทั้งกาย วาจา ใจ และท่านจะยิ้มแย้มต้อนรับผู้ไปหาท่าน ไม่ว่าผู้นั้นจะมีฐานะความเป็นอยู่อย่างไร ท่านให้การต้อนรับปฏิสันฐานเป็นอันดีแก่ทุกคน และช่วยขจัดปัญหาแห่งความทุกข์ของผู้ที่มาขอร้องให้ท่านช่วยเต็มความสามารถที่ท่านจะกระทำได้ โดยให้การแนะนำแต่ในทางที่ถูกที่ควร และบางคราวท่านก็เสียสละทรัพย์หรือสิ่งของของท่านเองให้ไปก็มี เพื่อบำบัดบรรเทาความเดือดเนื้อร้อนใจของผู้ที่มีความทุกข์เหล่านั้น ซึ่งทั้งนี้ ผู้ที่เคารพนับถือรู้จักท่าน ก็คงจะทราบดี และก็โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผมก็ได้เริ่มมาหาท่านตั้งแต่ระยะนั้นเป็นต้นมา คือ ตั้งแต่อายุได้ ๑๒ หรือ ๑๓ ปี โดยติดตามบิดามาบ้าง มากับพี่ชายของผมซึ่งเป็นผู้ที่เคารพนับถือนิยมท่านอีกผู้หนึ่งบ้าง และต่อมาเมื่อมีความกล้าพอที่จะเข้าใกล้ผู้ใหญ่ ก็มาหาท่านโดยตนเองอยู่เป็นประจำโดยตลอดมา (จนถึงวันที่ท่านถึงแก่มรณภาพ) เพื่อหาความรู้ทั่ว ๆ ไป จากท่านเป็นประการสำคัญ และในบางคราวเมื่อมีปัญหาเดือดร้อนใจ ก็มาหาปรับทุกข์ให้ท่านฟังบ้าง ท่านก็ได้ช่วยคิดปัดเป่าความทุกข์ร้อนของผมให้ ซึ่งบรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่ท่านได้มีต่อผมนั้นจะนำมาพรรณนาไว้ที่นี้ ก็คงจะไม่สามารถกระทำได้ครบถ้วน แต่โดยเฉพาะความเมตตาปรานีที่ท่านได้มีต่อผมนั้นสุดล้นพ้นประมาณ ท่านมีแต่ความรัก มีแต่ความปรารถนาดีอย่างแท้จริงต่อผมตลอดมา ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้ นอกจากบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้าแล้ว เป็นของหายากยิ่งในโลก เป็นพระคุณของท่านที่จะต้องอยู่ในความทรงจำของผมชั่วกาลนาน และในการนำมาบันทึกไว้ ณ ที่นี้

ก็ต้องเขียนไว้ด้วยดวงตาที่มีน้ำหลั่งไหลออกมาไม่หยุดหย่อน อีกครั้งหนึ่ง เพราะต้องระลึกขึ้นมาอีกถึงความสูญเสียอันใหญ่หลวงในที่พึ่งทางใจ ในทางปัญญาความคิด ขาดทั้งผู้ที่จะมีความเมตตาปรานีอย่างที่ท่านได้มีต่อผม นับแต่วันที่ท่านได้ถึงแก่มรณภาพเป็นต้นมา ซึ่งในวันนั้น ท่านได้แต่นอนแน่นิ่งไม่ไหวติง ท่านไม่ช่วยตัวของท่านเองต่อไปแล้ว ไม่มีใครในโลกนี้จะสามารถช่วยท่านได้อีกแล้ว ไม่มีความช่วยเหลืออันใดในโลกที่สามารถจะปัดเป่าป้องกันความตายไว้ได้เลย ความตายเป็นความน่ากลัว น่าอนาถ น่าสลด เศร้าใจ เสียใจอย่างสุดประมาณ ชีวิตบนความสุข หรือชีวิตในกองทุกข์ ก็สุดสิ้นลงแค่ความตาย คงไว้ก็แต่คุณงามความดีที่จะเป็นเครื่องจารึกจรรโลงใจไว้ได้ต่อไปเท่านั้น

การที่ผมได้นำเรื่องส่วนตัวของผมมากล่าวไว้ก่อนอื่น ณ ที่นี้ความจริงเป็นสิ่งไม่บังควร แต่ก็จำต้องกระทำ เพราะมิฉะนั้น ท่านผู้อ่านก็คงจะคิดไปว่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับตัวท่านที่ผมจะนำมาเล่า ซึ่งจะต้องดำเนินไปตามหัวข้อเรื่อง ผมทราบมาได้อย่างไร อีกประการหนึ่ง การจะนำเรื่องราวของท่านตลอดระยะเวลา ๓๕ ปีที่ผมได้รู้ได้เห็นมาเล่าให้ฟังทั้งหมดนั้น ความจริงแต่แรกผมก็ไม่คิดหาญจะทำ เพราะจะทำให้ครบถ้วนทั้งหมดนั้นไม่ได้ภายในเวลาอันสั้น และแม้จะมีเวลาอันยาวนานเพียงไร ก็ไม่สามารถจะกระทำได้เช่นกัน เพราะความคิดความเห็นต่าง ๆ ของท่านที่เป็นส่วนดีที่จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมนั้น มีมากมายหลายประการ แต่ที่จำต้อง

ทำไปก็เนื่องจากเจ้าพระคุณศรีวิสุทธิวงศ์ ซึ่งเป็นประธานในงานนี้ได้บอกให้ผมเขียนขึ้น จะเป็นเรื่องอะไรก็ได้สุดแต่ถนัด เพื่อเป็นอนุสรณ์ไว้ เพราะท่านเจ้าพระคุณฯ คงเห็นว่าผมเป็นผู้ใกล้ชิดกับท่านคนหนึ่ง นับว่าท่านได้กรุณาให้แรง กระตุ้นอย่างหนึ่งที่ทำให้ผมต้อง เขียนเรื่องนี้ขึ้น เพราะผมเองก็ ไม่มีความ รู้ดีใน ทางหนึ่ง ทางใด อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เคารพนับถือท่าน ซึ่งได้เสียสละเวลาอันมีค่า มาแสดงคารวะต่อศพของท่านและศพโยมทั้งสองของท่านในวาระสุดท้ายเช่นนี้ นอกจากจะต้องขอนำเอาเรื่องเกี่ยวกับตัวท่านมาเล่าสู่กันฟัง เพื่อเป็นเครื่องระลึกถึงท่านได้บ้างต่อไป โดยผมจะขอประมวลเรื่องราวต่าง ๆ เท่าที่จำได้ และหากว่ามีถ้อยคำใดไม่สละสลวยเป็นที่ระคายเคือง หรือมีข้อบกพร่องสับสน หรือได้พูดในสิ่งที่ไม่ควรพูดไป ซึ่งควรจะเก็บเป็นความรู้ส่วนตัวของผมเองแล้ว ก็ขอกราบ ขออภัยโทษจากทั้งท่านผู้ได้ล่วงลับไปและท่านผู้อ่านด้วย

ก่อนอื่น ผมจะขอเล่าว่า ท่านเป็นชาวจังหวัดนครปฐมโดยกำเนิด เกิดปีมะเส็ง วันอังคาร แรม ๕ ค่ำ เดือน ๓ พ.ศ. ๒๔๔๘ โดยมีโยมชาย ชื่อโยม เลี่ยม ทับสายทอง และโยมหญิง ชื่อโยม เปลี่ยน ทับสายทอง มีพี่น้องชายหญิงอีกหลายคน ซึ่งได้ถึงแก่กรรมไปก่อนท่านแล้วทั้งหมด ท่านได้ศึกษาเล่าเรียนเบื้องต้นที่นครปฐม และต่อมาได้เข้ามาอยู่ในกรุงเทพ ฯ ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก โดยมาอยู่ที่วัดทางปากลัดก่อนแล้วจึงมาอยู่วัดสุทัศน์ ฯ ท่านบวชเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๖ ปี และก่อนจะบวชเป็นเณร ท่านเล่าว่า ท่านเคยประสบความรัก

ในหญิงสาวรุ่นราวคราวเดียวมาบ้างเหมือนกัน แต่ก็เป็นความในใจอยู่เพียงเท่านั้น และในช่วง ๓ วัน หลังจากที่ท่านสึกจากเณรก่อนบวชเป็นพระ ซึ่งเป็นธรรมเนียมในสมัยนั้น ก็ประสบความรักที่ผู้ใหญ่ซึ่งชอบพอท่าน จะจัดหาคู่ให้อีกเหมือนกัน แต่โดยประการใดไม่ทราบได้ (ผมไม่ทราบเอง เพราะนึกไม่ออกว่าท่านเล่าไว้อย่างไร) ท่านก็ไม่ได้แตะต้องผู้ที่ผู้ใหญ่ของท่านตั้งใจจะมอบหมายให้ และได้บวชเป็นพระ โดยมีสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ติสฺสเทว เป็นพระอุปัชฌาย์ อยู่ ณ วัดสุทัศน์เทพวราราม มาจนตลอดอายุขัย นับว่าท่านได้อยู่ในพรหมจรรย์ตั้งแต่ชีวิตเกิดจนชีวิตดับในที่สุด อันเป็นสิ่งที่เรามนุษย์ปุถุชนส่วนมากไม่สามารถจะกระทำได้

สมัยเด็ก ท่านเล่าว่า เคยประสบความยากลำบากลำเค็ญมามาก และในบางคราวเมื่อท่านมาอยู่ในกรุงเทพ ฯ แล้ว ท่านก็ต้องนอนร้องไห้ เมื่อนึกถึงโยมของท่าน แต่ท่านก็ทนอยู่ได้เพื่อเล่าเรียนวิชาการต่าง ๆ และในบรรดาวิชาการที่ท่านมี สมัยเป็นเณรนั้น ท่านสามารถเขียนภาพเหมือน โดยใช้ดินสอถ่านแลเงาจนเป็นที่ขึ้นชื่อลือชา และท่านก็ได้รับปัจจัยเป็นเครื่องตอบแทนอยู่เสมอ จนท่านมีความเป็นอยู่อย่างสามเณรที่สบายรูปหนึ่ง และสามารถจะเผื่อแผ่แจกถวายหรือเป็นที่พึ่งในยามขัดสนของพระภิกษุสามเณรรูปอื่นได้ แต่ในการเขียนรูปนี้ท่านก็ต้องประสบความยุ่งยากลำบากใจอยู่บ้างเหมือนกัน เพราะมีพระผู้ใหญ่บางองค์จะใช้ให้ท่านเขียน ซึ่งนอกจากจะให้เขียนรูปภาพของท่านผู้นั้นแล้ว ยังจะให้มีรูปลวดลายพัดยศต่าง ๆ ที่ตั้งเรียงรายอยู่เบื้องหลังอีกเป็นอันมากด้วย ซึ่งจะต้องเป็นความยากลำบากและเสีย

เวลานานมิใช่น้อย อันฝีมือการเขียนภาพของท่านนั้น มิใช่จะมีแต่การเขียน ภาพเหมือนด้วย ดินสอถ่านแลเงา แต่อย่างเดียว แต่การสเกทซ์ภาพ การออกแบบลวดลายต่าง ๆ ท่านก็มีความรู้ความชำนาญเป็นอย่างดี จนสมเด็จพระสังฆราชในเวลาต่อมาได้ทรงเรียกใช้สอยท่านอยู่เสมอ ให้ออกแบบรูปลวดลายตัดเครื่องแก้วเจียระไนต่างๆของพระองค์ท่านที่จะสั่งทำขึ้น และแบบรูปลายตัดเครื่องแก้วเจียระไนที่สมเด็จพระสังฆราชทรงโปรดมาก ก็คือ เครื่องแก้วใบกลับ อันมีความหมายอย่างสำคัญประการหนึ่งของพระองค์ท่าน อย่างไรก็ตาม ขอย้อนเล่าถึงความมีใจสปอร์ตในเรื่องปัจจัยที่ท่านให้ผู้อื่นหยิบยืมไปอย่างง่ายๆต่อไปอีกว่า ในที่สุดก็ต้องถูกจำกัดขอบเขตลง ท่านจะสงเคราะห์ให้ใครต่อไป ก็แต่ผู้ที่ควรจะได้รับความสงเคราะห์จริง ๆ เท่านั้น ท่านกำหนดใจจะต้องกระเหม็ดกระแหม่เก็บรักษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผู้ศรัทธาถวายไว้ให้ดี เพราะครั้งหนึ่ง ท่านถึงคราวขัดสนขึ้นมาบ้าง แม้เพียงแค่ ๒ บาทในสมัยนั้น ท่านก็ไม่สามารถจะยืมจากเพื่อนภิกษุด้วยกันได้

นอกจากความเป็นช่างเขียน อันเป็นความรู้ความสามารถที่ท่านได้กระทำให้เป็นที่ประจักษ์ตั้งแต่ยังเป็นสามเณรแล้ว ท่านยังเป็นช่างปั้น ช่างแกะ ผลงานทางการปั้นก็ยังมีอยู่ที่กุฏิของท่าน ซึ่งเป็นรูปปั้นครึ่งตัวของท่านเจ้าพระคุณองค์หนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งท่านเคารพนับถือ รูปปั้นที่ว่านี้ ท่านไปทำการปั้นขึ้นที่จังหวัดพิษณุโลกโดยจำลองถอดแบบจากตัวจริง เมื่อท่านนำแบบรูปนั้นมาไว้ที่กุฏิ ในครั้งแรกที่ผมได้พบเห็นในคืนหนึ่ง ทำให้รู้สึกสงสัยว่าจะมีพระผู้เฒ่าองค์ใดมานั่งอยู่กับท่านด้วย เพราะท่านจัดตั้งรูปปั้นครึ่งตัวนั้นให้อยู่

ในสภาพสูงเท่าคนนั่งอยู่กับพื้น และเอาจีวรห่มคลุมแค่บ่า หันหน้าให้รับแสงสว่างพอควร ทำให้ดูเหมือนมีชีวิตนั่งอยู่จริง ๆ ส่วนงานด้านแกะรูป จากเหรียญพระรูปสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ที่ท่านสร้างขึ้นแจก โดยมีพระรูปอยู่ด้านหนึ่ง และมีรูปพระอรหันต์แปดทิศในวงกลมคล้ายรูปเสมาธรรมจักรอีกด้านหนึ่ง จะเห็นได้ว่ามีความงามความละเอียดอ่อนปราณีตอยู่เพียงใด งานช่างไม้ ช่างปูน ช่างออกแบบ ท่านก็เป็น กุฏิคณะ ๕ ท่านได้ดำเนินการซ่อมแซมดัดแปลงแก้ไข ด้วยน้ำพักน้ำแรงของท่านเองเป็นส่วนใหญ่ ก่อนเริ่มย้ายมาอยู่ ครั้งหนึ่งในระหว่างการซ่อมสร้าง ขณะท่านนั่งทำงานอยู่กับพื้น หัวฆ้อนใหญ่อันหนึ่งซึ่งอยู่บนเพดานสูงประมาณ ๔ ถึง ๕ เมตร ได้หล่นลงมาถูกศีรษะของท่านเข้าอย่างแรง แต่ก็แปลก ศีรษะท่านไม่ยุบแตกเป็นอันตรายแต่อย่างใด นอกจากจะทำให้ท่านมึนงงไปบ้างเท่านั้น และเกี่ยวกับเรื่องศีรษะของท่าน ก็เป็นเรื่องอัศจรรย์อีกอย่างหนึ่ง คือไม่ช้าไม่นานมานี้เอง ท่านเกิดลื่นน้ำฝนที่นองอยู่บนพื้นหิน ไถลตกหน้าคว่ำไปบนบันไดหิน ที่แต่ละขั้นต้องก้าวสูงและมี ๓ ถึง ๔ ขั้น ลงไปเบื้องล่าง โดยศีรษะโหม่งกับกำแพงด้านข้าง (ถ้าท่านมาเห็นช่องบันไดหินดังกล่าว ท่านก็คงจะต้องนึกขยาด เพราะทั้งสูงและแคบ) แต่ศีรษะของท่านก็ไม่แตก กระดูกซี่โครง ส่วนต่างๆ ของท่านก็ไม่หัก ทั้งที่ท่านอยู่ในวัยชราอันมีกระดูกทั่วไปเปราะแล้วตามสังขาร และในเรื่องนี้ แทนที่ท่านจะบอกว่าเป็นเพราะอย่างอื่นอย่างใด ท่านกลับบอกว่าเป็นเพราะอำนาจพระพุทธคุณที่ท่านได้หมั่นรำลึกอยู่เสมอเป็นนิจที่ได้คุ้มครองท่านไว้

เรื่องความรู้ความสามารถในงานช่าง ท่านช่างมีสารพัดอย่าง ถ้าจะนำมาเล่าทุกอย่าง ก็จะเป็นการสิ้นเปลืองเวลาท่านผู้อ่านมากไป ฉะนั้น จะขอสรุปแต่เพียงว่าท่านเป็นจิตรกร ปฏิมากร ช่างฝีมือต่างๆ ที่มีความสามารถอย่างยิ่งผู้หนึ่ง ท่านเป็นผู้ที่สามารถมองเห็นศิลปที่ซ่อนอยู่ภายใต้ศิลปทั้งหลายได้อย่างลึกซึ้ง และเป็นผู้หนึ่งที่สร้างศิลปขึ้นมาด้วยความงามปราณีตอย่างน่าพิศวง

ผมเล่ามาถึงตอนนี้แล้ว ก็ออกจะงง ๆ เพราะไม่รู้จะนำเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในทางหนึ่งทางใดของท่านมาเล่าก่อนเล่าหลัง จัดลำดับไว้ในสถานใดต่อไป และให้ละเอียดเพียงใด เพราะท่านมีอยู่มากมายเหลือเกิน วิชาทางดูลายมือท่านก็มี จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปพักหนึ่ง แต่วิชาที่ว่านี้ท่านก็เลิกใช้เสียนานแล้ว โดยเหตุผลส่วนตัวของท่านเอง ในการพยากรณ์ทำนายโดยนั่งทางใน ท่านก็สามารถทำได้แม่นยำ ท่านสามารถให้ฤกษ์ปลูกบ้าน ให้ฤกษ์ในการประกอบงานมงคลทั้งหลายแก่ผู้มาขอ จนเป็นที่นับถือกันแพร่หลาย ในเรื่องน้ำพระพุทธมนต์ ก็เป็นที่เลื่องลือว่าของท่านดี ในเรื่องพระเครื่อง เครื่องลางของขลังที่ท่านสร้างขึ้นแจกจ่าย ก็เป็นที่ยอมรับนับถือแก่คนทั่วไป และเป็นที่แสวงหาของผู้อยากจะได้ไว้เป็นอันมาก เกี่ยวกับเรื่องพระเครื่อง เครื่องลางของขลัง ของท่านนี้ ในระหว่างสงครามโลกครั้งสุดท้าย ได้มีทั้งพลเรือน ทหาร ชาวบ้านร้านถิ่น พากันมาขอจากท่าน คราวละเป็นจำนวนมาก ๆ จนที่สุดท่านไม่มีอะไรจะแจก ต้องแจกก้อนหินก้อนเล็กก้อนน้อย ซึ่งก็ยังมีผู้ต้องการรับไป

จากท่านอยู่นั่นเอง ในการแจกหิน ท่านบอกว่าให้ **"พกหินดีกว่าพกนุ่น"** และหินแต่ละก้อนที่ท่านนำมาแจกจ่าย ท่านได้พิจารณาแล้วแต่ละก้อน บางก้อนที่ท่านเคยนำมาให้ผมดู มีลักษณะต่าง ๆ สวยงามอย่างประหลาด มีอยู่ก้อนหนึ่งที่มีรูปคล้ายแผ่นดินของเรา และอีกก้อนหนึ่งที่ท่านได้เก็บไว้จนถึงวันที่ท่านมรณภาพ มีรูปองค์พระปางห้ามญาติ อยู่บนแผ่นหินนั้นด้วย ก้อนหินดังกล่าวมานี้เป็นก้อนเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งนั้น แต่ท่านก็ได้พิจารณาดูอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพียงใด ในระหว่างเวลาที่กล่าวมา นอกจากจะมีทหารมาขอของจากท่านแล้ว ยังมาขอให้ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ มาขอให้ทำพิธีปลุกตัว คราวหนึ่ง ๆ มิใช่น้อย เต็มกุฏิด้านในไปทีเดียว และในการกระทำพิธีปลุกตัวทหาร ครั้งหนึ่งท่านระวังไม่ทัน พลทหารผู้หนึ่งได้ทะลึ่งตัวขึ้นมาโดยฉับพลัน ศีรษะไปกระทบปากท่านเข้าอย่างแรง กระทำให้ท่านฟันโยกคลอน และต้องเสียฟันไปทั้งปากในที่สุด อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สุขภาพของท่านต้องเสื่อมโทรมในเวลาต่อมา

ในเรื่องพระเครื่อง เครื่องลางของขลัง ผมใคร่จะขอตั้งข้อสังเกตไว้ ณ ที่นี้ว่า เมื่อมีพระอาจารย์ท่านผู้อื่นผู้ใดสร้างขึ้นและแจกจ่ายไปก็ตาม ผู้ได้รับไป เมื่อประจักษ์ความศักดิ์สิทธิ์ความขลัง ของสิ่งที่ตนได้รับก็น่าจะนำข่าวมาบอกกล่าวเล่าแก่ผู้สร้างบ้าง เพื่อจะได้เป็นหลักฐานเครื่องพิสูจน์แก่ผู้อื่นได้ และจะเป็นการเพิ่มพูนกำลังใจแก่ผู้สร้างยิ่งขึ้น แต่ก็ปรากฏว่ามีผู้ปฏิบัติตามนี้น้อยรายนัก ซึ่งเรื่องนี้ จะโทษผู้ได้รับก็จะไม่ถูกทีเดียว เพราะผู้นั้นอาจจะมีของดีอยู่หลาย ๆ อย่าง ในเวลาเกิดเหตุเภทภัย ก็เลยบอก

ไม่ถูกว่าเป็นเพราะสิ่งใด หรือผู้ที่ได้รับของไปแล้ว ไปแจกให้พวกพ้องของตนต่อไปอีก หรือเช่าแลกเปลี่ยนกันจนไม่รู้ที่มาดั้งเดิมของของเหล่านั้น ดังจะเห็นได้จากเรื่องของท่านเอง คือ เหรียญพระ-รูปสมเด็จ ฯ ที่กล่าวถึงข้างต้น เหรียญแบบนี้จะกล่าวว่าเป็นเหรียญแบบแรกที่สร้างขึ้นมาโดยใช้ดินพิเศษก็ว่าได้ เพราะมีพระรูปสมเด็จพระสังฆราชอันยังทรงพระดำรงชีพอยู่ในเวลาที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังไม่มีผู้สร้างรายอื่นจัดทำกัน เพราะเป็นรูปของผู้มีชีวิตอยู่ ท่านได้นำเหรียญดังกล่าวไปทูลถวายสมเด็จพระสังฆราช สำหรับแจกในงานฉลองพระชนมายุครบ ๗ รอบ ในปี ๒๔๘๓ ผู้ที่ได้รับ เชื่อว่าเป็นเหรียญที่สมเด็จ ฯ ทรงสร้างขึ้นเองก็มี และมีผู้อื่นที่อยากได้ถึงกับระบุว่า จะต้องการแต่เหรียญที่สมเด็จ ฯ สร้างขึ้นเท่านั้นถึงจะดีแท้ ความขลัง ศักดิ์สิทธิ์ ของเหรียญนี้กว่าจะโด่งดังขึ้นมา ก็เป็นเวลาหลายปีต่อมา กล่าวคือ ในเบื้องแรกมีคนอยู่จังหวัดทางภาคเหนือได้เหรียญนี้ไปในลักษณะที่สึกหรอมากแล้ว จนไม่สามารถจะอ่านรอยจารึกชื่อสมเด็จ ฯ ในเหรียญได้ และผู้ที่กล่าวถึงไปถูกลอบยิงเข้าแต่ก็ไม่เป็นอันตรายอย่างใด โดยที่ผู้นั้นมีเหรียญติดตัวอยู่เพียงอย่าง-เดียว เมื่อมีผู้อื่นถามว่ามีอะไรดีจึงรอดตาย ผู้นั้นก็ไม่รู้จะตอบอย่างไรถูก นอกจากบอกเขาไปว่า มี "หลวงพ่อทวด" ตามภาษาชาวบ้าน เพราะตนเองก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่า เป็นรูปพระองค์ใด นอกจากจะมองเห็นได้ว่าเป็นรูปพระแก่ ๆ องค์หนึ่งเท่านั้น ความขลังศักดิ์สิทธิ์ของเหรียญดังกล่าว ยังเกิดขึ้นอีกหลายอย่าง จนเป็นที่เลื่องลือและเสาะหากันของผู้ที่ต้องการจะมี "หลวงพ่อทวด" ในแบบ

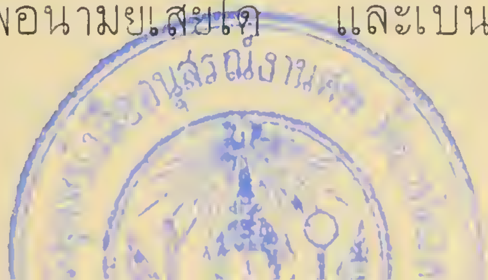
รูปเหรียญกลม ๆ ซึ่งเขาว่าเป็นแบบหลวงพ่อทวดแท้ดั้งเดิมแต่แบบ-เดียวเท่านั้น และหลวงพ่อทวดต่อมาก็ได้ทรงมีอภินิหารเป็นสมเด็จหลวงปู่ทวด หรือสมเด็จหลวงพ่อทวด ก็เป็นเรื่องน่าคิด เพราะเหรียญพระรูปสมเด็จ ฯ นี้ ท่านสร้างขึ้นและนำออกแจกจ่ายไปตั้งแต่ปี ๒๔๘๓ เป็นต้นมา แต่ในการแจกคราว ๆ หนึ่ง มีจำนวนไม่มากนัก เพราะท่านต้องสร้างขึ้นด้วยน้ำพักน้ำแรงของท่านแต่ผู้เดียว ชาวบ้านที่อยู่แถวกุฏิท่านในบางวัน บางคืน จะได้ยินเสียงฆ้อนกระทบเหล็กจากการตีพิมพ์พระรูปดังก้องอยู่บ่อย ๆ ในบางคืน แม้จะดึกดื่นก็ยังได้ยินเสียงดังกล่าว ท่านมิได้คำนึงถึงสุขภาพของท่านเลย มุ่งแต่จะสร้างขึ้นแล้วก็แจกจ่ายไป เพื่อจะเผยแพร่พระเกียรติคุณของสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ผู้ทรงเป็นพระอุปัชฌาย์ของท่านเพียงเท่านั้น และมาทว่าจะมีความขลังศักดิ์สิทธิ์อยู่ในเหรียญพระรูปเพียงใด ท่านก็มิได้เอ่ยถึง ท่านกลับขอให้คิดว่าเป็นผลงานในด้านความสวยงามอย่างหนึ่งของท่านก็แล้วกัน เกี่ยวกับเหรียญท่านเล่าว่า ได้มีผู้มาติดต่อจะทำการโฆษณาให้ท่าน แต่ท่านบอกปัดไป จนกระทั่งบัดนี้จึงยังไม่มีใครทราบว่า วัดสุทัศน์ ฯ ได้มีการสร้างพระสมเด็จ "หลวง-พ่อทวด" ซึ่งเป็นสมเด็จพระสังฆราชออกแจกจ่ายไปตั้งนานแล้วตั้งแต่ปี ๒๔๘๓ เป็นต้นมา โดยมี "หลวงพ่อพัฒน์" ของวัดสุทัศน์ ฯ เป็นผู้สร้างขึ้นเอง

นอกจากเหรียญพระรูปสมเด็จ ท่านยังได้มีความดำริตั้งใจมานานแล้ว ที่จะปั้นพระรูปเท่าพระองค์จริงของสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ขึ้นไว้เป็นที่สักการะบูชาด้วย กุฏิด้านข้างที่ท่านได้ดัดแปลง

แก้ไขไว้นั้น ก็เพื่อให้เป็นที่อันเหมาะสม สำหรับจะใช้ในการปั้นและเป็นสถานที่ตั้งพระรูปปั้นของสมเด็จ ฯ ต่อไป แต่เนื่องจากเหตุอันใดก็ยากจะเข้าใจความในใจของท่านได้ ท่านไม่ลงมือปั้นพระรูปที่ว่านี้สักที แม้จะเตรียมการต่าง ๆ ไว้นานมาแล้วก็ตาม จนมีผู้โจมตีท่านว่าดีแต่พูด ซึ่งท่านเองก็รู้ แต่ท่านเพียงยิ้ม ๆ ไม่ว่าอะไร เพราะเห็นว่าผู้ที่พูดว่าท่านนั้น เป็นผู้ไม่รู้เอง ไม่รู้ว่าท่านได้ปั้นพระรูปสมเด็จ ฯ จริง ๆ ออกแจกจ่ายไปทั่วทุกทิศานุทิศแล้วเป็นจำนวนมากเท่าใด การจะปั้นพระรูปดังกล่าวข้างต้น หรือไม่ก็แค่กัน

เมื่อครู่นี้ ผมได้เอ่ยถึงกุฏิด้านข้างของคณะ ๕ ที่ได้มีการดัดแปลงแก้ไขไว้ จึงใคร่จะขอเล่าเกี่ยวกับการซ่อม สร้าง ดัดแปลงแก้ไข ภายในคณะของท่าน ที่ท่านเพียรจัดทำมาให้ทราบสักเล็กน้อย ท่านได้มองเห็นว่าใต้ถุนกุฏิเป็นสถานที่อับมืดทึบ มีกลิ่นเหม็น และมีแต่สิ่งปฏิกูลที่ได้ทับถมขึ้นมาปีแล้วปีเล่า จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขให้ถูกสุขลักษณะ แต่ในการแก้ไขจะต้องค่อยทำค่อยไป เพราะสิ่งปฏิกูลเหล่านั้น ทับถมกันมานานหลายสิบปี การจะเกลี่ยออกแต่เพียงผิวเผิน อาจไม่ได้ผลคุ้มค่า อีกประการหนึ่ง ท่านไม่มีปัจจัยพอจะใช้ทุ่มในงานให้เสร็จไปในเวลาอันรวดเร็ว เพราะในการที่ท่านจะจัดทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันจะเป็นประโยชน์สุขส่วนตัวก็ดี หรือจะเป็นไปเพื่อส่วนรวมก็ดี ท่านไม่เคยออกปากขอความช่วยเหลือจากผู้ใดเลย ท่านไม่เคยทำใบฎีกาแจกผู้ใด และไม่ยอมรับแจกให้ผู้อื่นด้วย แม้แต่ตัวผมเองจะได้รู้จักท่านเป็นระยะอันยาวนานก็ตาม ตั้งแต่เล็กจนคุ้มใหญ่ ก็ยังไม่เคยได้รับฎีกาจากท่านแม้แต่ใบเดียว แต่ก็เป็น

การแปลกที่มีผู้ศรัทธาในตัวท่าน เมื่อเห็นท่านทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่ ก็มาช่วยด้วยน้ำพักน้ำแรงบ้าง ช่วยด้วยสิ่งของบ้าง และช่วยด้วยปัจจัย ซึ่งทำให้ท่านสามารถจัดทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามความประสงค์จำนงหมาย ด้วยเหตุสองประการดังกล่าวข้างต้น ในการดัดแปลงแก้ไข ซ่อมสร้างกุฏิของท่าน ท่านจึงได้ลงมือเจาะกำแพงใต้ถุนกุฏิให้มีช่องกว้างพอให้อากาศถ่ายเทเข้าออกได้ดีก่อน แล้วปล่อยทิ้งไว้ให้ธรรมชาติปรับปรุงแต่งสถานที่ภายในใต้ถุนนั้นต่อไป แล้วจึงนำสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ออกทิ้ง ถมปรับพื้นที่ทิ้งไว้อีก แล้วจึงเทพื้นปูน ในการนี้ ท่านได้คิดจัดระดับพื้นที่ไว้เป็นอย่างดีหาช่องที่จะให้น้ำไหลซึมขึ้นมาได้ ไม่ให้น้ำภายใต้พื้นดันพื้นแตกซึ่งทั้งนี้ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่า มีบ่อเล็กอยู่ตามริมกำแพง-ใต้ถุนและก็ได้ปรากฏผลดีตามที่ท่านคิดจัดทำไว้อย่างรอบคอบ ไม่มีน้ำนองบนพื้นใต้ถุนกุฏินี้ แม้แต่ในเวลาฝนตก แม้ว่าพื้นจะอยู่ต่ำลงไปกว่าระดับพื้นทั่วไปภายในวัดก็ตาม และในการดัดแปลงจัดทำดังกล่าวก็ไม่ต้องสิ้นเปลืองมากด้วย ท่านได้ออกแบบดัดแปลงกุฏิของท่านขึ้นเป็นแห่งแรกของวัดสุทัศน์ ฯ และก็เป็นที่น่ายินดีว่า ในเวลาต่อมาก็ได้มีกุฏิอื่นจัดทำตามบ้าง เพราะกุฏิวัดสุทัศน์ ฯ ได้สร้างขึ้นไว้นานมาแล้ว การดัดแปลงให้ถูกสุขลักษณะเป็นของจำเป็น เพื่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยต่อไป ท่านเคยบอกว่า พระที่อยู่ในวัด ไม่เป็นวัณโรคตาย ก็เป็นโรคเส้นประสาท เพราะกลิ่นปฏิกูลที่ระเหยขึ้นมาอากาศไม่ดีภายใต้ถุนกุฏิ ทำให้สุขภาพอนามัยเสียได้ และเป็นเหตุให้โรคต่าง ๆ เข้าแทรกโดยง่าย

ขอให้ผมได้เล่าถึงวิชาความรู้ต่าง ๆ ของท่านต่อไป เพราะผมคิดเห็นแล้วว่าการจะกล่าวถึงกิติคุณ ความดีของท่าน ถึงจะให้น้อยหรือให้มาก ก็ไม่สามารถทำให้ท่านเกิดลาภ ยศ ปัจจัย เครื่องอามิสทั้งหลายทั้งปวงขึ้นมาได้ ซึ่งจะเป็นเหตุให้ผมถูกกล่าวหาได้ว่าเป็นผู้ทำการโฆษณาเพื่อผลประโยชน์ให้กับท่าน โดยท่านเองก็รู้หรือรู้แล้วแกล้งทำไม่รู้ไม่เห็น หากว่าท่านยังมีชีวิตอยู่ แต่ถ้าผมสามารถนำเรื่องราวต่าง ๆ มาเล่าได้มาก ๆ ก็คงอาจจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เคารพนับถือท่าน ด้วยเพียงเหตุหนึ่งเหตุใด-แต่เพียงเหตุเดียวก็ได้ เพราะการยกย่องผู้หนึ่งผู้ใดก็ตาม ก็ควรจะมอบให้แก่ผู้สมควรจะได้รับการยกย่องจริง ๆ เท่านั้น

ท่านเป็นผู้มีความรู้ประวัติศาสตร์ของชาติไทยเราอย่างกว้าง-ขวาง ท่านมักจะนำเหตุการณ์เก่า ๆ ที่ผมไม่เคยรู้มาเล่าให้ฟังบ่อย ๆ ในบางเรื่องท่านก็ให้คำวิจารณ์ของท่านไว้อย่างน่าคิด น่าทึ่ง และมิใช่แต่เพียงเรื่องราวในอดีตของบ้านเมืองเท่านั้น ที่ท่านนำมาเล่า เรื่องต่าง ๆ ของโลกยุคปัจจุบัน ท่านก็สนใจ สดับตรับฟัง แล้วก็นำมาพูด หรือวิจารณ์ให้ฟังบ้าง นับว่าท่านเป็นผู้รู้ทั้งเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างดี เป็นผู้ทันต่อกาลทุกสมัย แม้แต่เรื่องภายในชีวิตครอบครัว ท่านก็มีความรู้ความเข้าใจ และให้ความเห็นอก-เห็นใจเสมอ เพราะในบรรดาผู้ไปหาท่าน บ้างก็มักจะนำปัญหาเกี่ยวกับทางครอบครัว ไปเล่าปรับทุกข์ให้ท่านฟังเป็นประจำ ถ้าไม่เป็นเรื่องของผัว ๆ เมีย ๆ ก็เป็นเรื่องลูกเต้าที่เกเรไม่เอาใจใส่ต่อการเล่าเรียน ฯลฯ ซึ่งในการที่จะช่วยแก้ปัญหาแห่งความทุกข์อันเนื่อง

มาจากเหตุเหล่านี้ หรือเหตุร้อนใจร้อนกายอย่างอื่นอย่างใดก็ดี ท่านมิได้จัดทำให้โดยพิธีรดน้ำมนต์หรือเสกเป่าปัดให้ทันที แต่ท่านจะต้องซักถามกันตรง ๆ บ้าง เลียบเคียงถามบ้าง ใช้ปฏิภาณของท่านจับเอาเองบ้าง สุดแล้วแต่อย่างไหนจะเหมาะแก่วัยและวุฒิของผู้มีทุกข์เพื่อให้รู้สาเหตุแห่งทุกข์นั้นก่อนอื่น เหมือนนายแพทย์ที่ทำการวิจัยเพื่อให้รู้สมุฏฐานแห่งโรคแล้วจึงให้การรักษา เมื่อท่านทราบสาเหตุแห่งทุกข์ของผู้ไปหาแล้ว ท่านก็จะให้คำแนะนำชี้แจงวิธีการแก้ไขด้วยเหตุผลให้เห็น ให้เกิดสติปัญญาด้วยตนเองเสียก่อน เพราะผู้มีทุกข์ย่อมอยู่ในความมืดมัว มองด้วยตนเองไม่ค่อยจะเห็นอะไรเลย หรืออาจจะมองเห็นผิดเป็นชอบไปเสียก็ได้ แล้วท่านรดน้ำมนต์ให้ไปก็มี ไม่รดให้ก็มี โดยท่านบอกว่าไม่จำเป็นดอก การที่ท่านมิได้ใช้วิธีรวบรัดต่าง ๆ แต่ต้องใช้วิธีลำบากกว่าเช่นนี้ ซึ่งอาจไม่เป็นที่ชอบใจของผู้ขอด้วย ก็เพราะท่านต้องการให้เป็นคน มีเหตุผล เป็นประการสำคัญ และท่านถือหลักว่า **"ทุกข์เกิดขึ้น ณ ที่ใด ให้ดับ ณ ที่นั้น"** มิใช่จะเป็นเพราะท่านไม่เชื่อถือในอำนาจความศักดิ์สิทธิ์ของน้ำพระพุทธ-มนต์ก็หาไม่ แม้แต่น้ำธรรมดาอย่างอื่นใด ท่านก็ยังเชื่อว่าดีทั้งนั้นขอให้เป็นน้ำบริสุทธิ์สะอาดก็เพียงพอ ท่านว่า คนเรามีชีวิตอยู่ได้ก็ด้วยน้ำ สัตว์ที่ได้รับบาดเจ็บมา ใช้น้ำลายของมันเองรักษาก็หาย ฯลฯ ท่านย้ำถึงความสำคัญของน้ำให้ฟังเสมอ และเกี่ยวกับเรื่องน้ำ ท่านต้องได้รับความกระทบกระเทือนใจเป็นอันมากมาครั้งหนึ่ง เพราะแต่ก่อนนี้มีสระน้ำกว้างใหญ่โตอยู่สองสระในบริเวณหน้าคณะของท่าน เป็นสระสำหรับพระภิกษุสงฆ์ใช้สรงน้ำมาแต่ก่อน

และเรียกชื่อบริเวณนั้นว่า "สระสรง" ผมยังจำบริเวณสระสรงนี้ได้ว่าเป็นสถานที่สวยงามดี มีศาลาอยู่ตรงกลางระหว่างสระทั้งสองข้าง มีต้นไม้หลายพรรณปลูกอยู่รอบ ๆ เหมาะสำหรับใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ แต่ต่อมาสระดังกล่าวก็ถูกถม สร้างเป็นตึกแถวขึ้นมาดังที่มีอยู่ในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้แหละ เป็นเหตุให้ท่านต้องขุดบ่อภายในคณะของท่าน เพราะได้มองเห็นความสำคัญของน้ำมาก่อนแล้ว และความสำคัญก็ได้แสดงออกมา อย่างเด่นชัดแก่ผู้คนในบริเวณนั้นและในบริเวณที่ไกลออกไปด้วย กล่าวคือในตอนที่กรุงเทพ ฯ ขาดแคลนน้ำประปาเป็นอย่างมากนั้น ผู้คนในบริเวณดังกล่าวก็ได้มาขอตักน้ำจากบ่อของท่านไปใช้เป็นอันมาก นับว่าบ่อน้ำหรือเสมอด้วยบ่อน้ำใจของท่านนี้ก็ได้เป็นคุณประโยชน์มาแล้วทันตาเห็น สมดังความตั้งใจของท่าน

ด้วยความรอบรู้ของท่านในวิชาการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว รวมทั้งในขนบธรรมเนียมประเพณี การใช้ภาษาคำพูดต่อคฤหัสถ์ทั้งหญิงและชาย และทั้งต่อบรรพชิตด้วยกันได้อย่างเหมาะสมควรแก่ฐานะและสมณรูป พร้อมกับการเป็นผู้มีปฏิภาณอันดี มีมารยาทอันงามของท่าน กระทำให้ท่านเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จ ฯ องค์พระอุปัชฌาย์เป็นอันมาก และท่านก็ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระครูธรรมคุต ตั้งแต่สมัยยังหนุ่ม

การมีท่านผู้เป็นใหญ่โปรดและเรียกใช้สอยอยู่เสมอ จะว่าเป็นการดีสำหรับท่านก็ได้ ไม่ดีสำหรับท่านก็ได้ ที่เป็นการดีสำหรับ

ท่านก็คือ ท่านได้มีโอกาสใกล้ชิดกับองค์สมเด็จพระอุปัชฌาย์ของท่าน ทำให้ท่านได้เรียนรู้ในสิ่งที่ท่านยังไม่รู้อีกเป็นอันมาก โดยเฉพาะการกระทำพิธีพุทธาภิเศก พิธีนี้แต่ก่อนไม่เคยมีกระทำในวัดอื่น ๆ นอกจากวัดสุทัศน์ฯ แห่งเดียว สมเด็จพระสังฆราช ติสสเทว พระ-องค์ท่านเท่านั้น ที่ทรงเข้าใจพิธีการดังกล่าวและจัดทำขึ้นได้อย่างถูกต้อง ท่านก็ได้นำความรู้สำคัญอันนี้ไปช่วยแนะนำวัดอื่นที่มาขอความช่วยเหลือจากท่านในเวลาต่อมา และท่านมักจะได้รับนิมนต์ไปนั่งปรกอยู่บ่อย ๆ แต่ท่านก็พยายามเลี่ยงเสียมากราย เพราะท่านกลัวตัวท่านจะเด่นเกินไป นอกจากจะได้รับความรู้ต่าง ๆ ท่านยังได้มีโอกาสปรนนิบัติสมเด็จ ฯ องค์พระอุปัชฌาย์ ซึ่งท่านมีความเคารพบูชาอย่างสูง ได้อย่างเต็มสติกำลังความสามารถ ด้วยความตั้งใจ และความเต็มใจ แม้จะมิใช่เป็นการเป็นงานที่สมเด็จ ฯ รับสั่งใช้สอยให้ทำก็ตาม ท่านก็ทำ เช่นในการขัดเช็ดถูพื้น ทำความสะอาดภายในตำหนักของสมเด็จ ฯ แม้กระทั่งการเทกระโถนน้ำหมาก กระโถนน้ำมูตร กระโถนพระบังคนหนัก (ในเวลาสมเด็จฯอาพาธ) ทำความสะอาดห้องส้วม ทำการสุซักฟอกสบงจีวรเครื่องครองของสมเด็จ ฯ ฯลฯ ท่านก็ทำด้วยตนเอง เหล่านี้เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นด้วยท่านถือความกตัญญูกตเวทีเป็นที่ตั้ง และต้องการให้องค์พระอุปัชฌาย์ของท่านผู้ทรงชราแล้ว มีพระอนามัยสมบูรณ์ มีพระชนม์ยืนยาวต่อไปได้นาน ๆ โดยมิได้นึกหวังจะได้ลาภ ยศ แต่ประการหนึ่งประการใดเป็นการตอบแทนเลย

แต่ในการทำดีโดยไม่ให้เด่นนั้น มิใช่เป็นของง่าย โดยเฉพาะต่อพระประมุขของสงฆ์ การดีเด่นของท่าน ทำให้ท่านได้รับความเอาใจและการถูกโจมตีขัดขวางในเวลาเดียวกัน ยิ่งกว่านั้น ท่านยังถูกกลั่นแกล้ง จนท่านถึงกับน้ำตาตกใน ชีวิตของพระนี้ก็ไม่ใช่จะสะดวกราบรื่นอย่างที่คิดกันดอก ไหนจะถูกรบกวนจากตัว ราคะ โทสะ โมหะที่มีอยู่ภายในตนเอง แล้วยังจะมีมารต่าง ๆ มารบกวนภายนอกอีก แต่ท่านก็ชนะใจตนเองได้ ท่านมิได้โต้ตอบ ท่านมิได้นำเรื่องที่มีผู้กระทำให้กับท่านมาเล่าให้ใครต่อใครได้ทราบเลย และบัดนี้ ท่านก็ได้เป็นผู้ชนะใจของตนเองโดยตลอดแล้วสำหรับชีวิตของท่าน สมดังคำสอนของพระบรมศาสดาที่ว่า ภิกษุทั้งหลาย พึงชนะใจของตนได้นั่นแหละเป็นยอดดี

เล่าถึงตอนนี้ ท่านผู้อ่านบางท่านคงอยากจะทราบว่าท่านถูกโจมตีอย่างไรบ้าง สำหรับเรื่องนี้ ผมพอจะเล่าได้บ้าง เพราะได้ยินมากับหูของตนเอง โดยมีผู้มาถามผมตรง ๆ ว่า "เขาว่าท่านเสียสติใช่ไหม?" อันเรื่องการกล่าวหาว่าผู้หนึ่งผู้ใดเสียสติหรือเป็นบ้านี้ ถ้าท่านผู้อ่านได้ยินใครว่าใครแล้ว ผมก็ใคร่จะขอร้องอย่าให้ไปเชื่อเขาง่าย ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับพระภิกษุสงฆ์ เพราะผมถูกมาแล้วสมัยยังเป็นเด็ก ซึ่งจะขอเล่าเป็นการนอกเรื่องให้ท่านผู้อ่านได้ทราบสักเล็กน้อย

ในสมัยผมยังเด็ก ที่วัดสุทัศน์ฯ มีพระสงฆ์ผู้ทรงคุณวุฒิองค์หนึ่ง ท่านสอบได้เปรียญ ๙ ประโยค ในสมัยเก่า เป็นองค์แรกของ

วัดนี้ ในระหว่างท่านยังดำรงสมณศักดิ์ เป็นที่พระคุณเจ้าอมรเมธาจาริย์ มีคนเขาว่าท่านเป็นบ้า จนในที่สุดไม่มีใครกล้าไปหาที่กุฏิ หรือเข้าใกล้ตัวท่าน บางวันผมเข้าไปเล่นในวัด ผมมักจะพบท่านมาเดินอยู่ในบริเวณวัดนั้นบ่อย ๆ มองดูนั่นมองดูนี่ไปตามเรื่อง เมื่อท่านมองเห็นผม ท่านก็มองดูอย่างธรรมดา ๆ แต่ผมก็ยังอดนึกหวาดกลัวท่านไม่ได้ แต่ก็ไม่ถึงจะออกวิ่งหนี ผมก็ยังยืนมองดูท่านเหมือนกัน แล้วท่านก็เดินผ่านไป เด็กอื่น ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กเกเร พอเห็นท่านมาแต่ไกล ก็ร้องบอกกันว่า โน่น พระบ้ามาแล้ว แล้วก็พากันวิ่งหนีเตลิดไป เพราะคงจะเคยถูกท่านดุ หรือไล่ตีมาแล้ว เพราะความซุกซนเหลือขอของพวกตน ต่อมาเมื่อผมมีอายุมากขึ้น จึงได้คิดว่า ไม่น่าจะไปเชื่อตามเขาว่าเลย และรู้สึกเสียใจที่ไม่ได้รู้จักกับท่านและรับคำสั่งสอนจากท่านบ้าง เพราะจะหาพระผู้ทรงคุณวุฒิและมีอะไรดีๆ อย่างท่านไม่ได้มากนัก ทั้งท่านมีความรู้ทางหนังสือขอม อ่านและเขียนได้อย่างกะไฟ (ผมขอยืมคำว่า "ได้อย่างกะไฟ" มาใช้ในที่นี้ ตามคำบอกเล่าเกี่ยวกับความรู้ทางหนังสือขอมของท่าน ที่ผมได้ยินมาในตอนหลังจากพระคุณเจ้าองค์หนึ่งในวัดนี้) นอกจากนี้ ในเรื่องความเป็นบ้าของท่านก็ไม่เคยปรากฏว่าท่านได้อาละวาดไปทำร้ายผู้หนึ่งผู้ใด มีเรื่องหนึ่งที่ผมได้ยินมา ท่านไล่คว้าสีกาคนหนึ่ง จนสีกาคนนั้นต้องวิ่งเผ่นหนีออกจากกุฏิ ซึ่งผมก็เพิ่งมารู้ตอนหลังว่า สีกาคนนั้นเป็นผู้มีอายุ จะเรียกว่าแก่ก็ได้ และที่ท่านไล่คว้า ก็ทำท่าทำทีไปอย่างนั้นเอง แต่ก็ทำให้สีกานั้นต้องเผ่นแน่วออกจากกุฏิ เป็นเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เลื่องลือกันว่าท่านเป็นบ้า และทำให้บรรดาสีกาทั้งหลายทั้งสาวและ

ไม่สาว ไม่กล้าเข้าไปหาท่านในกุฏิ อันนี้ ผมเข้าใจว่าเป็นวิธีการอันหนึ่งของท่านที่ไม่ต้องการให้ใครต่อใครไปกวนใจท่าน เพราะในสมัยนั้น มีคนเล่นหวย ก.ข. กันมาก และมีความต้องการของดีอะไรๆ ต่างๆ อย่างที่เป็นอยู่ในเวลานี้ เมื่อรู้ว่าท่านมีดีก็จะพากันไปขอ ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับเรื่องดีหรือเรื่องแปลกอัศจรรย์ของท่าน ผมก็เคยได้ยินมาในตอนหลังอีกเหมือนกัน คือ มีพ่อค้าจีนคนหนึ่งนำของเข้าไปในกุฏิเพื่อบอกขายให้กับท่าน ท่านบอกให้จีนคนนั้นต้มน้ำให้ จีนคนนั้นตอบว่า ในเตาไม่มีไฟ ถ่านก็ไม่มี จะต้มได้อย่างไร ท่านบอกให้ตักน้ำใส่กาต้มไปตั้งไว้บนเตาก็แล้วกัน จีนก็ต้องจำใจทำตาม แต่แล้วในที่สุดตนเองก็ต้องแปลกประหลาดใจเป็นที่สุด เพราะเมื่อท่านสั่งให้จีนคนนั้นไปดูน้ำบนเตาซึ่งตนลืมไปเสียแล้ว ก็ปรากฏกับตาตนเองว่าน้ำกำลังเดือดพล่านอยู่ในกา และยังมีอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งผมได้พบมากับตนเอง คือ ในเวลาบ่ายเย็นวันหนึ่ง ก่อนจะเกิดไฟไหม้บริเวณเสาชิงช้าขึ้นตรงที่เป็นตึกแถว ๓ ชั้น ตรงโค้งถนนด้านโบสถ์พราหมณ์ (ก่อนไฟไหม้เป็นเพียงตึกแถว ๒ ชั้น) ผมพบท่านออกมาเดินนอกวัด ไปตามแถวบริเวณบ้านเรือนใกล้เคียงที่จะเกิดไฟไหม้ ท่านได้บอกชาวบ้านที่ท่านรู้จักแถวนั้นว่า "ระวังนะ จะไม่มีผ้านุ่งบิด" แล้วท่านก็เดินเที่ยวเขียน อักขระอะไรของท่าน ไว้ตามกำแพงด้านนอกของตึกแถวใกล้ๆ นั้นไว้หลายแห่ง ซึ่งผมได้เดินตามไปดู หลังจากนั้นวันหนึ่งหรือสองวันก็เกิดไฟไหม้ตรงที่ดังกล่าวข้างต้น เหตุเกิดจากร้านปั๊มน้ำมันรถยนต์ และทำให้เกิดความเสียหายมากทีเดียว แต่ใน

แถบที่ท่านไปเยี่ยมเยือนและเขียนอักขระไว้ไม่เป็นอันตรายแต่อย่างใด ในเรื่องที่เล่ามานี้ จะแสดงให้เห็นว่าท่านมีดีอะไรก็สุดแต่จะคิด แต่ความดีของท่านที่เห็นเด่นชัดก็คือในกุฏิของท่านไม่มีสมบัติข้าวของอย่างใดเลย ท่านอยู่อย่างสันโดษโดดเดี่ยว ไม่มีความมุ่งหวังในสมณศักดิ์ ลาภเครื่องสักการ ทั้งหลายทั้งปวง และในบั้นสุดท้ายของชีวิตท่าน มีชาวบ้านเห็นท่านในตอนกลับจากบิณฑบาตร จะกลับเข้าวัด ท่านได้หยิบเอาแมวที่นอนตายอยู่บนทางเท้าตัวหนึ่ง ขึ้นใส่ย่ามนำติดตัวกลับเข้าวัดไปด้วย คล้ายจะเป็นเครื่องหมายอะไรอย่างหนึ่งให้ชาวบ้านแถวนั้นรู้ว่าท่านจะไม่กลับออกมาอีก หลังจากนั้น ชาวบ้านแถวนั้นก็ไม่ได้เห็นท่านเลย และกว่าจะรู้ว่าท่านถึงแก่มรณภาพอยู่ภายในกุฏิของท่าน ก็เป็นเวลาหลายวันต่อมา เพราะท่านอยู่ลำพังองค์เดียว นับว่าเป็นเรื่องเศร้าเรื่องหนึ่ง ที่มีคนพากันเข้าใจว่าท่านเสียสติ แต่จะมีใครรู้ได้บ้างว่า ท่านสำเร็จมรรคผลประการใดบ้าง อันควรจะได้มีผู้ทำการค้นคว้าศึกษาเรื่องราวของท่านโดยละเอียด แล้วนำมาเปิดเผยเพื่อประดับสติปัญญาความรู้ต่อไปได้ นอกจากผมจะขอไม่ให้เชื่อเรื่องอะไรที่เขาบอก ดังที่ได้นำตัวอย่างมาเล่าไว้ ณ ที่นี้แล้ว ผมยังมีเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง คือ สมัยผมยังเป็นเด็กหนุ่ม ผมเป็นคนกลัวผี ผมได้ทูลถามสมเด็จพระสังฆราช วัดสุทัศน์ ฯ นี้ว่า ทำอย่างไรจึงจะให้หายกลัวผี พระองค์ท่านได้ตรัสว่า กลัวผีทำไม คนหลอกน่ากลัวกว่า เพราะฉะนั้น เมื่อมีผู้ใดมาถามผมว่า ท่านเสียสติใช่ไหม ผมก็ไม่รู้สึกโกรธเคือง และรู้สึกว่าคนหลอกนี่น่ากลัวจริง ๆ เพราะมีผู้ที่รู้จักท่านไม่กล้าไปหาท่านอีกก็มี

ขอหวนกลับมาเล่าถึงเรื่องของท่านต่อไป สำหรับท่านเองก็มีอะไรแปลกๆอยู่มาก กล่าวคือ นอกจากท่านจะมีความรอบรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ อันมีพุทธศาสตร์ ไสยศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ฯลฯ ท่านยังเป็นนักค้นคว้าในศาสตร์เหล่านั้นด้วย ท่านพอใจให้ผมคิดว่าท่านเป็นนักค้นคว้ามากกว่าเป็นผู้มีความรู้ และในบรรดาเรื่องที่ท่านสนใจค้นคว้า นอกจากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสตร์ อันเป็นเรื่องของพระโดยตรง ท่านก็ยังมีความสนใจในเรื่องจิตมากกว่าอย่างอื่น ๆ และ ท่าน ก็เคย มีความ สน ใจ ในกิจการ ของ บ้านเมือง อยู่ ในสมัยหนึ่งเหมือนกัน จนถูกนำไปโจมตีอีกว่าเป็นพระนักการเมืองก็มี เพราะท่านชอบพูดถึงกิจการบ้านเมือง เมื่อท่านมองเห็นว่า การอันใดจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม ท่านก็มักจะนำมาเล่าอย่างเปิดเผยต่อผู้ที่ไปมาหาสู่ท่าน เป็นเรื่องของการสนทนากัน หาความถูกความผิดของสิ่งที่ท่านได้มีจินตนาการขึ้น เพราะท่านไม่ต้องการให้เชื่อว่าสิ่งนั้นต้องมีความถูกต้องเสมอไป ท่านพูดถึงเรื่องการเมืองมากจนมีตำรวจสันติบาลมาคอยด้อม ๆ มอง ๆ ดูท่าน ซึ่งท่านก็รู้ตัว และได้เชิญตำรวจผู้ได้รับคำสั่งให้มาสืบสวนขึ้นไปสนทนากันในกุฏิเสียเลยก็มี เพื่อให้โอกาสสอบถามสอบสวนกันได้อย่างตรง ๆ การที่ท่านได้กระทำไปเช่นนี้ เพราะในสมัยนั้นท่านยังอยู่ในวัยกลางคนยังหนุ่มแข็งแรงและมีความนึกคิดรุนแรง และท่านก็เป็นผู้ที่มีความรักชาติบ้านเมืองยิ่งผู้หนึ่ง ท่านต้องการจะเห็นความเจริญก้าวหน้าความอยู่ดีกินดีของคนทั้งปวง ผู้ซึ่งท่านมีชีวิตความเป็นพระสืบเนื่อง

อยู่ได้ และท่านผู้อ่านจะแปลกใจหรือไม่เมื่อจะได้ทราบว่าสิ่งที่เป็นจินตนาการของท่าน ก็ได้เกิดเป็นจริงขึ้นมา เป็นเรื่องจริงอันเป็นที่ประจักษ์แก่ผู้เคยไปสนทนากับท่านมาแล้วมากต่อมากราย กล่าวคือ คำพูดของท่านที่ว่า "กินดีอยู่ดี" ก็กลายเป็นคำพูดที่ติดปากคนทั่วไปสมัยหนึ่ง และยังมีเรื่องอื่น ๆ ต่าง ๆ ที่ท่านพูดไว้ก่อนและเป็นที่รู้กันทั่วไป เกิดเป็นจริงขึ้นมาในเวลาติด ๆ กันอีกหลายเรื่อง ซึ่งผมจะขอยกนำมาเล่าเป็นเรื่อง ๆ ดังต่อไปนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่แล้วมานี้

มหาวิหาร ในเวลาหลายปีก่อนสงครามโลก ท่านได้มีจินตนาการว่า ประเทศของเราควรจะได้มีวิหารที่ใหญ่โตสวยงามขึ้นสักแห่งหนึ่ง เป็นศูนย์กลางที่รวมของสงฆ์ ที่รวมของสิ่งสำคัญในพุทธศาสนา เพื่อให้เป็นศรีสง่าของประเทศ วิหารดังกล่าวนี้ ท่านเรียกว่า มหาวิหาร และได้ทำแผนผังการสร้างมหาวิหารไว้ด้วย เป็นแบบรูปยันต์พระอรหันต์แปดทิศ ท่านยังเคยนำแผนผังดังกล่าวนี้มาให้ผมและใคร ๆ ต่อใครได้ดูได้เห็น

พุทธมณฑล ท่านก็ได้มีจินตนาการที่จะให้มีพุทธมณฑล เป็นที่ตั้งของมหาวิหาร เป็นที่รวมของสงฆ์ เป็นศูนย์การศึกษาพุทธศาสนาในประเทศไทย ทั้งคนในและคนต่างประเทศ เพราะท่านมองเห็นว่า ในแหลมทองของทวีปเอเซียนี้ ไทยเป็นประเทศอยู่ตรงกลาง แวดล้อมด้วยประเทศเพื่อนบ้านที่นับถือศาสนาพุทธเหมือนกัน และ

พุทธศาสนาในประเทศไทยเรา ก็ได้สืบเนื่องมาแต่โบราณกาล ไม่มีเหตุการณ์อันใดมาทำให้ด่างพร้อย มีหลักฐานอันมั่นคง ควรแก่การเป็นศูนย์กลางสถานที่ศึกษาค้นคว้าได้เป็นอย่างดีที่สุด

ในเรื่องการสร้างมหาวิหาร ท่านมีความนึกคิดจะให้เป็นมหาวิหารที่มีความสูงกว้างใหญ่ มีความงามอันวิจิตรพิศดารยิ่งกว่าบรรดาวิหารทั้งหลาย และในการสร้างมหาวิหาร หรือพุทธมณฑลขึ้นก็ดี ซึ่งจะมีความหมายมีความสำคัญในประวัติศาสตร์ต่อไปในภายภาคหน้า ท่านมีความคิดว่า ควรจะได้ค่อยทำค่อยไป เพื่อมิให้เป็นการสิ้นเปลืองปีละมาก ๆ และควรจะได้จ้างช่างที่มีฝีมือดีของประเทศไทยมาประชุมร่วมกันออกแบบและจัดทำเอง เพื่อเป็นการส่งเสริมรักษาศิลปอันงามปราณีตของประเทศไว้ต่อไป และในเวลาเดียวกันก็จ้างนักเรียนในด้านศิลปต่าง ๆ มาเป็นลูกมือจัดทำด้วย เพื่อเป็นการฝึกเรียนและปฏิบัติงานกันจริง ๆ ซึ่งจะทำให้เป็นผู้มีฝีมือขึ้นมาได้ และจะเป็นการผลิตช่างไม้ ช่างปูน ช่างแกะสลัก ฯลฯ ได้เป็นจำนวนมากไปในตัวด้วย

ปัจจัยสี่ อันมี จีวร บิณฑบาตร เสนาสนะ และคิลานเภสัช อันเป็นหลักการที่รู้และถือกันอยู่ในหมู่สงฆ์ ท่านก็ได้นำหลักอันนี้ไปใช้สอนผู้ที่ควรจะสอน หรือพูดสนทนากับผู้ที่มาหาท่านอยู่เสมอ เพื่อให้มองเห็นความ

สำคัญว่า คนเราจะกินดีอยู่ดี ต้องประกอบด้วยปัจจัยสี่ เช่นเดียวกัน คือ ต้องมี เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่ และยารักษาโรค และท่านยังได้สอนแยกแยะหลักสำคัญ ดังกล่าวออกไปอีกเป็นอันมาก เช่น ในเรื่องเครื่องนุ่งห่ม มิให้แต่เพียงรู้จักใช้เท่านั้น ให้รู้จักหาจัดทำขึ้นเอง นับแต่การปลูกฝ้าย ทอผ้า ย้อม นำมาตัด มาห่ม อาหารก็เช่นเดียวกัน มิใช่จะรู้จักกินอย่างเดียว ให้รู้จักทำ รู้จักหาด้วย ตั้งแต่การปลูกขึ้นซึ่งพืชไร่ หรือการเลี้ยงสัตว์ ทั้งที่ใช้งานและใช้เป็นอาหาร ยารักษาโรค ต้องมีและรู้จักใช้ ที่อยู่ก็เช่นเดียวกัน ที่ยังไม่มีก็ต้องพยายามขวนขวายให้มีขึ้นเองด้วยความเพียรมานะของตน ให้รู้จักทำบ้าน สร้างเรือน ฯ

ซึ่งในบรรดาสิ่งต่าง ๆ ตามที่ท่านได้พูดกล่าวมานี้ ก็ได้เป็นจริงขึ้นในเวลาต่อมาไม่นานนัก คือ ได้มีมหาวิหารเกิดขึ้นที่หลักสี่ พุทธมณฑล เกิดขึ้นที่จังหวัดลพบุรี คำว่า "กินดีอยู่ดี" และ "ปัจจัยสี่" คือ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่ และยารักษาโรค ก็เป็นคำพูดที่มีผู้กล่าวกันแพร่หลาย นับว่าท่านเป็นผู้มีความสามารถในการพยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างเป็นการถูกต้อง

ต่อไปนี้ ผมจะขอนำความคิดเห็นของท่านอีกบางประการมาเล่าอีกสักเล็กน้อย คือ เรื่อง

วัดสุทัศน์เทพวราราม ท่านเคยถามผมว่า คำว่า "สุทัศน์" แปลว่าอะไร ผมตอบว่า "แปลว่าดูงาม" ท่านก็บอกว่า ถูกแล้วและควรจะถือคำว่า "สุทัศน์" เป็นหลักในการ

มองดูสิ่งทั้งปวง คือ ให้มองดูแต่ในแง่ดีของสิ่งเหล่านั้นเท่านั้น ท่านบอกว่าวัดสุทัศน์ ฯ เป็นวัดที่สร้างขึ้นในรัชกาลที่ ๑ และเสร็จเรียบร้อยในรัชกาลที่ ๓ สถานที่ก่อสร้างวัดสุทัศน์ ฯ ไม่มีวัดเดิมอยู่ จึงมิใช่เป็นวัดที่สร้างซ่อมและปฏิสังขรณ์ขึ้นมาใหม่ และเป็นวัดที่ตั้งอยู่ในศูนย์กลางพระนคร

วัดสุทัศน์ ฯ มีพระพุทธรูป ซึ่งเป็นพระประธานในวิหาร สูงใหญ่งามวิจิตรเป็นฝีมือของช่างที่สร้างขึ้นในสมัยสุโขทัยหลายร้อยปีมาแล้ว และได้อันเชิญมาจากวัดมหาธาตุกรุงสุโขทัย มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพกราบไหว้บูชาของคนทั่วไปมาแต่โบราณกาล ชาวบ้านเรียกพระนามว่า "หลวงพ่อโต วัดสุทัศน์" และองค์ท่านมีพระนามว่า พระศรีศากยมุนี

วัดสุทัศน์ ฯ ยังมีประตูวิหารอันสูงใหญ่ที่แกะสลักไว้อย่างวิจิตรพิศดารลึกลงไปในเนื้อไม้หลายชั้น โดยฝีพระหัตถ์ พระบาท สมเด็จ พระพุทธเลิศหล้า นภาลัย ฯ รัชกาลที่ ๒

ฉะนั้น จึงนับได้ว่าวัดสุทัศน์เทพวรารามเป็นวัดที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของกรุงรัตน-โกสินทร์ ฯ

เจดีย์ มีคำกล่าวมาช้านานว่า วัดสุทัศน์ฯ ไม่มีเจดีย์ ซึ่งก็เป็นการถูกความหมายที่ว่าไม่มีเจดีย์อย่างของไทย หรือของมอญ พม่า อย่างที่เคยพบเห็นกัน ฯลฯ แต่ท่านบอกว่า วัดสุทัศน์ ฯ นี้มีเจดีย์อยู่แล้วเป็นอันมาก ซึ่งทำให้ผมงง นึกไม่ออกว่ามีเจดีย์อะไรอยู่ที่ไหน ต่อเมื่อท่านแนะจึงนึกเห็น คือท่านบอกว่า ในบริเวณลานพระวิหารก่อนจะขึ้นถึงระเบียงพระวิหารชั้นบน มีกำแพงล้อมรอบพระวิหารอยู่ บนกำแพงนี้มีอะไร ผมก็บอกว่า มีสิ่งที่ชาวจีนเขาเรียกว่า "ถะ" คือสิ่งที่กล่าวนี้ทำด้วยหินสูงเป็นชั้น ๆ หลายชั้น เรียวเล็กขึ้นไปจนถึงยอด และมีอยู่บนกำแพงดังกล่าวรายรอบพระวิหารและดูมีความงามเหมาะสม กลมกลืนกับความ-งามความสูงใหญ่ของพระวิหารเป็นอย่างดีที่สุด ท่านถามต่อไปว่า คำว่า "ถะ" นี้แปลว่าอะไร ผมจึงนึกออกแปลว่า "เจดีย์" เมื่อเป็นดังนี้แล้ว จะว่าวัดสุทัศน์ ฯ ไม่มีเจดีย์ ได้อย่างใด ท่านบอกว่า วัดสุทัศน์ ฯ นี้สร้างเสร็จในรัชกาลที่ ๓ ในสมัยนั้น คงจะได้มีความนิยมสิ่งของที่ผลิตทำจากประเทศจีนจำนวนมาก จึงได้มีการนำมาเป็นเครื่องประกอบประดับขององค์พระวิหารไว้ (ความจริงเรื่องนี้ ท่านสั่งไม่ให้ผมพูด ผมต้องขออภัยท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นหลักฐาน

ยืนยันว่า ท่านเป็นผู้มองเห็นเรื่องเจดีย์นี้อันไม่มีผู้ใดได้พูดมาก่อน)

ผมได้เล่าถึงความเป็นผู้มีพรหมจรรย์ของท่าน ความเป็นผู้มีปัญญารอบรู้ของท่านมาแล้วเป็นอันมาก ผมจะขอนำเรื่องสมาธิของท่านมาเล่าเพิ่มเติม เพื่อจะได้ทราบว่าท่านเป็นผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยศีล สมาธิ และปัญญา ทั้งสามประการ ในเรื่องสมาธินี้ ว่ากันที่จริงเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะทราบด้วยตนเองได้ว่า ในพระสงฆ์องค์ใดจะมีอยู่มากน้อยเพียงใด เพราะท่านที่บำเพ็ญสมาธิ จนได้บรรลุญาณขั้นต่าง ๆ โดยปกติท่านจะไม่นำมาเล่า และพระที่นำมาพูดเล่าโดยที่ไม่มีอยู่ตัวตน ก็จะต้องอาบัติหนักที่สุด คือ อาบัติปาราชิก ขาดจากความเป็นพระโดยทันที ในฐานอวดอุตริมนุษยธรรม ฉะนั้น ในเรื่องที่จะกล่าวถึงสมาธิของท่าน ผมจะขอนำสิ่งที่จะเป็นข้อพิสูจน์มองเห็นด้วยตากันได้ คือ ในการเขียนชักรูปยันต์ "พระพุทธนิมิต" ของท่านซึ่งมีผู้เห็นกันมากแล้ว ทุกคนต่างพากันประหลาดใจ ต้องชมในความสามารถของท่านที่เริ่มเขียนตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นเส้นเดียวโดยตลอดโดยไม่มีการยกมือขึ้นเลย และเมื่อเสร็จแล้ว เป็นรูปพระที่มีชีวิตชีวามีความงามวิจิตร์พิศดาร ทุกคนที่ได้เห็นการเขียนของท่าน จะต้องรู้สึกได้ว่า ท่านต้องมีสมาธิอยู่เป็นอันมาก

ในการเขียนชักยันต์รูป "พระพุทธนิมิต" ของท่านนี้ มีผู้จับเวลาในคราวหนึ่ง ตอนที่ท่านเขียนในวันเกิดของท่าน เป็นจำนวน ๙ รูป โดยมีพิธีพุทธาภิเษกด้วย ปรากฏว่าท่านสามารถเขียนรูปหนึ่งซึ่งเป็นภาพรูปเต็มบนกระดาษวาดเขียน ขนาดกว้างประมาณ ๕๕ ซม.-

๗๙ ซม. ได้ภายในเวลาเพียง ๘ นาทีเท่านั้น ทั้งนี้ โดยยังมิได้ลงอักขระพระพุทธคุณไว้ในรูปยันต์ดังกล่าว

ยันต์รูป "พระพุทธนิมิต" เป็นรูปพระที่เกิดจากจินตนาการคิดค้นคว้าสร้างขึ้น ของท่านและโดยท่านแต่ผู้เดียว เพื่อประโยชน์สุขแก่คนทั้งหลาย

เรื่องต่าง ๆ และความคิดเห็นต่าง ๆ ของท่านยังมีอยู่ แต่เนื่องจากผมมีเวลาจำกัดในการเขียนนี้ จึงจำจะต้องเล่าอย่างรวบรัด และจะขอยุติด้วยการนำเรื่องที่สำคัญ ๆ ของท่านอีกสองสามเรื่อง รวมทั้งเรื่องความประพฤติปฏิบัติบางประการ มาเล่าดังต่อไปนี้

การสรงน้ำ ท่านเป็นพระสงฆ์องค์แรกของวัดสุทัศน์ ฯ ที่ได้มีความดำริริเริ่มจัดให้ มีพิธีการสรงน้ำท่านเจ้าอาวาส ฯ ของวัดขึ้นในวันเพ็ญกลางเดือน ๖ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ และในปีต่อ ๆ มา ก็ได้มีการจัดทำพิธีดังกล่าวเป็นประเพณีประจำปี

คำสั่งสอน สมเด็จ ฯ องค์ พระอุปัชฌาย์ ของท่านได้สอนท่านมาว่า **ให้เชื่อกรรม ทำดี มีจิตผ่องแผ้ว** ท่านได้ยึดถือคำสอนอันนี้เป็นหลักในการปฏิบัติ และสั่งสอนสืบต่อมา

นอกจากนี้ ท่านได้สอนเน้นหนักในเรื่องการทำตนให้เป็นผู้มีเหตุมีผล เป็นเรื่องสำคัญที่สุด

สอนให้หมั่นระลึกถึงคุณบิดามารดา จึงจะเป็นผู้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

และสอนให้หมั่นระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย เพื่อความสวัสดิมงคล และปลอดจากภยันตรายทั้งปวง

ความประพฤติปฏิบัติ ท่านเป็นผู้มีความละเอียดถี่ถ้วน และมีนิสัยที่จะเรียกว่าจู้จี้จุกจิกได้ แต่ท่านจู้จี้เพื่อความรอบคอบเรียบร้อย เพื่อความมีเหตุมีผล มิใช่จู้จี้เพื่อความพอใจของตนเองเป็นใหญ่ ท่านถือหลักไม่เบียดเบียนผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด และแม้แต่ตัวผมเอง ซึ่งบางคราวรับใช้ท่าน โดยขับรถพาท่านไปในที่ต่าง ๆ ที่ท่านมีกิจธุระจะต้องไป ท่านก็ยังจะต้องพยายามหาผลหมากรากไม้ ในระหว่างทางนำมาเป็นเครื่องตอบแทนผมบ้างจนได้ ท่านถือหลักไม่ใช้ใครง่าย ๆ และเมื่อใช้แล้ว ก็ไม่ให้ผู้ถูกใช้เปล่าประโยชน์

การที่ท่านได้ถือปฏิบัติตนไม่เป็นผู้เบียดเบียนผู้ใดไม่กระทำให้ใครต้องเดือดร้อนแม้แต่น้อย และวางตนให้เหมาะสมแก่ทุกเพศทุกวัย ทำให้มีผู้เลื่อมใสศรัทธาในตัวท่านเป็นจำนวนมาก ดังจะขอยกตัวอย่างเรื่องเมื่อเร็ว ๆ นี้เองมาเล่า คือ เมื่อคราวทำบุญฉลองอายุครบ ๕ รอบ ในปี ๒๕๐๙ ของท่าน ซึ่งบรรดาผู้ที่เคารพนับถือท่านและชอบพอท่าน จัดทำให้เอง แต่แรกก็ตั้งใจว่าจะจัดทำเป็นการภายใน โดยมีท่านศาสตราจารย์ชลอ โสพสจินดา กับคุณนายแฉล้ม โสพสจินดา นายเจริญ และ นางแน่งน้อย โกศลวัฒนะ เป็นผู้

ริเริ่มจะร่วมจัดทำกันขึ้นภายในหมู่คณะเพียงไม่กี่คน แต่เมื่อถึงวันทำบุญฉลองอายุครบ ๕ รอบ ของท่านจริง ปรากฏว่ามีผู้คนที่สืบเสาะจดจำวันเกิดของท่านไว้จำนวนมากได้พากันนำอาหาร ผลไม้ และปัจจัยมาร่วมทำบุญฉลองให้กับท่านจนภายในคณะไม่มีสถานที่พอจะรับรอง ต้องพากันออกมานั่งหน้าคณะ ทั้งนี้ โดยทางผู้ริเริ่มจัดทำมิได้ออกประกาศบอกไปโดยทางหนึ่งทางใดเลย ซึ่งยังความปลาบปลื้มปีติยินดีให้กับท่านเป็นอันมาก และปัจจัยที่มีผู้ถวายแก่ท่านในวันนั้น ซึ่งมีรายละพันกว่าบาทก็มี แต่ที่มีเป็นรายเล็กรายน้อยจำนวนมาก เมื่อรวมแล้วได้เป็นจำนวนถึงหมื่นกว่าบาท อันคาดไม่ถึงเช่นนี้

โรคาพาธ ท่านเคยเล่าว่า สมัยท่านยังหนุ่ม เคยอาพาธด้วยโรคหัวใจครั้งหนึ่ง ต้องไปนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลศิริราช เป็นเวลาเดือนกว่าจึงหาย โรคภัยอย่างอื่นไม่มี นอกจากมีอาการขัดในทรวงอก และหายใจไม่ทั่วท้องซึ่งเป็นมาช้านานแล้ว

เมื่อปี ๒๕๐๗ ท่านได้อาพาธด้วยโรคกระเพาะอาหารเป็นแผลอย่างแรง พล อ.ท. ระวิง สมบูรณ์วณิช ซึ่งเป็นผู้ที่เคารพนับถือท่าน และในเวลานั้นดำรงตำแหน่งนายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลภูมิพล ได้ถวายการรักษาพยาบาลแก่ท่านจนหาย

ในราวเดือนเมษายน ๒๕๑๐ ท่านเล่าว่า วันหนึ่ง ท่านกลับจากโบสถ์มาถึงกลางทาง ต้องหยุดลงนั่งพัก เพราะรู้สึกเหนื่อยหอบหายใจไม่ค่อยออก แต่มีอาการนี้อยู่ไม่นาน

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐ โรคหัวใจได้เริ่มคุกคามท่านอย่างแรง ท่านอึดอัด หอบ หายใจไม่ค่อยออกอีก นอนลงไม่ได้ มีอาการเป็นอยู่นานและในเวลาเดียวกันก็มีโรคทางกระเพาะอาหารด้วย หลังจากนี้โรคดังกล่าวนี้ได้คุกคามท่านเป็นระยะๆห่างกันประมาณสองสัปดาห์ หนึ่งสัปดาห์ อีกสองสามครั้ง

ในระหว่างเวลาดังกล่าวข้างบนนี้ พล อ.ท. ระวิง สมบูรณ์วนิช, นายแพทย์วิกิจ วีรานุวัตต์, (โดยการนำพาของคุณนายผอบ ณ นคร) นายแพทย์สำเริง ฯ แห่งสำเริงการแพทย์ ถนนตีทอง (โดยการนำพาของนายห้างโรงพิมพ์สามเจริญ ถนนตีทอง) นายแพทย์มงคลฯ (ดร.มนู อมาตยกุล เป็นผู้แนะนำให้มาหา) ได้มาช่วยให้การตรวจรักษาแก่ท่าน และท่านเหล่านี้ได้แนะนำให้ท่านเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหลายแห่ง แต่ท่านก็ยังคงสมัครใจจะรักษาตัวอยู่กับกุฏิ โดยรับประทานทั้งยาต่างประเทศตามที่นายแพทย์สั่ง และยาไทยประกอบกันด้วย ท่านเป็นผู้อดทนอย่างยิ่งที่สุด

ในวันหนึ่ง เมื่อผมไปเยี่ยม ท่านสบายดีขึ้น ก็พูดปลอบใจผมว่า โรคของคนเรามี ๓ อย่าง คือ ๑. รักษาก็หาย ไม่รักษาก็หาย ๒. ไม่รักษาไม่หาย และ ๓. รักษาก็ตาย ไม่รักษาก็ตาย

แม้ว่า จะมีผู้เคารพนับถือท่านจะพากันอ้อนวอนรบเร้าท่านให้เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล ท่านก็ยังไม่ยอม จนกระทั่งถึงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๐ โรคหัวใจของท่านได้กำเริบขึ้นอย่างรุนแรงอีกครั้งหนึ่ง (ในตอนนี้ ร่างกายของท่านผ่ายผอม อ่อนเพลียไปเป็นอันมากแล้ว) ประกอบกับนายแพทย์มงคล ฯ ได้มาหาท่านในวันนี้โดยกิจธุรส่วนตัว ได้มาพบเห็นอาการของท่าน นายแพทย์มงคล ฯ ได้จัดการให้การรักษาโดยทันที และแนะนำให้ท่านไปรับการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลโดยด่วน ท่านจึงยอมให้พาตัวไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลของโรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง ซึ่งมีนายแพทย์นวรัต ไกรฤกษ์ หัวหน้าฝ่ายการแพทย์ เป็นผู้อำนวยการ นายแพทย์โสภิณ กาญจนาคพันธ์ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายการแพทย์ เป็นผู้รับตัวท่านเข้ารับการรักษาพยาบาลโดยทันที โดยมอบให้อยู่ในการตรวจรักษาของนายแพทย์ นิกิตต์ สำรวจรวมผล ผู้เชี่ยวชาญทางโรคหัวใจโดยตรง

อาการของท่านในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๐ นั้น หนักมากเกือบจะเข้าขั้นโคม่าอยู่แล้ว นายแพทย์นิกิตต์ฯ ตรวจพบอาการของท่านแต่แรกแล้ว รู้สึกเป็นที่หนักใจ แต่นายแพทย์นิกิตต์ฯ ก็ได้ให้การรักษาพยาบาลแก่ท่านอย่างเต็มที่ และได้เอาใจใส่ดูแลท่านเป็นอย่างดี ท่านต้องเข้านอนรักษาตัวอยู่ในเต้นท์ ใช้ออกซิเยนช่วยหายใจตลอดเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน เป็นเวลา ๑๑ วัน แล้วจึงนอนพักรักษาตัวอย่างคนไข้ธรรมดาต่อไปเป็นเวลารวมทั้งหมด ๔๐ วัน จึงออกจากโรงพยาบาลตั้งแต่วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๐ มานอนพักรักษาตัวที่คณะของท่าน และไปตรวจรับการฉีดยาจากโรงพยาบาลยาสูบเป็นประจำ สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง โดยการจัดนำพาไปและกลับของนายเจริญ โกศลวัฒนะ ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายขาย โรงงานยาสูบ

เมื่อท่านกลับ มารักษาตัวอยู่ที่คณะ โดยมีนายบุญชู ทับสายทอง และนายบุญช่วย ทับสายทอง พี่น้อง ซึ่งเป็นหลานของท่าน (ในระหว่างที่ท่านพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาล พี่น้องทั้งคู่นี้ก็ได้ไปผลัด-เปลี่ยนเวรกันเฝ้ารับใช้ท่าน) ได้มาผลัดเปลี่ยนกันอยู่ปรนนิบัติท่านต่อไป นายสวัสดิ์และนางอนงค์ สีสุวรรณ ซึ่งเป็นศิษย์ของท่าน ก็ได้มาเฝ้าดูแลปรนนิบัติท่านอยู่เสมอ นอกจากนี้ ชาวบ้านตึกแถวหน้าคณะของท่าน

ซึ่งเป็นคนจีนส่วนมาก อาทิเช่น นางไน่ก๊วย แซ่เบ้ ร้านน้ำแข็ง ร้านจือเฮียบเฮง ก็ได้จัดภัตตาหารถวายเป็นประจำวัน อาการของท่านค่อย ๆ ดีขึ้นเรื่อย ๆ น้ำหนักค่อย ๆ เพิ่มขึ้น แต่ท่านบอกว่า ยังมีอาการหายใจขัดอยู่บ้าง บางคืนมีหอบบ้างเล็กน้อย ซึ่งนายแพทย์โรงพยาบาลยาสูบก็ได้ตรวจและสั่งเพิ่มหรือเปลี่ยนยาให้ใหม่ และท่านก็ได้พักรักษาตัวอยู่ในคณะตลอดมา

ในเวลาไม่กี่วันก่อนท่านจะกลับเข้าโรงพยาบาลอีกครั้งหนึ่ง ตามที่ผมได้ทราบในตอนหลัง จากพระองค์หนึ่งว่า ในวันพระวันหนึ่ง (เข้าใจจะเป็นวันพระตรงกับวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ เพราะท่านชอบเลขโสฬสมาก) ท่านได้อุตส่าห์เดินจากกุฏิไปยังโบสถ์ ซึ่งมีบันไดสูงหลายชั้นและมีระยะห่างไกลจากกุฏิของท่านเป็นอันมาก (ลำพังคนผู้มีอายุธรรมดาเดินก็เมื่อย) เพื่อลงโบสถ์ร่วมพิธีสังฆกรรมในวันพระวันนั้น ในตอนขากลับทราบว่าท่านเป็นลม จนพระภิกษุต้องช่วยกันพยุงกลับคณะ อันนี้ ชรอยท่านจะสามารถล่วงรู้กำหนดวาระสุดท้ายของท่าน จึงได้อุตส่าห์ไปลงโบสถ์เพื่อฟังพระปาฏิโมกข์ เป็นครั้งสุดท้ายในชีวิต

ในคืนวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ ท่านกลับมีอาการหอบหายใจไม่ออก นอนไม่ได้ขึ้นมาอีก ท่าน

อุดส่าห์อดกลั้นทุกขเวทนาจนเกือบรุ่งเช้า จึงให้นายบุญ-ชูมาตามผมไปจากบ้าน และช่วยกันพาท่านไปส่งโรงพยาบาลยาสูบ อีกครั้งหนึ่งในตอนเช้าวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง อาการโรคหัวใจของท่านได้เป็นมาก โดยมีเส้นเลือดตีบขึ้นใหม่ และท่านมีอาการช๊อคมาตั้งแต่กลางคืนแล้ว สุดที่นายแพทย์จะเยียวยาช่วยเหลือไว้ได้ ท่านได้ถึงแก่มรณภาพในตอนเช้าวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ นั้นเอง ในเวลาประมาณ ๘ น. เศษ สิริรวมอายุได้ ๖๑ ปี ๙ เดือนเศษ

นับว่าท่านได้ผ่านทุกข์ทั้งปวง คือ ทุกข์แห่งความเกิด ทุกข์แห่งความแก่ ทุกข์แห่งความเจ็บ และทุกข์แห่งความตาย ไปได้แล้วทั้งสิ้นในชาตินี้ ซึ่งท่านย่อมจะเป็นผู้มีสุขแล้ว และเป็นที่มั่นหมายได้ว่า ด้วยผลกุศลบุญกรรมอันท่านได้บำเพ็ญเพียร สร้างสะสมไว้เป็นอย่างดีแล้ว จักได้นำท่านไปเสวยสุขในสัมปรายภพตลอดกาลนาน

และด้วยผลกุศลเจตนาอันแรงกล้า ซึ่งท่านได้แสดงให้ทราบในระยะแรก ๆ ที่ท่านอาพาธด้วยโรคหัวใจไว้ว่า บรรดาปัจจัยทั้งหมดที่ท่านมีอยู่ ท่านประสงค์จะให้จัดตั้งเป็นกองทุนเพื่อหาดอกผลนำมาเฉลี่ยถวายแก่พระภิกษุสามเณรที่เล่าเรียนดีเป็นรายเดือน เพื่อเป็น-การอุดหนุนส่งเสริม การศึกษาพระพุทธศาสนา ของพระภิกษุสามเณรสืบไป ส่วนบริขารเครื่องใช้ต่าง ๆ ของท่าน ก็ให้จัดการตามแต่

จะเห็นสมควร ทั้งนี้ โดยท่านได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งแล้ว มีเจ้าพระคุณศรีวิสุทธิวงศ์เป็นประธาน ขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนาของท่านต่อไปนั้น นับว่าเป็นกุศลเจตนาของท่านที่ไม่มีวันจะดับสูญ และเป็นเครื่องชี้ให้เห็นได้อย่างแน่ชัดว่า ท่านได้อุทิศตนถวายชีวิตแด่พระบวรพุทธศาสนาแล้ว อย่างควรแก่การสรรเสริญบูชาเพียงใด

ในสุดท้ายนี้ ในฐานที่ผมเป็นศิษย์ใกล้ชิดของท่านคนหนึ่งและสามารถจะหยั่งน้ำจิตของท่านได้ว่า หากท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านจะขอพรให้ประการใดบ้าง ฉะนั้น ผมจึงใคร่จะขอนำมาบรรยายไว้ ณ ที่นี้ ดังต่อไปนี้

"ขออำนาจแห่งความดีงาม ความบริสุทธิ์ ในโลกนี้ ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย จงดลบรรดาลให้นายแพทย์ทั้งหลายที่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้น และที่มิได้กล่าวนามไว้ที่นี้ ตลอดจนพยาบาล บุรุษพยาบาล และผู้ทำงานเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ ในโรงพยาบาลยาสูบ ซึ่งได้ให้การรักษาพยาบาล ความเอาใจดูแลท่านเป็นอย่างดี บรรดาผู้ที่รักเคารพนับถือท่าน ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือแก่ท่านด้วยประการต่าง ๆ ตลอดจนท่านผู้ได้สละเวลาอันมีค่ามาในงานปลงศพท่าน พร้อมทั้งโยมทั้งสองของท่าน จงมีแต่ความสุข ทุกข์อย่าได้ ภัยอย่ามี

นตฺถิ ปญฺญา สมาอาภา

แสงสว่างเสมอด้วยปัญญา ไม่มี

ขอให้ท่านทั้งหลาย ได้มีปัญญาเห็นแจ้งแทงตลอดในสิ่งทั้งปวง"

และด้วยอำนาจแห่งคุณของท่าน ผมขอให้บรรดาท่านที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด จงได้รับพรจากท่านทุกประการ และขอโปรดรับความขอบคุณอย่างจริงใจจากผมด้วย.

จิตรำลึกถึงพระคุณของหลวงปู่

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของหลวงปู่ซึ่งเป็นที่สักการะบูชา และเคารพนับถือของพวกกระผมในครั้งนี้ นับเป็นการสูญเสียสิ่งสุดบูชาและสุดเคารพของพวกกระผมอย่างใหญ่หลวง ย่อมทำให้มีความเศร้าโศรกเสียใจอย่างสุดซึ้ง

ยังคงระลึกถึงความเมตตาปรานี ความรักห่วงใยที่พวกกระผมได้รับจากหลวงปู่เสมอ ตลอดระยะเวลายี่สิบกว่าปีที่พวกกระผมได้มีโอกาสกราบเท้าหลวงปู่ รับศีลรับพรรับฟังคำสั่งสอนจากหลวงปู่ให้พวกกระผมประพฤติและปฏิบัติตนเป็นคนดี ให้เข้าใจถึงหลักสำคัญของ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือ แนะนำเกี่ยวกับพิธีการเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันทำบุญขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ทำให้วันสำคัญเหล่านั้น เสร็จสิ้นไปด้วยความเรียบร้อย ทุก ๆ วันหลวงปู่ได้กระทำทุกสิ่งทุกอย่างโดยมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมอยู่ตลอดเวลา หลวงปู่มีความคิดเห็น และคำสั่งสอนที่มีประโยชน์ต่อมวลมนุษย์อย่างมากมาย การที่มาด่วนจากไปเร็วเช่นนี้ จึงเป็นที่น่าเสียดายและน่าเศร้าสลดใจยิ่งนัก นับเป็นการเศร้าใจอย่างใหญ่หลวงเหนือความเศร้าโศกใด ๆ ทั้งสิ้น ต่อแต่นี้ไปพวกกระผมได้แต่กราบบูชาเคารพหลวงปู่ด้วยความระลึกถึงตราบชั่วกาลนาน

ขอเดชะบารมีแห่งกุศลผลบุญทั้งหลายจงเป็น อิฏฐวิบูลย์พูลผล ดลบันดาลให้ ดวงวิญญาณของหลวงปู่จงเสวยสุข และสถิตสถาพร อยู่ในสุคติ ณ สัมปรายภพนั้นเทอญ

บริษัทศรีสำอางค์

คำไว้อาลัย

ภาพแห่งความทรงจำที่เหลือไว้ให้พวกกระผม

หลวงพ่อ เป็นชื่อที่พวกกระผมเด็กสระสรงลงท่ารู้จักท่านได้เป็นอย่างดี

พวกกระผมเป็นเด็กสระสรงและลงท่าโดยกำเนิด เมื่ออายุประมาณ ๕-๖ ขวบ พวกกระผมทุกคน ได้ถวายตัวเป็นบุตรบุญธรรมของท่าน พอเลิกจากเรียนหนังสือที่โรงเรียนกินข้าวกินปลาอาบน้ำอาบท่าเสร็จก็ต้องเข้าไปนั่งในกุฏิท่าน แล้วท่านก็สอนพวกกระผมในการกราบ โดยท่านได้บอกว่า

ให้นั่งคุกเข่าประนมมือระหว่างอก ไหล่ผายเขย่งปลายเท้าไปข้างหลังให้ปลายเท้าชิดกัน เข่าทั้งสองแยกออกประมาณ ๔๕ องศา และเวลากราบนั้นมือที่ประนมอยู่ระหว่างต้องขึ้นมาอยู่ระหว่างหน้าผาก และค่อย ๆ กราบลงมาโดยมือขวา ลงก่อนนิดหนึ่ง จนกระทั่งถึงพื้น และแบมือออกสิบนิ้วปล่อยเป็นช่องระหว่างมือทั้ง สองข้าง พอประมาณสำหรับให้หน้าผากแตะพื้น พร้อมกันนั้นปลายศอกทั้งสองต้องมาประชิดติดที่ปลายเข่าพอดี ทำอย่างนี้เรื่อย ๆ ทุกวัน ๆ และนั้นครั้งกระนั้นท่านยังได้สอนให้พวกกระผมสวดมนต์ในบทต่าง ๆ เช่น บทระลึกพระพุทธคุณ บทระลึกพระธรรมคุณ บทระลึกสังฆคุณ

หลวงพ่อ ท่านได้สอนพวกกระผมจนท่องได้หมดทุกคน และจำใส่ใจจนทุกวันนี้ ท่านพยายามทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้พวกกระผมเป็น

เด็กที่ดี ท่านพยายามพร่ำสอนทุกคนที่เข้ากุฏิท่านให้ทำแต่ความดีเท่านั้น

และแล้วความไม่คำนึงคิดถึงก็เกิดแก่พวกกระผม คือ ท่านได้ป่วยและได้ไปรักษาที่โรงพยาบาลโรงงานยาสูบ ต่อมาท่านค่อยยังชั่วขึ้นจึงกลับมาพักรักษาที่กุฏิ และเกิดมีอาการหนักอีก จึงต้องนำท่านส่งโรงพยาบาล จนกระทั่งท่านได้จากพวกกระผมไปอย่างไม่มีวันกลับมาอีก

ท่านเหลือไว้แต่คำสั่งสอนของท่านและภาพแห่งความทรงจำเท่านั้น แต่สิ่งหนึ่งที่ท่านดำรงอยู่ตลอดกาล คือ ความเป็นหลวงพ่อของพวกกระผม . ..

"กระผมศิษย์หลวงพ่อ"

อาลัยหลวงพ่อ

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของบุคคลที่เรารักและนับถือ ย่อมนำมาซึ่งความโศกเศร้าอย่างล้นเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง) ที่เคารพนับถืออย่างสูงของเราได้มรณภาพลง นับว่าเป็นการสูญเสียปูชนียบุคคลอย่างใหญ่หลวงสำหรับลูกศิษย์ตลอดจนผู้ที่รู้จักท่านทุกคน

หลวงพ่อได้อาพาธด้วยโรคหัวใจ โรคนี้เป็นโรคที่น่ากลัวอันตราย หากผู้ป่วยคนใดได้ประสบกับมันเข้า อาการป่วยด้วยโรคหัวใจนี้ปรากฏกับท่านนานแล้ว คือมีอาการหายใจไม่สะดวกบางครั้งบางคราว แต่ท่านไม่ได้ใส่ใจถือเป็นธุระ มาระยะหลังนี้มีอาการหอบและหายใจขัดมาก จนกระทั่งล้มอาพาธอย่างหนัก ต้องไปพักรักษาตัวอยู่ที่ ร.พ.โรงงานยาสูบอาการดีขึ้นเป็นลำดับ จึงกลับมาพำนักที่กุฏิดังเดิม แต่ยังคงรับการตรวจรักษาจากแพทย์อยู่สม่ำเสมอ ทุกคนต่างปิติยินดีที่ท่านหายเป็นปกติ ในที่สุดท่านได้จากพวกเราไปอย่างไม่มีวันกลับ ในวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๑ ยังความเศร้าสลดเสียใจอย่างสุดซึ้ง ทำให้หมดโอกาสที่จะแสดงกตัญญูกตเวทีธรรมอีกต่อไป

ครั้งที่ท่านยังมีชีวิต ได้ท่านเป็นผู้ปรึกษาแนะนำ ได้ท่านเป็นผู้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ท่านพรมน้ำมนต์ให้เพื่อเป็นกำลังใจ เมื่อจะเดินทางไปไหนหรือเมื่อถึงคราวสอบทุกครั้ง ได้ท่านเป็นผู้ประกอบพิธียกเสาเอก ขึ้นบ้านใหม่ เปิดโรงงาน หลวงพ่อเป็น "พระ"

ที่พวกเรานับถืออย่างสูงสุด ท่านยังเป็นบุคคลที่รู้จักใช้หลักจิตวิทยาในการอบรมสั่งสอนพวกเด็ก ๆ โดยไม่ดุว่าเด็ก ๆ เมื่อมาเล่น ส่งเสียงรบกวนท่านในกุฏิ แต่ให้เด็ก ๆ สวดมนต์ก่อนหรือหลังจากได้สนุกสนานกันพอแล้ว ซึ่งเป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดี หลวงพ่อสอนให้เราเป็นคนกตัญญูกตเวที มีความสามัคคีกลมเกลียวกันในอันจะประกอบกิจการใด ๆ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกที่ควร ต่อไปนี้เราไม่มีหลวงพ่อเป็นที่พึ่งอีกแล้ว แต่จะขอยึดมั่นคำสั่งสอน พระเครื่อง และยันต์ของท่านน้อมระลึกถึงท่านตลอดไปชั่วกาลนาน

ในวาระสุดท้าย ที่หลวงพ่อ ต้องจากพวกเราไป ตามกฎธรรมชาติอันเป็นวัฏสงสาร พวกเราทุกคนซึ่งเป็นลูกศิษย์ จึงขอแสดงสักการะอย่างสูงแด่หลวงพ่อ ความดีที่หลวงพ่อได้สร้างสมไว้ทั้งในด้านศาสนกิจ และส่วนตัว ทุกประการ ขอจงดล บันดาลให้หลวงพ่อประสบสุข สันติธรรมในสัมปรายภพด้วยเทอญ

คณะศิษย์สามเจริญพานิช

พระสมณาจารย์ผู้ชี้ทางให้พ้นทุกข์

พระสมณาจารย์ท่านหนึ่งอยู่กุฏิท้ายวัดสุทัศน์ฯ ถนนสระสรง เป็นที่เคารพบูชาของศิษย์ทั้งหลาย ทั้งคนไทยและคนจีนมากมายตั้งแต่เด็กถึงผู้ใหญ่ ต่างพากันเรียกท่านว่า "หลวงพ่อ"

ที่เรียกท่านว่าหลวงพ่อ ก็เพราะมีความหมายอยู่ในตัว เคารพรักท่านเสมอเหมือนบิดาของศิษย์ ท่านมีเมตตากรุณาเอาใจใส่อบรมสั่งสอนอุปการศิษย์ทั้งปวง ปานประหนึ่งว่าศิษย์ทั้งหลายเป็นลูกของท่าน ปัญหาชีวิตต่างๆ ที่ศิษย์แก้ไม่ตก เพราะขาดสติหรือความยั้งคิดในเรื่องหนึ่งๆ พระบิตุสมณาจารย์ท่านนี้ก็ช่วยแก้ไขชี้ทางให้พ้นทุกข์และแนะแนวให้ดำริชอบ และประพฤติในทางที่ชอบที่ควร ผู้ใดท้อแท้หมดมานะในความเพียรท่านก็ปลุกปลอบให้มีใจกล้าเข้มแข็ง ผู้อยู่ในวัยเรียนท่านก็ส่งเสริมให้มีความอุตสาหะวิริยะไม่ท้อถอย ครั้นโตขึ้นท่านก็ติดตามดูแลให้ประกอบการงานในทางที่ชอบ ท่านสร้างลูกศิษย์ของท่านให้เป็นพลเมืองดีไปแล้วเป็นอันมาก

คำสอนของท่านเป็นคำง่ายๆ มีเพียงสิบหกพยางค์เท่านั้น แต่ก็เป็นคติเตือนใจให้สำนึกถึงตัวในการครองชีพด้วยความไม่ประมาท มีความหมายกว้างสำหรับคนทุกเพศทุกวัย ดังนี้:-

อุตส่าห์เล่าเรียน
พากเพียรใจกล้า
ข้าวผ้าบ้านยา
จงเตรียมไว้พร้อม

คุณูปการที่เป็นประโยชน์สำคัญแก่ชาติอีกอย่างหนึ่ง คือความตั้งใจดีของท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ลูกหลานคนจีน ที่เกิดในเมืองไทยมีจิตใจเป็นคนไทย ท่านได้สอนให้เขาสวดนมัสการพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ และอธิบายด้วยคำง่าย ๆ ให้เข้าใจโดยละเอียด ท่านได้สอนให้เขารำลึกถึงคุณพระมหากษัตริย์ และชาติบ้านเมืองที่ตนเกิดมา และได้ทำมาหากินด้วยความร่มเย็นเป็นสุขในผืนแผ่นดินไทยมาตั้งแต่บรรพบุรุษของเขาหลายชั่วอายุคนมาแล้ว

นอกจากความเป็นผู้ทรงศีลแล้ว ท่านยังเป็นนักปรัชญา นักจิตวิทยา เป็นช่างจิตรกรรม มีฝีมือมีศิลป์ในการช่าง การประดิษฐ์และเป็นนักปฏิมากรรมชั้นสูง ที่งานของท่านในเชิงศิลปะก่อให้เกิดความประทับใจเป็นอันมาก

ในบั้นปลายแห่งชีวิตของท่าน ท่านปรารภอยู่เนือง ๆ ว่าท่านเพลิดเพลินในการบูรณะปฏิสังขรณ์คณะของท่าน และท่านก็สวดนมัสการพระพุทธคุณ พร้อมกับ ลงมือเขียนยันต์จนสำเร็จ เป็นภาพลายเส้นรูปพระพุทธองค์ ลากเส้นตั้งแต่เริ่มลงมือเขียนจนสำเร็จเป็นพระพุทธรูปเส้นยันต์โดยมิได้ยกมือเลย ทุกคราวที่ท่านเขียนยันต์พระพุทธคุณ ท่านก็ได้ภาวนาอาราธนาให้อานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตน-ตรัย ได้ดลบันดาลให้ องค์พระมหากษัตริย์ ได้ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนานและขอให้ชาติ ไทยจงปลอดภัยด้วยประการทั้งปวง

ท่านได้เขียนยันต์พุทธคุณไว้เป็นจำนวนมาก สมกับความตั้งใจของท่านแล้ว และเมื่อใกล้จะเสร็จตามจำนวนที่ท่านต้องการ เมื่อมีศิษย์ไปเยี่ยมท่าน ขอให้ท่านวางมือพักผ่อนเสียบ้าง เพื่อสุขภาพ

ของท่าน ท่านกล่าวว่า "อาตมาต้องรีบเขียนให้เสร็จตามจำนวนที่ตั้งใจไว้ เมื่อเสร็จแล้ว จึงจะสบายใจและปล่อยวางสังขารได้"

ยันต์พระพุทธคุณภาพสุดท้าย คือภาพที่ท่านเขียนเมื่อปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๑๐ ที่โรงพยาบาลโรงงานยาสูบ เมื่อเวลาท่านค่อยยังชั่วจากอาการอาพาธครั้งแรก และเพราะเป็นภาพสุดท้ายในการจะวางฝีมือ ท่านรู้สึกสบายใจมากจึงได้ถวายชื่อภาพฝีมือยันต์นี้ว่า "ยันต์พระพุทธนิมิตวชิรประสิทธิคุณาภรณ์"

พระสมณาจารย์องค์ที่กล่าวมาแล้วนี้ ผู้เปี่ยมไปด้วยความเมตตากรุณาผู้ชี้ทางให้พ้นทุกข์แก่ศิษย์และทายกทายิกาทั้งหลาย คือท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง) เจ้าคณะ ๕ วัดสุทัศน์เทพวราราม ท่านได้เขียนยันต์พระพุทธคุณสำเร็จครบจำนวนที่ท่านประสงค์แล้ว ท่านได้วางฝีมือทุกอย่างแล้ว แม้กระทั่งสังขารท่านก็ได้ปล่อยวางไปแล้ว หากจะมีญาณวิถีทางใดที่อาจจะทราบไปถึง ท่าน ได้ว่า ศิษยานุศิษย์ ของท่าน ตั้งใจกระทำ สักการะ บูชา คุณพระรัตนตรัยด้วยความเลื่อมใสใจมั่น มียันต์พระพุทธนิมิต ฯ โดยฝีมือท่านเป็นที่ระลึกถึง ท่านก็คงจะพอใจมาก

ขอกุศลทั้งปวงที่บรรดาศิษยานุศิษย์ สาธุชน ทายกทายิกาทั้งหลายได้บำเพ็ญอุทิศ ด้วยความเคารพสักการะ และความกตัญญูกตเวที จงเป็นผลานิสงส์ อำนวยอิฏฐวิบากวิบุลผลอันเป็นที่พึงใจ แด่ท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจในสัมปรายภพ ทุกประการ เทอญ.

ชลอ โสพสจินดา

หลับดีฝันดี

การที่ท่านคณะนวก ภิกษุได้มี หนังสือเวียนมา ขอร้องให้เขียนเรื่องลงในหนังสือ "นวกปฐมานุสรณ์" ข้าพเจ้ามีความยินดีมากที่ได้เห็นความพร้อมเพรียงของภิกษุใหม่ในการริเริ่มทำหนังสือ เพื่อประโยชน์ส่วน รวมตามกาลสมัย ทั้งได้ ให้เกียรติแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง จึงรู้สึกเหมือนหนึ่งว่าได้ฟื้นจากสลบตื่นขึ้นจากหลับเปรียบดังบุคคลกำลัง สลบหลับอยู่ ไม่มีเวลา กำหนดประมาณ ว่าจะฟื้นตื่นขึ้นเมื่อใด ต่อเมื่อมีผู้มาแก้ ไขให้ฟื้นตื่นขึ้น ก็จำต้องเพิ่มความนึกคิดพิจารณาตามแนวทางพระธรรมวินัย ซึ่งพระบรมศาสดาทรงตรัสสอนไว้มีเหตุผล เป็นหลักฐานครบถ้วนดีแล้ว

ความจริงนับว่าเป็นครั้งแรกที่ ได้มี โอกาส เขียนลงในหนังสืออย่างนี้ เท่ากับภิกษุใหม่มาเตือนให้มี ความขยันหมั่นเพียรเขียนข้อความที่จะเรียบเรียงให้เหมาะสมแก่ผู้อ่าน เพราะเหตุว่าผู้อ่านแม้จะมีอายุน้อย ก็ตามแต่ก็ ได้ผ่าน การศึกษาดีทั้งทางโลก และทางธรรมและมีความชำนาญทั้งใน ทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติก็มีจำนวนมิ ใช่น้อยจำต้องมีความสำรวมระวังถ้อยคำที่จะเขียนเรียบเรียงความ เป็นการคารวะต่อท่านผู้มีภูมิรู้สูง ปฏิบัติดี หากว่าข้าพเจ้าพูดขาดตกบกพร่องข้อความคลาดเคลื่อนจาก หลักธรรมวินัยใด ๆ ขอพระคุณท่านผู้อ่านทั้งหลายโปรดประทานอภัย ทั้งกรุณาคิดแก้ให้ดีต่อไปด้วย

ในที่นี้จะขอบรรยายความในใจแต่แรกว่าจะเขียนเรื่องอะไรดีนึกคิด หลายครั้งไม่เป็นที่ ตกลงใจ ต่อเมื่อได้ จุดธูปเทียนบูชา

พระรัตนตรัย สวดมนต์สงบจิตใจพอสมควรแล้ว นึกคิดขึ้นได้ว่าตนอยู่ในวัดสุทัศน์ฯก็ควรจะเขียนเรื่องเกี่ยวกับวัดสุทัศน์ฯ บ้างที่เคยอาศัยจำวัดอยู่หลายสิบพรรษามาแล้ว เล่าถวายเพื่อฝากความคิดเห็นพอสมควรแก่ฐานะ

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เคยได้ฟังสมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว) ซึ่งในครั้งกระนั้นยังสมณศักดิ์ที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ตรัสในที่ประชุมสงฆ์ว่า "พระบวชใหม่นี่มีราศีงามเท่ากับมหาเถระพรรษายี่สิบ"

ในเมื่อมีภิกษุใหม่บวชมากทุกปีสืบเนื่องติดต่อกันมาโดยลำดับไม่ขาดสายเช่นนี้ตราบใด พระศาสนาก็ยังคงมั่นคงอยู่ตราบนั้น หากว่าไม่มีผู้ใดบวชสืบเนื่องกันเลย เท่ากับคนทั้งโลกหลับอย่างไม่มีวันตื่น ความจริงเมื่อนานแล้วหลายปีผู้เขียนได้นอนหลับในสถานที่แห่งหนึ่งภายในวัดนี้แล้วฝันว่า คนไทยจำนวนไม่น้อยกว่าล้านแปดหมื่นคนนอนหลับราบเรียบหมด เป็นแถวอย่างมีระเบียบวินัยแลดูไกลลิบลับสุดสายตา ลักษณะทีท่าของท่านที่นอนราบอยู่นั้นรู้สึกเหมือนหนึ่งว่าหลับสนิท นิ่งสงบ และสงัดเงียบยิ่งนัก ดุจดังว่าเกือบหมดลมหายใจไปแล้วก็ว่าได้ ต่อเมื่อได้พิจารณาโดยถี่ถ้วนปรากฏว่ายังมีลมหายใจเข้าออกอย่างสม่ำเสมอดีมาก เหมือนกับว่าเตรียมเก็บลมไปไว้ใช้ในห้วงทะเลลึก ลึกยิ่งกว่าปลาใหญ่ที่ฉลาดทั้งเก็บและทำลมหายใจไว้ใช้ในท้องมหาสมุทรอันล้ำลึก แต่แล้วก็ไม่ทราบว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์อันใดจึงได้ดลใจให้คนทั้งหมดนั้นลุกขึ้นยืนขึ้นมาได้โดยพร้อมเพรียงกันอย่างน่าอัศจรรย์ ต่างยืนนิ่งสงบเงียบแทบจะไม่

ไหวติงกระดุกกระดิกเลยแม้แต่น้อย ชวนให้พินิจพิจารณาในบุคคลิกลักษณะอันงามสง่ายิ่ง นิ่งอย่างมีชีวิตจิตใจอันสูงเด่น

ความฝันที่เล่าจบถึงตอนนี้ หวังว่าผู้อ่านคงทราบความหมายแห่งความฝันนี้ดียิ่งกว่าผู้เขียน แล้วกรุณาช่วยแก้ความฝันนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าผู้ฝัน เพื่อให้ชาวโลกตั้งอยู่ในความสงบสุข คือไม่เบียดเบียนกันมากเท่าใด ก็เป็นการดีมากเท่านั้น หัวใจพระศาสนาซึ่งสมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว) วัดสุทัศน์ฯ เคยตรัสสอนศิษย์เสมอมีใจความสำคัญว่า บาปทั้งสิ้นอย่าทำ กุศลจงหมั่นเพียรพูนเพิ่มให้เนืองนิจ จิตของตนจงรักษาให้ผ่องแผ้ว

นี่แหละ ที่ท่านได้อุตส่าห์เสียสละละครอบครัวมาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาธรรมวินัย บังคับจิตใจของตนให้สำรวมซึ่งกาย วาจา ใจ มีน้ำใจผ่องใสหนักแน่นมั่นคง นอบน้อมเคารพมั่นในคุณพระรัตนตรัย ก็ย่อมเป็นที่ยินดีแก่พระชั้นเก่า ๆ ซึ่งทุกรูปต่างก็ได้เตรียมต้อนรับพระชั้นน้อง หลาน ลูกศิษย์ใหม่พร้อมใจกันทำความสะอาดเสนาสนะโบสถ์ วิหารที่ล้างสะอาดแล้วให้สะอาดยิ่งขึ้น ที่บกพร่องในความสะอาด ก็ช่วยกันเก็บกวาดเช็ดถูให้หายจากความบกพร่องสิ่งสกปรกทั้งหลายให้หมดสิ้นสูญหายไป ดังดวงไฟที่ดับลงในน้ำ หรือน้ำดับไฟก็ได้เช่นเดียวกัน ไฟในที่นี้หมายถึงไฟ คือ ราคะ ไฟ คือ โทษะ ไฟ คือ โมหะ

ท่านนวกะที่ตื่นจากหลับ มาบวชเป็นพระลิ้มรสพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า พร้อมใจกันศึกษาเล่าเรียนค้นคว้าหลักธรรม

ย่อมได้ชื่อว่า หลับดี ฝันดี มีศรัธาอยู่ในชั้นพรหมจรรย์ นับว่าเป็นผู้ตื่นดีแล้ว

ในการจัดทำหนังสือ "นวกปฐมานุสรณ์" ให้สำเร็จเป็นเล่มและแสดงความนอบน้อมพร้อมใจกัน ให้พระผู้มีพรรษามากน้อยรุ่นเก่า ๆ ออกความคิดเห็นลงในหนังสือดังกล่าวนี้ ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในความสามารถของพระคุณท่านทุก ๆ ท่าน คงต้องมีความคิดเห็นที่ดีมีอุดมคติ เป็นเครื่องเตือนใจแก่เราท่านทั้งหลาย หวังว่าคงเป็นที่ถูกใจแก่มหาชนทั่วโลกสากลซึ่งกำลังตื่นจากหลับ และกำลังค้นคว้าหาเหตุผล ต่างก็เตรียมป้องกันตน เตือนตนด้วยตนเองไม่ให้ตั้งอยู่ในความประมาท กำลังมั่นใจมีความหวังอยู่ในสันติสุข หมายความว่าภิกษุใหม่นี่แหละ มีส่วนปลุกจิตใจภิกษุเก่าให้ตื่นขึ้นได้เหมือนกัน ไม่ใช่หมายความว่าผู้น้อยจะปลุกผู้ใหญ่ไม่ได้เสมอไปก็หาไม่ แม้แต่ต้นไม้ก็ยังต้องหลับแล้วตื่น พระพุทธเจ้าก็ได้ค้นพบหาเหตุผล จนได้ตรัสรู้ที่โคนต้นไม้ มีผู้ถวายพระนามว่า เป็นพระบรมศาสดาเอกในโลก หมายความว่าต้นไม้นี้แหละสำคัญมาก อยากจะถามต่อไปว่า เงินทองกับต้นไม้สองอย่างนี้ อย่างไหนจะสำคัญกว่ากัน ส่วนมากจะตอบว่า เงินทองเป็นใหญ่กว่าต้นไม้ จะต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค ย่อมสำเร็จความประสงค์ทุกชนิดด้วยเงินทอง เพราะมนุษย์ส่วนมากเชื่อถือว่าเงินทองเป็นแก้วสารพัดนึก แต่ตามความเข้าใจของผู้เขียนว่า มนุษย์ชั้นสูงรู้หลักเหตุผลดีแล้ว ก็ต้องเข้าใจว่าต้นไม้นี่แหละ คือ อาหาร เครื่องนุ่มห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค พระพุทธเจ้าก็ต้องอาศัย

ปัจจัยสี่เหมือนกัน อาหารทุกชนิดได้มาจากต้นไม้ทั้งนั้น ถูกละคนเราต้องอาศัยเนื้อสัตว์ต่าง ๆ เป็นอาหาร เช่น ไก่ เป็ด ปลา เต่า วัดความเป็นต้น ถึงแม้เช่นนั้นวัวควายก็ต้องกินหญ้า หญ้าคือต้นไม้ เครื่องนุ่งห่มก็ได้มาจากต้นไม้ บ้านเรือนก็ได้มาจากต้นไม้ ยารักษาโรค ก็ได้มาจากต้นไม้ มนุษยชาติที่เจริญดีแล้วในเหตุและผล ก็ต้องเป็นผู้ฉลาดปลูกอาหารทั้งปรุงอาหารให้มีรสปราณีต อีกทั้งเก็บไว้ให้คงทนโดยอุบายที่ดี และพิจารณาก่อนแล้วจึงจะบริโภค นอกจากนี้ยังต้องมีความฉลาดในการซื้อ ขายแลกเปลี่ยนต่อกันและกันอย่างมีระเบียบวินัย ฉลาดปลูกฝ้ายสำลีเย็บย้อมทอทำตัดตบแต่งให้สะอาด สามารถประดิษฐ์ออกแบบแปลนแผนผังสร้างบ้านเรือนต่าง ๆ ชนิดมั่นคงสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมสมัย ได้ทั้งรถ เรือ เครื่องบิน เก้าอี้ ธรรมมาศน์เทศน์ ก็จัดว่าเป็นที่อยู่อาศัยดีด้วยเหมือนกัน สามารถรักษาตำหรับตำรายาที่หมายกำหนดจดจำไว้แต่โบราณกาล ฉลาดค้นคว้าหาเหตุผลดัดแปลงแก้ไขปรับปรุงยานั้นให้ทันกับโรค เหมาะ-สมทันสมัยบรรจุไว้ในที่คงทนอันควร พร้อมทั้งความสะอาด ฉลาดออกกฎหมายควบคุมทั้งคนและปัจจัยสี่ ให้เป็นระเบียบวินัยอันดีโดยพร้อมเพรียงกัน มิได้แกล้งออกกฎหมายเอาเปรียบเพื่อนพวกมวลหมู่มนุษย์แต่ละคณะใหญ่น้อยที่อาศัยอยู่ในโลกด้วยกันจนเกินควร ผู้เจริญดังกล่าวนี้เป็นผู้ตื่นดีเหมือนกัน มนุษย์ทั้งหลายบางพวกใหญ่น้อยในโลกนี้จะยืน เดิน นั่ง นอนอยู่ ณ ที่ใดจะหลับอยู่ หรือตื่นอยู่ก็ตาม ก่อนจะหลับมิได้นึกถึงสิ่งที่ดีที่ชอบ เมื่อหลับแล้วฝันก็ไม่ดีละเมอก็ไม่ดี เมื่อตื่นขึ้นขณะที่ยืน เดิน นั่ง นอน ที่ใด ๆ คิดนึก

ดำริดำเนินการแต่สิ่งที่ผิด ๆ เบียดเบียนผู้อื่น แม้ยืนเดินนั่งนอนพูดได้ ก็เปรียบเหมือนคนตายแล้วหรือเรียกว่าหลับอย่างไม่มีวันตื่น อ้อ อย่าติเตียนข้าพเจ้า ที่จริงข้าพเจ้าไม่ควรจะพูดจะกล่าวถึงบุคคลผู้หลับไม่ดี ตื่นไม่ดี นึกขึ้นมาได้ขณะนี้เองว่า ตนอยู่ที่วัดสุทัศน์เทพวรารามไม่จำเป็นจริง ๆ ก็ไม่ควรพูดในแง่ไม่ดี เพราะคำว่า "สุทัศน์" มีความหมายแปลว่า แลดีเห็นงาม ทั้งประตูพระวิหารซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหล่อใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยพร้อมด้วยมหาชนพุทธบริษัท พระองค์ผู้ทรงเป็นพระบรมราชูปถัมภ์ทรงเป็นผู้นำในการแกะสลักด้วยฝีพระหัตถ์งามอันวิจิตรลึกซึ้งชวนให้เห็นว่าดีเหมือนจริงที่คนเห็นดี ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้ว พระองค์จึงได้ทรงเปลี่ยนพระราชดำริเดิม ซึ่งจะทรงตั้งชื่อวัดนี้ว่า "วัดมหาสุธาวาส" มาเป็นวัดสุทัศน์เทพวรารามนี่แหละผู้เขียนจำต้องนึกถึงคำว่า วัดสุทัศน์ฯอยู่มาก เพื่อให้เป็นเครื่องเตือนใจแม้เราจะยืน เดิน นั่ง นอน ณ ที่ใด จะพูดสิ่งใด จะแลดูสิ่งใดทั้งในสิ่งที่มีวิญญาณ และไม่มีวิญญาณ ควรจะพูดจะแลให้เห็นแต่สิ่งที่ดีงาม **ศาสนาทุกศาสนาดีทั้งนั้น คนเราไม่ดีเองต่างหาก** เมื่อพวกเรานับถือพุทธศาสนาเชื่อมั่นว่า พระพุทธศาสนาของเราดีไม่ควรจะติเตียนหลักคำสอนพระศาสนาอื่น ไม่ดี ไม่งามบกพร่อง ศาสนาแต่ละศาสนาก็ต้องการสอนให้คนละจากความชั่วประพฤติความดี ควรจะสดุดีในศาสนาหรือลัทธิต่าง ๆ ว่าเขามีหลักสอนให้คนหลับดี ตื่นดี ไม่ได้สอนให้เป็นคนตื่นเต้นเป็นกระต่ายตื่นตูม เพราะหลับไม่ดี หรืออีกนัยหนึ่งเขามิได้สอนให้คนตั้งอยู่

ในความประมาท อวดฉลาดเป็นกระต่ายที่แพ้เต่า เขาไม่สอนให้คนประพฤติอย่างแบบสุนัขลวงนกกระสาให้ล้วงคอ

ท่านผู้อ่านเอาใจใส่ระลึกถึงทั้งสถานที่ประสูติ ตรัสรู้ นิพพาน ปฐมเทศนา รู้ความหมายซาบซึ้งในที่ ๔ สถานนี้ดีแล้ว ก็ได้ชื่อว่า หลับดี ตื่นดี เห็นดีแน่ ย่างเท้าเข้าเขตพัทสีมา เห็นหนทาง เห็นแนวทาง ของพระอริยบุคคล มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ เข้าขออุปสมบท เป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา

สารีปุตฺโต ติฏฺฐตุ ทกฺขิเณ

ขออัญเชิญคุณแห่งพระสาริบุตรเถระ พระองค์ผู้เลิศในทางปัญญา จงมาประดิษฐาน ณ ทิศใต้ คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่านให้มีปัญญากว้างขวาง เปรียบประดุจดังคลื่นในมหาสมุทรซัดไปไม่สิ้นสุดฉันใดขอให้ท่านมีปัญญากว้างขวางโดยฉันนั้น

ขออัญเชิญคุณแห่งพระอานนท์เถระเจ้า พระองค์ผู้เลิศในทางพหูสูตร์ จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันตกคอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้สามารถทรงจำคำสอนของพระพุทธเจ้า ตลอดจนคำสอนของบิดามารดาครูอาจารย์ไว้โดยแม่นยำ

ขออัญเชิญแห่งพระโมคคัลลานเถระ พระองค์ผู้เลิศในทางทรงฤทธิ์ จงมาประดิษฐาน ณ ทิศเหนือ คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้มีน้ำใจเข้มแข็งองอาจกล้าหาญ

ขออัญเชิญคุณแห่งพระอัญญาโกณฑัญญะ พระองค์ผู้เลิศในทางรัตตัญญู จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันออก คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้รู้จักการณ์ไกลการณ์ใกล้

ขออัญเชิญคุณแห่งพระควัมบดีเถระ พระองค์ผู้เลิศในทางแสดงพุทธภาษิตโดยวิจิตร จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ คอยสนับสนุนจิตใจท่าน ให้สามารถรู้ข้อความพุทธภาษิตได้อย่างวิจิตรกว้างขวาง

ขออัญเชิญคุณแห่งพระอุบาลีเถระ พระองค์ผู้เลิศในทางพระวินัย จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันตกเฉียงใต้ คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้รู้ระเบียบวินัยที่ดีงาม

ขออัญเชิญคุณแห่งพระมหากัสสปเถระ พระองค์ผู้เลิศในทางธุดงค์คุณ และเลิศในทางสันโดษมักน้อย จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันออกเฉียงใต้ คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้เป็นผู้มีความยินดีอยู่ในที่เงียบสงัด แม้ว่าท่านมีความจำเป็น จะต้องอยู่ในที่เต็มไปด้วยเสียงรถ เสียงเรือ เสียงทะเลาะวิวาทกัน ก็ให้เป็นผู้รู้จักทำใจสงบเงียบประดุจดังอยู่ในป่าชัฎ และให้เป็นผู้มีความยินดีในสิ่งที่ตนมีอยู่หรือหาได้มาพอสมควร รู้จักจับจ่ายใช้สอยทรัพย์ให้เหมาะสม ไม่นำมาซึ่งความเดือดร้อน

ขออัญเชิญคุณแห่งพระราหุลเถระเจ้า พระองค์ผู้เลิศในทางใคร่ต่อการศึกษา จงมาประดิษฐาน ณ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ คอยสนับสนุนเตือนจิตใจท่าน ให้เป็นผู้สนใจในการศึกษาอันควรจะเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เนืองนิจ

เต เถรา อันว่าพระมหาเถระเจ้าทั้งหลาย มีพระสารีบุตรเป็นต้น มีพระราหุลเป็นที่สุด จงมาประดิษฐาน ณ ทิศทั้งแปด คอยสนับสนุนคุ้มครองป้องกันจิตใจของท่านทุกขณะ เวลาที่ท่านยืน

เดิน นั่ง นอน ไม่เลือกว่าจะอยู่ ณ สถานที่ใด มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ ท่ามกลางแห่งพระอรหันต์ทั้งปวง เป็นพุทธมโนภาพ ธรรมมโนภาพ สังฆมโนภาพ ปรากฏขึ้นภายในดวงจิตอันผ่องแผ้ว และประดิษฐานอยู่เบื้องบนศีรษะทุกขณะเวลา

ด้วยอานิสงฆ์ซึ่งท่านได้บรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ตลอดถึงบิดามารดา ญาติพี่น้องของท่านทุกเพศทุกวัย ซึ่งมีจิตใจเลื่อมใสในความเป็นพรหมจรรย์ของท่าน แม้จะไม่ได้เป็นบรรพชิต ก็ได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติตนเป็นพรหมจรรย์ ด้วยเหตุผลแห่งความประพฤติดีงามของท่านที่มีอยู่นี้นั้น ขออำนาจคุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา อุปฌาย์อาจารย์ จงดลบันดาลให้ท่านผู้อ่านจงประสบความสำเร็จทุกประการ เทอญ

นักคิดพูดสนิทเสนาะหู นักรู้เริ่มริรุงรัง
นักเห็นเป็นอนิจจัง นักฟังไม่หูเบาเอาแต่ดี

เพื่อสะดวกแด่ผู้มีความปรารถนา พระคถาอรหันต์แปดทิศ

พุทฺโธ จ มชฺฌิโม เสฏฺโฐ

สาริปุตฺโต ติฏฺฐตุ ทกฺขิเนยฺเย อานนฺโท ติฏฺฐตุ ปจฺฉิเมปิ จ
โมคฺคลฺลานโก ติฏฺฐตุ อุตฺตเร จ โกณฺฑญฺโญ จ ติฏฺฐตุ ปุรพาเค
ควปฺติ ติฏฺฐตุ พยพฺเพ จ อุปาลี ติฏฺฐตุ หรติฐาเณ จ
กสฺสโป ติฏฺฐตุ อาคเณยฺเย จ ราหุโล เจว ติฏฺฐตุ อิสาเณ

สพฺเพเต พุทฺธมงฺคลา โย ญตฺวา จ ปูชิโต นิทุกฺโข นิรูปทฺธโว มหาเทโว มหาเตโช ชยฺยโสตถี ภวนฺตุเต

(สำหรับสวดมนต์ส่วนตัวเปลี่ยนคำ "เต" เป็น "เม")

โดย วิเชียร ธรรมคุต (พระครูพิพัฒนบรรณกิจ)

เปิดกรุพระเครื่องหลวงพ่อพัฒน์

พระเครื่องของหลวงพ่อซึ่งมีชื่อว่า "หลวงพ่อพัฒน์" มีอยู่ด้วยกันหลายแบบ มีทั้งเนื้อโลหะ เนื้อดินเผา และเนื้อผง ท่านได้สร้างแจกมานานเป็นเวลาหลายสิบปี มีผู้ที่ได้รับไปมากหน้าหลายตาทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน และพ่อค้าวานิชรวมทั้งชาวจีนสุดที่จะนับได้ ความขลัง และความศักดิ์สิทธิ์ของพระเครื่อง "หลวงพ่อพัฒน์" นี้เป็นประการใด ไม่ปรากฏว่ามีผู้จดบันทึกไว้ แต่ทว่าพระเครื่องของท่านมีผู้นิยมเสาะแสวงหากันมาก โดยเฉพาะเหรียญพระรูปสมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว) เมื่อสมัยผู้เขียนยังเป็นเด็กประมาณ ๒๐ ปีเศษมานี้ ยังจำได้ว่าคราวใดที่ท่านแจกพระ ซึ่งมักจะทำในวันที่มีความสำคัญ เช่นวันเสาร์ห้า กุฏิของท่านเนืองแน่นไปด้วยผู้คน จนลูกศิษย์ที่คอยรับใช้ท่านต้องลงไปอยู่ใต้ถุนกุฏิ ท่านแจกจนไม่มีพระแจกต้องแจกก้อนหินแทน แม้ก้อนหินของท่านก็ยังมีผู้อยากได้เอาไว้บูชา เป็นที่น่าอัศจรรย์มาก

หลวงพ่อท่านได้มรณภาพไปแล้ว คงเหลือแต่อนุสรณ์คือคำสั่งสอน และพระเครื่องของท่านเท่านั้น ที่บรรดาศิษย์ทั้งหลายได้ไว้บูชา ผู้เขียนจึงใคร่ขอรวบรวมบันทึกเรื่องพระเครื่อง "หลวงพ่อพัฒน์" แบบต่าง ๆ เท่าที่สามารถจะรวบรวมได้ เพื่อมิให้สูญหายไป

การทำบันทึกนี้ ทำขึ้นจากความทรงจำของผู้เขียนเอง และจากผู้รู้บางท่านเท่าที่พอจะสอบถามได้ ประกอบกับเวลาในการจัดทำมีจำกัด ผู้เขียนเสียใจมากที่ไม่ได้สอบถามรายละเอียดจากท่านเอาไว้ ทั้ง ๆ ที่ตั้งใจไว้ว่าจะทำ นี่เป็นเพราะความประมาทที่ไม่ได้คาดคิดว่าท่านจะด่วนจากไปเร็วถึงเพียงนี้ ความขาดตกบกพร่องย่อมมีเป็นธรรมดา ผู้เขียนขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

๑. เหรียญพระรูปสมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว) แบบเสมาธรรมจักร

เหรียญพระรูป ฯ นี้ เข้าใจว่าท่านได้สร้างครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ อันเป็นวันที่สมเด็จ ฯ ผู้ซึ่งเป็นองค์อุปัฌาย์ของท่าน มีพระชนมายุครบ ๖ รอบ หลวงพ่อได้นำพระเครื่องแบบนี้ที่ท่านได้ทำขึ้นทั้งหมด ถวายสมเด็จ ฯ ไว้แจกแก่บรรดาศิษยานุศิษย์ของพระองค์ท่าน ในครั้งนั้นผู้ที่ได้รับไปเข้าใจกันว่าเป็นของสมเด็จ ฯ ท่านทรงสร้างขึ้นเองจึงเสาะหากันมาก

ลักษณะ ทรงกลมแบบขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๑ ซม. หนา .๒ ซม. ด้านหน้าเป็นพระรูปสมเด็จพระสังฆราช (แพ ติสฺสเทว)

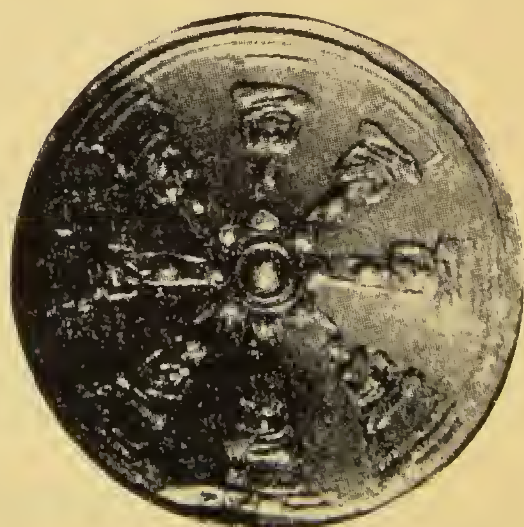
มีตัวหนังสือคำว่า "สมเด็จพระสังฆราช วัดสุทัศน์" โค้งไปตามขอบของเหรียญทางด้านบน พระรูปสมเด็จฯ และตัวหนังสือเป็นลายดุน มีลวดลายชัดเจนงดงามมาก แลเห็นแม้กระทั่งเส้นเอ็น รอยย่นบนพระพักตร์ และกลีบจีวร แสดงออกซึ่งความประณีต และฝีมือในทางช่างของผู้สร้าง ทางด้านหน้านี้เข้าใจว่าหลวงพ่อท่านคงจะหมายถึงพระสังฆคุณ อันเป็นหนึ่งในพระรัตนตรัย เพราะมีพระรูปสมเด็จฯ ผู้ซึ่งเป็นองค์อุปฌาย์ที่ท่านเคารพ และนับถือมาก อีกทั้งสมเด็จฯ ท่านทรงเป็นองค์สกลสังฆปริณายกในสมัยนั้น

ทางด้านหลัง มีรูปวงล้อเสมาธรรมจักร มีซี่กงล้อ ๘ ซี่ (หมายถึงทางสายกลาง คือมรรค ๘) อันเป็นเครื่องหมายแห่งพระพุทธศาสนา ออกแบบมีลวดลายสวยงามชัดเจนดีมากเช่นเดียวกับทางด้านหน้า

วัสดุที่ใช้สร้าง เป็นดินเผาเนื้อละเอียด มีความมันแวววาว มีหลายสี เช่น สีแดงแก่ สีแดงก้ามปูเผา สีเหลืองนวล และสีดำอมเขียว เป็นต้น

๒. เหรียญพระรูปฯ แบบพระอรหันต์ ๘ ทิศ

ลักษณะ ขนาด และวัสดุที่ใช้สร้าง เหมือนกับแบบแรกทุกประการ จะผิดกันก็ตรงทางด้านหลัง คือทางด้านหลังเป็นรูปพระอรหันต์ปางสมาธิอยู่บนฐาน ๘ องค์ อันมีพระสารีบุตรเถระผู้เลิศในทางปัญญา ๑ พระอานนท์เถระผู้เลิศในทางพหูสูตร ๑ พระโมคคัลลาเถระผู้เลิศในทางทรงฤทธิ์ ๑ พระอัญญาโกณฑัญญะเถระผู้เลิศในทางรัตตัญญู ๑ พระควัมบดีเถระผู้เลิศในทางแสดงพุทธ-ภาษิต ๑ พระอุบาลีเถระผู้เลิศในทางพระวินัย ๑ พระมหากัสสปเถระผู้เลิศในทางธุดงค์คุณ และทางสันโดษมักน้อย ๑ และพระราหุลเถระผู้เลิศในทางใคร่ต่อการศึกษา ๑ รวม ๘ องค์หันเศียรรวมเข้าหากันดุจกงล้อแห่งเสมาธรรมจักร ลวดลายงดงามชัดเจนดีมาก เหรียญพระรูป ๆ แบบอรหันต์ ๘ ทิศนี้ เข้าใจว่าหลวงพ่อท่านสร้างขึ้นภายหลังแบบเสมาธรรมจักร แต่ก็คงมีระยะเวลาไม่ห่างกันนัก

ทางด้านล่างตรงขอบของเหรียญทั้งสองแบบ เจาะรูบรรจุพระเกษาของสมเด็จพระสังฆราช (แพ) ทุกองค์พระ ทั้งสองแบบนี้หลวงพ่อท่านได้สร้างแจกติดต่อกันเรื่อยมา ดูเหมือนจะมากกว่าแบบอื่น ๆ ของท่าน ครั้งสุดท้ายท่านแจกแบบพระอรหันต์ ๘ ทิศ เมื่อวันทำบุญอายุครบ ๕ รอบของท่านเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ครั้งนี้ท่านปิดทองที่ด้านหน้า และตรงขอบที่เจาะรูทุกองค์พระ

สำหรับคาถาบูชา ใช้คาถาอรหันต์ ๘ ทิศของท่าน (โปรดดูในตอนท้ายเรื่อง "หลับ ฝันดี" ของหลวงพ่อ)

๓. ทรงกลีบบัวดินเผา

ลักษณะเป็นรูปกลีบบัวปลายตัด มีขนาดสูงวัดได้ ๓ ซม. กว้าง ๒.๒ ซม. และหนา .๔ ซม. ด้านหน้าขอบทุกด้านยกสูงจนทำให้พื้นฐานภายในขอบเป็นรูปสามเหลี่ยม องค์พระเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยประทับอยู่บนบัลลังก์กลีบบัวสองชั้น ตัวบัลลังก์โค้งเล็กน้อย รอบ ๆ องค์พระมีเรือนแก้วลวดลายพญานาคแบบพระพุทธ-ชินราช ลวดลายองค์พระพุทธรูป บัลลังก์ และเรือนแก้ว นูนเด่นออกมาได้ส่วนสัดงดงามจับตามาก

ทางด้านหลังเรียบไม่มีลวดลาย แต่ยันต์ลงไว้ทุกองค์

วัสดุที่ใช้สร้างเป็นดินเผาเนื้อละเอียด มีสีเหลืองนวลสีเดียวหลวงพ่อท่าน คงจะควบคุมความร้อนในการเผาให้องค์พระมีสีนี้เป็นสีเดียวกันทั้งหมด

๔. ทรงใบโพธิ์แบบมีเรือนแก้วดินเผา

ลักษณะทรงใบโพธิ์ สูงวัดได้ ๒.๔ ซม. กว้าง ๑.๖ ซม. หนา .๓ ซม. ด้านหน้าลวดลายพระพุทธ รูปแบบเดียวกับทรงกลีบบัวดินเผาทุกประการ ด้านหลังเรียบลงยันต์ไว้ทุกองค์ ด้านล่างตรงขอบเจาะรูบรรจุผงทุกองค์ วัสดุที่ใช้สร้างเป็นดินเผาเนื้อละเอียดเช่นเดียวกัน มีสีเหลืองนวล

๕. ทรงใบโพธิ์หลังลายผ้า

ลักษณะทรงใบโพธิ์ สูงวัดได้ ๒ ซม. กว้างวัดได้ ๑.๕ ซม. หนา .๒ ซม. ด้านหน้ามีพระพุทธรูปปางสมาธินูนเด่น องค์พระสมบูรณ์ล่ำสัน ใต้องค์พระมีอักขระขอมคำว่า "นะ" ทางด้านหลังเป็นลายผ้า มียันต์ ด้านล่างตรงขอบเจาะรูบรรจุผง วัสดุที่ใช้สร้างเป็นดินเผาเนื้อละเอียดมีหลายสี

๖. ทรงสามเหลี่ยมดินเผา

ลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม มีขนาดสูง ๔ ซม. กว้าง ๒ ซม. หนา .๒ ซม. ตรงฐานมีความหนา .๘ ซม. ด้านหน้าเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยประทับอยู่บนบัลลังก์กลีบบัวสองชั้น องค์พระนูนเด่นออกกว่าแบบอื่น ๆ ด้านหลังเรียบมียันต์ลงไว้ วัสดุที่ใช้สร้างเป็นดินเนื้อละเอียด มีสีหลายสี

พระเครื่องดินเผานี้ หลวงพ่อท่านใช้ดินที่บดร่อนจนละเอียดจึงทำให้เนื้อมีความแวววาว และแกร่งเป็นพิเศษ ยิ่งถูกับเนื้อผู้บูชาไปนาน ๆ จะทำให้เนื้อพระดูคล้ายกับเนื้อโลหะทองแดง ตั้งแต่ผู้เขียนพบมา ยังไม่เคยเห็นพระดินเผาชนิดใดมีเนื้อเหมือนของท่าน แบบที่ ๓ ถึง แบบที่ ๖ นี้ประวัติในการสร้างไม่ปรากฏว่าสร้างขึ้นเมื่อใด แต่สันนิษฐานว่าคงจะสร้างขึ้นก่อนเหรียญพระรูป ฯ หลายปี ปัจจุบันนี้

บางแบบไม่มีเหลืออยู่เลย บางแบบก็มีเหลืออยู่บ้างแต่มีจำนวนน้อยมาก

๗. พระผงขาวทรงสี่เหลี่ยม

ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีอยู่ ๒ ขนาด ขนาดใหญ่สูง ๓.๕ ซม. กว้าง ๒.๕ ซม. หนา .๓ ซม. ขนาดเล็ก สูง ๓ ซม. กว้าง ๒ ซม. หนา .๒ ซม. ด้านหน้าเป็นพุทธรูปปางสมาธิประทับอยู่บนบัลลังก์ ๓ ชั้น มีซุ้มโค้งรอบองค์พระแบบพระสมเด็จวัดระฆัง ด้านหลังเรียบ วัสดุที่ใช้สร้าง ผงพระพุทธคุณของหลวงพ่อผสมกันเข้ากับปูนขาว มีสีขาวอมเหลือง แลเห็นผงมีอยู่ตามองค์พระทั่วไป

พระผงขาวนี้ หลวงพ่อท่านสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ท่านแกะพิมพ์ด้วยหินอ่อน จำนวนที่สร้างมีไม่มากนัก ทุกองค์ที่แจกท่านห่อไว้ด้วยกระดาษแก้วชนิดผ้า แบบนี้ดูเหมือนจะเป็นแบบสุดท้ายที่ท่านทำขึ้น มีชื่อเรียกกันทั่วไปว่า "พระสมเด็จวัดสุทัศน์" .จำนวนพระที่เหลือมีอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก

๘. พระกริ่งแบบสมเด็จฯ วัดสุทัศน์

พุทธลักษณะ แบบเดียวกับกริ่งของสมเด็จพระสังฆราช (แพ) เนื้อนวโลหะ ใต้ฐานตรงที่บรรจุกริ่งมีรอยเป็นรูปวงกลมปิดไว้ และมีรอยนิ้วมือติดอยู่เห็นชัดเจนที่เนื้อโลหะ มีขนาดสูง ๔ ซม. ฐานกว้าง ๒ ซม.

พระกริ่งรุ่นนี้ เข้าใจว่าท่านสร้างขึ้นเมื่อสมัยองค์ สมเด็จ พระอุปฌาย์ ยังมีพระชนม์อยู่ ในราวปี พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือ ๒๔๗๙ และได้เข้าพิธีปลุกเศกพร้อมกันกับพระกริ่งของสมเด็จฯ ที่ได้ทรงสร้างขึ้นในสมัยนั้นด้วย

๙. พระกริ่งหลวงพ่อพัฒน์ ทรงห้าเหลี่ยม

ลักษณะเป็นทรงห้าเหลี่ยม สูง ๓.๙ ซม. กว้าง ๒.๓ ซม. หนา .๔ ซม. ความหนาที่ฐาน ๑.๓ ซม. เนื้อนวโลหะ พุทธลักษณะ ปาง สมาธิ ประทับ อยู่บนบัลลังก์สามชั้น พระเศียรกลม เห็นรอยกลีบจีวรที่องค์พระ ๓ กลีบ ใต้ฐานตรงที่บรรจุกริ่ง มีรอยนิ้วมือ และรอยอุด เช่นเดียวกับพระกริ่งแบบสมเด็จฯ

พระกริ่งรุ่นนี้ หลวงพ่อท่านสร้างขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏ มีจำนวนน้อยมาก ท่านไม่ค่อยแจกใครง่าย ๆ จึงไม่มีแพร่หลายนักน้อยคนนักที่จะทราบว่ามีพระกริ่งแบบนี้อยู่

พระเครื่องของหลวงพ่อ ทุกแบบทุกรุ่น ท่านได้สร้างขึ้นด้วยความประณีตงดงาม เพราะท่านเป็นช่าง อีกประการหนึ่งท่านสร้างขึ้นเองด้วยมือของท่านล้วน ๆ เริ่มตั้งแต่แกะแบบพิมพ์ หล่อแบบเตรียมวัสดุเนื้อพระ ตลอดจนกดพิมพ์ และอื่น ๆ อีกจนสำเร็จเป็นองค์พระขึ้นมาทุกองค์ไป ท่านได้ทำพิธีปลุกเศกด้วยตัวท่านเองทุกรุ่นจึงเรียกได้อย่างเต็มปากว่าเป็นพระของท่านแท้ ๆ

การแจกพระของท่าน หลวงพ่อท่านแจกพระของท่านจริง ๆ ไม่ใช่แจกจำหน่าย ในตอนแรกท่านมักจะแจกในวันสำคัญดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ใครมาขอท่านก็ให้ ต่อมาภายหลังท่านหยุดไปพักหนึ่งเป็นเพราะมีผู้มากวนท่านมาก จนไม่มีเวลาพักผ่อน ในตอนหลังนี้ใครขอท่านไม่ยอมให้ง่าย จะแจกก็เมื่อเป็นวันสำคัญทางศาสนาหรือวันที่ท่านทำพิธีเท่านั้น

ทางด้านพระพุทธคุณ หลวงพ่อท่านสนใจศึกษาไสยศาสตร์ทางวิปัสนาธุระ บำเพ็ญเพียรตั้งจิตให้เป็นสมาธิยึดมั่นในคุณพระพุทธพระธรรม พระสงฆ์ ท่านได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเชี่ยวชาญ เกียรติคุณในทางนี้ย่อมประจักษ์ไปทั่วทุกทิศานุทิศในฐานะพระเถราจารย์ผู้ทรงคุณ ประกอบทั้งท่านมีความเมตตาแก่ชนทุกชั้นทุกเพศทุกวัยทุกชาติ

ภาษา และมีความกตัญญูในบิดามารดา อุปฌาย์อาจารย์ จึงเป็นที่แน่นอนว่าคุณานุภาพในพระเครื่อง "หลวงพ่อพัฒน์" นี้ ย่อมทรงคุณในทางแคล้วคลาดจากอุปั่ทวอันตรายทั้งหลาย เจริญด้วยลาภสักการะตลอดจนคงกระพันชาตรี เป็นที่อัศจรรย์แก่ผู้ที่ได้ไว้บูชา

ประทีป โกศลวัฒนะ

๒๒ มกราคม ๒๕๑๑

บทเทศนา ของ "หลวงพ่อพัฒน์"

๑. อุตส่าห์เพียร เรียนให้รู้ ดูตำรับ
กำหนดนับ ตามวิธี ที่ครูสอน
เกิดเป็นคน จนก็จริง อย่านิ่งนอน
คิดผันผ่อน วิสัยคน จนแต่กาย
อย่าทำตัว ให้ชั่วช้า อุตส่าห์ฝืน
ใจให้ชื้น อย่ายอมจน หมั่นขวนขวาย
น้ำไม่ล้น พ้นจมูก ลูกผู้ชาย
แม้จะตาย ก็ให้มี ดีบ้างเอย

๒. อันความพร้อมเพรียง ของคนหมู่ใหญ่
ไม่ซื่อต่อกัน โลกย่อมเป็นทุกข์
นักปราชญ์ย่อมมี ความอดทนจริง
ยิ่งกว่าทรัพย์สิน เป็นเครื่องประดับ
ดูกรท่าน ทั้งหลายจงยัง
ความไม่ประมาท ให้ถึงพร้อมเถิด
ความไม่ประมาท เป็นทางมิตาย
มีสติดี เพราะความถือมั่น
ผู้ที่ประมาท แม้มีชีวิต
เดินไปทางใด เหมือนไม่หายใจ

สำรวมระวัง ในทางที่ถูก
ได้มากเท่าใด มีแต่ทางดี

๓. ทุกคนเกิดมา ต้องมีของดี ติดตามตัวมา คือมันสมอง
ทุกคนเกิดมา ต้องมีของดี ติดตามตัวมา นั้นคือหัวใจ
ทุกคนเกิดมา ต้องมีของดี ติดตามตัวมา ก็คือความคิด

จินตามยปัญญา ปัญญาเกิดแต่การคิด
นักคิดพูดสนิทเสนาะหู นักรู้เริ่มริรุ่งรัง
นักเห็นเป็นอนิจจัง นักฟังไม่หูเบาเอาแต่ดี

สุตสุสังละปะเตนันยัง ผู้ฟังด้วยดี ย่อมได้ปัญญา
สุตะมะยะปัญญา ปัญญาเกิดแต่การฟัง
ภาวนามะยะปัญญา ปัญญาเกิดแต่การภาวนา

๔. ขยันเพราะทำ ใช้จ่ายพอควร
เก็บไว้เพื่อมี เหลือดีกว่าขาด
วันคืนล่วงไป เวลามีน้อย
คอยแต่ความตาย ควรหาทางแก้
หายาแก้ตาย หายเพราะกินยา
คือไม่ประมาท ขาดจากสติ
กินยาแก้ตาย ดีกว่าฟุ้งสร้าน
ทำลายตนเอง เพราะความประมาท
ความไม่ประมาท เป็นทางไม่ตาย
ผู้ใดหมั่นใช้ ย่อมได้ผลดี

ความรู้ยังน้อย　　ด้อยต่อการเรียน
เพราะขาดความเพียร　　เรียนจึงไม่จบ

　　อย่าใกล้คนพาล　　สันดานไม่ดี
ที่ไม่รู้คุณ　　พ่อแม่ของตน
ผู้ไม่รู้คุณ　　พ่อแม่ของตน
เปรียบเหมือนคนพาล　　สันดานไม่ดี
ผู้ใดรู้คุณ　　พ่อแม่ของตน
แม้จะบกพร่อง　　ต่อไปต้องดี
จงหลบให้ห่าง　　อย่าใกล้คนพาล
อยู่ห่างเพียงใด　　ไกลไว้ยิ่งดี
การที่ลูกคิด　　เขียนแทนคำพูด
เพื่อจะสอนตน　　มากกว่าเตือนท่าน
การคิดเตือนตน　　ดีกว่าสอนท่าน
ทุกคนมีสิทธิ์　　ที่จะปรับปรุง
ลูกคิดเตือนตน　　ดีกว่าสอนท่าน
เพราะเหตุนึกถึง　　คุณของพ่อแม่
ข้าศึกภายใน　　ร้ายกว่าข้างนอก
ยอกย้อนหลอกให้　　กลายเป็นคนพาล

　　อย่าให้หลงกล　　คนที่หลอกลวง
เล่ห์เหลี่ยมหลายลิ้น　　หากินทางโกง
ผู้ใดไม่เล่น　　เช่นการพนัน
จึงจะแคล้วคลาด　　จากการล่อลวง

เราอยากได้เงิน จากคนล่อลวง
เพราะโลภเกินไป จึงต้องหมดทุน
คนมีเล่ห์เหลี่ยม หากินทางโกง
มักถูกหักหลัง จากคนหลอกลวง

๕. รู้จักพอดี ในปัจจัยสี่
ข้าวผ้าบ้านยา ใช้เป็นทำได้
โสพสสิบหก บวกลบคูณหาร
หัดให้ชำนาญ วงกลมสามสี่
โสพสสิบหก บวกลบคูณหาร
หัดให้ชำนาญ จะพบพอดี
ความพอดีนั้น จักยังประโยชน์
ให้ได้สำเร็จ การงานที่ถูก
ย่อมได้แก่ผู้ รู้ปฏิบัติ
หน้าที่ให้ถูก ถึงความพอดี
ผู้ทำความเพียร ให้เกิดพอดี
ชนะตนเอง เพราะมีสติ
สติเป็นต้น คิดค้นเหตุผล
เพื่อหาความจริง ไปสู่ทางดี
ทางดีมีจริง ผู้ใดค้นคิด
ย่อมได้เหตุผล เพราะมีสติ
ผู้เพ่งพินิจ พิจารณา
ย่อมเกิดปัญญา พาไปทางดี

ปัญญาย่อมมี เพราะความพินิจ
จิตมั่นในศีล เป็นหลักที่ดี
ผู้ที่ใจบาป จึงไกลจากบุญ
จิตจักเศร้าหมอง เพราะเหตุไร้ศีล
ผู้ที่ใจบุญ จึงไกลจากบาป
จิตจักผ่องใส เพราะเหตุมีศีล
ศีลเป็นต้นเหตุ ให้ได้ความสุข
เกิดมีผลดี พร้อมทั้งดับทุกข์
คำนวณควรคิด ฝึกหัดดัดจิต
ให้เลิกละผิด หาหลักที่ดี
เมื่อพบหลักดี ต้องการความสุข
เพราะเหตุหักจิต ให้ใจผ่องใส
เมื่อบุคคลใด มีใจผ่องใส
สุขย่อมตามไป เหมือนเงาตามตน
หลีกเลี่ยงละผิด เดินทางให้ถูก
บวกลบคูณหาร หัดให้ชำนาญ
ขยันหมั่นเพียร เพราะเรียนรอบรู้
ประพฤติสายกลาง คือทางสำเร็จ
ประตูสำเร็จ คือปัจจัยสี่
เงินทองของดี อยู่ที่ทำเป็น

หมายเหตุ บทเทศนานี้ หลวงพ่อมิได้มีจุดประสงค์ที่จะให้มีการสัมผัสวรรคตอน หรือเป็นคำกลอนใด ๆ เพียงแต่ให้อ่านได้คล้องจองตามกันไปเท่านั้น

เกล็ดความรู้เกี่ยวกับการสร้างบ้าน

เนื่องด้วยท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง) แห่งวัดสุทัศนเทพวราราม ได้ถึงแก่มรณภาพลงเมื่อวันที่๒๓พฤศจิกา- ยน พ.ศ. ๒๕๑๐ และท่านได้มอบหมายให้กรรมการ๑๔ท่าน ศิษย์ที่ใกล้ชิดของท่านเป็นผู้จัดการปลงศพ บัดนี้ กรรมการกำหนดการปลงศพท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจ ในวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ ณ เมรุวัดจักรวรรดิราชาวาส กรรมการมีท่านเจ้าคุณศรีวิสุทธิวงศ์ เป็นประธาน มีความเห็นร่วมกันว่าควรจะ จัดพิมพ์ หนังสือ ที่เป็นสาระประโยชน์ และได้รับ ความร่วมมือ จากโรงพิมพ์ สามเจริญพานิช พิมพ์ถวาย โดยได้มอบให้ข้าพเจ้าคัดลอกจากตำรับตำราเก่า ๆ ของท่านเพื่อเป็นบรรณาการแก่บรรดาญาติมิตร และท่านผู้มีเกียรติซึ่งมาในการประชุมเพลิงศพท่านผู้ทรงคุณวุฒิองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของบุคคลทุกชั้นเป็นส่วนมาก

ข้าพเจ้าในฐานะที่เป็นศิษย์วัดสุทัศน์ ฯ และใกล้ชิดกับท่านพอสมควร ทั้งท่านยังเป็นผู้มีพระคุณแก่ข้าพเจ้าโดยที่ประสาทวิชาขัดตฤกษ์ในการประกอบมงคล พิธีแต่งงาน พิธียกศาลพระภูมิเจ้าที่ ยกเสาเอกปลูกเรือนและพิธีอื่น ๆ พร้อมทั้งการลงเลขยันต์และปลุกเศกเลขยันต์ กับสิ่งของต่าง ๆ ที่นำมาประกอบมงคลพิธีนั้น ๆ ทั้งยังได้

รับความอุปการะต่าง ๆ ด้วยความเมตตาอารี พระคุณ ของท่านนี้ ข้าพเจ้าขอเทิดไว้เหนือเกล้าจนกว่าจะถึงวาระสุดท้าย

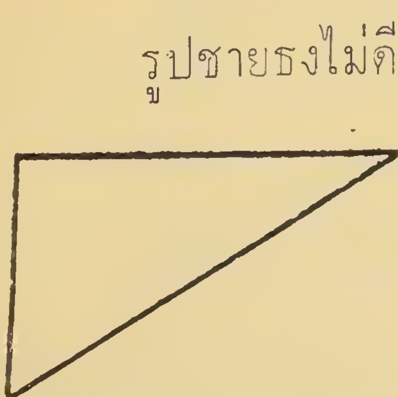
ตำราเก่า ๆ และเกล็ดความรู้ต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้นำมารวบรวมไว้ในที่นี้นั้น นอกจากที่ข้าพเจ้าได้ศึกษากับท่านแล้ว ข้าพเจ้ามาใคร่ครวญดูแล้ว เห็นว่าการปลูกบ้าน สร้างเรือนที่อยู่ที่อาศัย ก็เป็นของสำคัญอย่างหนึ่งเหมือนกัน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคน จะต้องมีที่อยู่ที่อาศัย มิฉะนั้นก็จะเป็นจรจัดหรือคนหลักลอย ซึ่งไม่เป็นที่น่าคบหาสมาคมของบุคคลทั่วไป

การเลือกหาที่ปลูกบ้านหรือสร้างที่อยู่อาศัย นอกจากจะหาที่ให้ได้สุขลักษณะและถูกต้องตามอนามัยแล้วตามคติโบราณท่านยังวางกฎเกณฑ์ไว้หลายอย่าง ข้าพเจ้าเห็นว่า ของโบราณนับวันจะสูญหายไปทุก ๆ ที จึงได้นำมารวบรวมไว้ เพื่อว่าท่านผู้ใดที่ประสงค์จะปลูกสร้างบ้านเรือนให้ถูกตามแบบแผน จะได้ค้นได้สะดวก ข้าพเจ้าจะได้เรียบเรียงตามลำดับที่ได้ทราบมา ดังต่อไปนี้

๑. การหาซื้อที่ปลูกเรือน

อาจารย์ท่านกล่าวไว้ว่า ถ้าจะหาซื้อที่ปลูกบ้านก็ดี หรือซื้อไว้ในครอบครองก็ดี ท่านให้พิจารณาพิเคราะห์ดูที่นั้นว่า เป็นรูปอะไรตามแบบต่อไปนี้

รูปชายธงไม่ดี อยู่มักมีเรื่องเดือดร้อนเนือง ๆ ถ้าชายธงชี้ไปทางทิศตะวันออกยิ่งเดือดร้อนมาก บางทีอาจเจ็บไข้ถึงตาย ถ้าจำเป็นต้องอยู่ ก็มีวิธีแก้ได้ แต่ไม่สู้จะดีนัก

หมายเหตุ ที่รูปนี้ข้าพเจ้าได้เคยเห็นมาแล้ว ลูกกับแม่อยู่ด้วยกันทะเลาะกันอย่างหนัก ลูกเป็นเจ้าของที่ แม่ถึงกับแยกไปอยู่ที่อื่น ไม่ยอมเหยียบบ้านลูกเลย

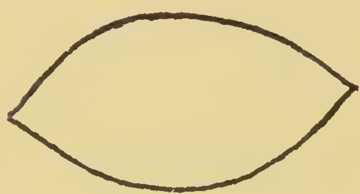

ที่รูปนี้แบบนี้ ผู้ที่อยู่มักเกิดความมิรู้วาย

ที่รูปนี้มักพลันตาย

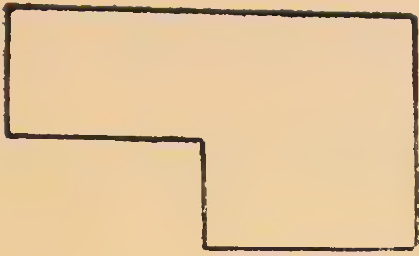
หมายเหตุ ที่รูปนี้ แต่ก่อนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เจ้าของบ้านอยู่เย็นเป็นสุขดี เจ้าของตัดขายไปบ้างส่วนหนึ่ง พอเหลือเป็นรูปนี้ เจ้าของตายในไม่ช้า ต่อมาผู้ใหญ่ตายอีก ๒ คน ติด ๆ กันภายในระยะเวลาประมาณ ๓ ปี จะว่าบังเอิญก็กระไรอยู่นะ

ที่รูปนี้เจ้าของมีทุกข์มิรู้วาย

ที่รูปกะทะแบบนี้เจ้าของมีทุกข์มิรู้วาย

ที่รูปแบบนี้เจ้าของมีทุกข์ มิรู้วาย

ที่รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เจ้าของที่มีสุข เย็นใจ

ที่แบบนี้เจ้าของที่ มีตบะเดชะ

ที่แบบนี้เจ้าของที่ อยู่มีความสุขมาก

ที่รูปรวงผึ้งเจ้าของอยู่ มีทรัพย์มาก

๒. ที่ดีแต่สิ่งภายนอกบ้านไม่ดีก็ควรงดเว้น

บางที ที่ที่ซื้อเป็นที่ที่ได้แบบรูปดีแล้ว แต่ตรงหน้ามีถนนตัดตรงมาตรงหน้าบ้านที่ปลูกก็ดี ถึงแม้จะอยู่คนละฟากถนนก็ตามแต่อยู่ตรงกับหน้าบ้าน ท่านว่าไม่ควรอยู่ที่ตรงนั้น เพราะว่าทรัพย์ที่หาได้ไว้มิคง

บางทีอยู่ริมคลองหรือริมแม่น้ำ ปลูกบ้านบนตลิ่ง แล้วขุดเป็นอู่เรือที่ใต้ถุนบ้านสำหรับเก็บเรือ ไม่ดี กลายเป็นที่อกแตก ท่านห้าม อยู่มักเดือดร้อนไม่เป็นสุข

บางที่ที่ดี แต่ปลูกเรือน ที่ชายเลน เวลาน้ำขึ้น ตรงนั้น น้ำวนสายน้ำพัดผ่านใต้ถุนท่านว่าไม่ดีทรัพย์หาได้เก็บไว้มิคง ควรแก้ไขอย่าให้สายน้ำไหลผ่านใต้ถุน

๓. ได้ที่ดีแล้วอธิษฐานถามเจ้าที่ดู

เมื่อสังเกตที่เป็นที่พอใจแล้ว ควรจุดธูปเทียนดอกไม้อธิษฐานถามเจ้าที่ดูถ้าจะอยู่เย็นเป็นสุขให้เห็นแต่สิ่งที่เป็นมงคล ถ้าจะอยู่ไม่เป็นสุขเกิดความเดือดร้อน ให้เห็นสิ่งที่ไม่ดี

๔. บางทีไปดูที่ในเวลามืด ๆ

แล้วยืนสังเกตดูเงาไม้ว่าจะเป็นรูปอะไร ถ้าเห็นเป็นรูปยักษ์ท่านว่าไม่ดี ถ้าเห็นเป็นรูปหงษ์ รูปไก่ หรือ รูปนก และรูปปราสาทรูปพระปรางค์ พระเจดีย์ท่านว่าดี อยู่เย็นเป็นสุข

๕. ต่อไปก็ให้ดมรสดินตรงที่จะปลูกบ้าน วิธีนี้ไม่จำเป็นนัก

วิธีนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า แต่ครั้งก่อนผู้คนยังไม่หนาแน่นเหมือนเดี๋ยวนี้ จึงมีที่ดินว่างเปล่ามาก และที่ดินสะอาด อาจมีกลิ่นหอมตามตำราได้ มาบัดนี้ผู้คนอยู่เบียดเสียดกันมาก ที่ดินก็ย่อมไม่สะอาดเหมือนแต่ก่อน แม้แต่ไม่ดมรสดินก็หาซื้อได้ยาก แต่ถ้าดมรสดินให้มีกลิ่นหอมตามตำรา คงหาซื้อไม่ได้แน่ แต่ที่นำมาเขียนในที่นี้ ก็เพื่อจะลองดมรสดิน จะได้ค้นหาตำรานี้ทดลองดูเล่นก็ได้ ถ้าหากท่านลองดมรสดินหอมเหมือนตำราที่กล่าวไว้ ข้าพเจ้าหวังว่าคงจะรู้สึกภูมิใจเป็น อย่างมากที่ท่าน ซื้อที่ที่มีกลิ่นหอมตรง กับตำราที่ยกย่องว่าดี ตำรานั้นท่านเขียนไว้ดังนี้

สิทธิการิยะ ตำรานี้ชื่อว่าไตรวิจารณ์ ถ้าผู้ใดจะตั้งบ้านตั้งเรือน และตั้งเมืองให้ดมดูรสดินตรงที่ท่านจะทำนั้น ๆ ให้รู้จักคุณและโทษ

ถ้าหอมดังกลิ่นพิกุล ชื่อสตรีภูมิ ตั้งบ้านเรือนที่นั้นดี จะสำเร็จที่ประสงค์ทั้งปวง จะได้ข้าวของ เป็นสุขแก่ประชากรทั้งปวงแล ฯ

ถ้าหอมดังกลิ่นดอกบัวหลวง บัวเผื่อน ดังดอกอุบลก็ดี ดังดอกสารภีก็ดี ดังดอกกระถินก็ดี ที่นั้นชื่อพรหมณภูมิ ว่าจะได้สถาพรทุกเมื่อ

ถ้าหอมดังกลิ่นขนุนสุกก็ดี ดังดอกมะลิก็ดี ที่นั้นชื่อว่าเทพภูมิ เป็นที่ที่ดีมีข้าวของอุดมมัธยมจำเริญศรี เป็นสุขแก่เจ้าของบ้านนั้นแล ฯ

เมื่อได้เลือกที่ที่จะปลูกบ้านได้สมประสงค์แล้ว ต่อไปก็เรื่องปลูกบ้าน ผู้ที่จะปลูกบ้าน ถ้าจะต้องให้อยู่เย็นเป็นสุข ถ้าจะถือตามแบบโบราณ ควรจะตรวจอายุของผู้ที่จะปลูกบ้าน ว่าปีนั้นจะปลูกบ้านดีหรือไม่ ถ้าเจ้าของบ้านมี ๒ คน คือ สามี ภรรยา ก็ควรจะตรวจอายุของสามีภรรยาให้ตกในเกณฑ์ที่ดีด้วยกันทั้งคู่ ส่วนบุตรและบริวารผู้อาศัยไม่ต้องคำนวณอายุ การตรวจอายุนั้นมีหลักเกณฑ์ดังนี้

วิธีดูปีที่จะปลูกเรือน

วิธีที่จะตรวจดูปีที่จะปลูกเรือนของเจ้าของบ้านในปีนั้น จะดีหรือไม่ ให้นับอายุเรียงไป เริ่มต้นแต่เรือนแก้วเป็นต้นไป ถ้าชายให้นับแต่เรือนแก้วไปหาเรือนความ ถ้าเป็นหญิงให้นับแต่เรือนแก้ว

เวียนไปหาเรือนร้างจนถึงปีที่จะปลูกเรือน ว่าจะตกเรือนอะไรแล้วดูตามเรือนที่ตกนั้นดังต่อไปนี้

ความ	แก้ว	ร้าง
ทอง	เรือน	เงิน
ผี	ขวัญ	โรง

ถ้าตกเรือนเงิน เรือนทอง เรือนแก้ว เรือนขวัญ สี่เรือนนี้ดี ทำมาหากินเจริญรุ่งเรืองดี อยู่เย็นเป็นสุข ปลูกแล้วจะได้เป็นหลักแหล่ง เรือนนั้นมักจะได้ต่อเติมแก้ไขให้ใหญ่โตกว้างขวางงดงามเจริญตาขึ้น

ถ้าตกเรือนความอยู่เรือนนั้นไม่เป็นสุข มักเกิดความมีเรื่องเดือดร้อน ก่อให้เกิดความทุกข์อยู่เสมอมิดี ควรจะงดปลูกเรือนในปีนั้น

ถ้าตกเรือนผี อยู่เรือนนั้นจะตาย หรือเจ็บออดแอดอยู่เสมอๆ มักมีไข้เจ็บเนือง ๆ มิดี ไม่ควรปลูกเรือนในปีนั้น

ถ้าตกเรือนร้าง ปลูกสร้างเสร็จแล้วมักจะไม่ได้อยู่เรือนหลังนั้น

ฉะนั้น ผู้หวังจะปลูกเรือนแล้วอยู่ให้มีความสุขความสบาย ก็ควรจะตรวจดูเสียก่อน เป็นการไม่ประมาท และกันไว้ดีกว่าแก้

เมื่อได้ตรวจดูว่าตกเรือนที่ดีแล้ว ต่อไปก็ควรให้ผู้รู้วิชาโหราศาสตร์ คำนวณ ฤกษ์ยาม และเวลา ที่เป็น มงคลใน พิธียกเสาเอกต่อไป

เดือนที่เป็นมงคลในการปลูกเรือนนั้น ท่านนิยมปลูกในเดือน ๖-๙-๑๒-๑-๒-๔ เป็นมงคลดี นอกจากนั้นแล้วท่านไม่นิยมใช้ เพราะมักเดือดร้อนด้วยประการต่าง ๆ ท่านที่ต้องการทราบโดยละเอียดโปรดค้นคว้าดูในตำราพรหมชาตินั้นเถิด

ต่อไปก็หาวันดิถีปลูกเรือน ซึ่งเป็นของโบราณและไม่ค่อยแพร่หลาย

สิทธิการิยะ จะทำการใด ๆ จะปลูกเรือนก็ดี

ถ้าเดือน ๑ ฯ ๑ ค่ำ คนรักจะนำของมาให้เราแล

ถ้าเดือน ๒ ฯ ๒ ค่ำ ปลูกเรือนเจ้าของเรือนจะตาย ถ้าไม่ตายจะเจ็บมิดี

ถ้าเดือน ๓ ฯ ๓ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะได้ลาภทุกอย่างแล

ถ้าเดือน ๔ ฯ ๔ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะได้ทุกข์เพราะหญิง ร้ายนักแล

ถ้าเดือน ๕ ฯ ๕ ค่ำ ปลูกเรือน ฟ้าจะผ่าเรือน จะแพ้เจ้าเรือนแล

ถ้าเดือน ๖ ฯ ๖ ค่ำ ปลูกเรือนมักจะไม่ได้อยู่แล

ถ้าเดือน ๗ ฯ ๗ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะอยู่เย็นเป็นสุขสำราญใจ มีคนมาแต่เมืองไกล เอาเงินเอาทองมาสู่เรือนตนแล

ถ้าเดือน ๘ ฯ ๘ ค่ำ ปลูกเรือนมิดี ทำการมิดีแล

ถ้าเดือน ๙ ฯ ๙ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะได้ลาภเพราะศัตรู

ถ้าเดือน ๑๐ ฯ ๑๐ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะอยู่เย็นเป็นสุข แล

ถ้าเดือน ๑๑ ฯ ๑๑ ค่ำ ดีร้ายเท่ากัน

ถ้าเดือน ๑๒ ฯ ๑๒ ค่ำ มิดีอย่าทำเลย

ถ้าเดือน ๑๓ ฯ ๑๓ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะอยู่ดีกินดี

ถ้าเดือน ๑๔ ฯ ๑๔ ค่ำ ปลูกเรือน เจ้าเรือนจะได้ลาภอันดีแล

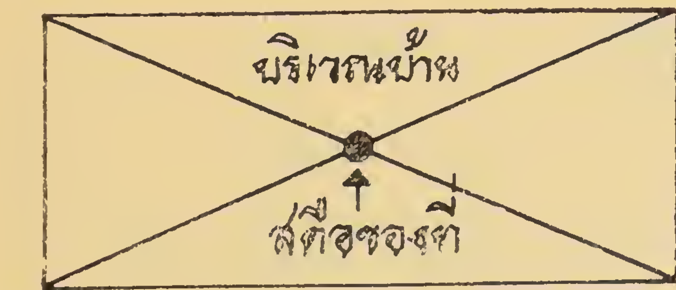
ถ้าเดือน ๑๕ ฯ ๑๕ ค่ำ ปลูกเรือนมิดี อย่าทำเลย

๑ ฯ ๑ หมายความว่าขึ้นหรือแรม ๑ ค่ำ ฯลฯ

ตามตำราหาดิถีวันปลูกเรือนที่กล่าวมานี้ สิ่งที่ระวังให้มากก็ควรจะตรวจตราฤกษ์ยกเสาเอกที่กำหนดเดือน วัน และเวลาที่ตัดไว้นั้น อย่าให้ตรงกับเกณฑ์ห้ามสร้างเรือนใหม่จะตาย ถึงแม้จะตรวจตราได้เกณฑ์ดีมาแล้วก็ตาม ถ้าวันและเวลายกเสาเอกเข้าเกณฑ์ห้ามตามหนังสือโลกธาตุ หน้า ๑๗๖ ข้อ ๕ ค ท่านกล่าวไว้ว่า

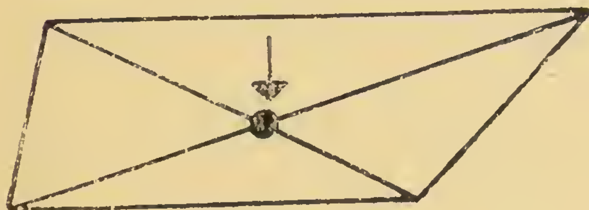
อาทิตย์เล็งราหู จันทร์ต้องลัคน์ พระเสาร์ทักอังคาร ทำนายหมาย อย่าสร้างบ้านเรือนจะให้ตายว่าเคราะห์ร้าย ท่านห้ามในตำรา ถึงแม้ว่าจะเลือกวัน เดือน เวลา ดิถี ฤกษ์ ได้เกณฑ์ปลูกเรือนมาครบถ้วนแล้วก็ดี แต่มงคลฤกษ์ยกเสาเอกนั้น มีดวงอาทิตย์จรมาเล็งดาวราหูของเจ้าชตา (เจ้าของบ้าน) ดาวจันทร์จรมาทับลัคนา และดาวเสาร์จรมาทับดาวอังคารแล้ว ควรงดการปลูกสร้างบ้านเรือนไว้ก่อนดีกว่า เพราะว่าเมื่อปลูกแล้วเจ้าบ้านตายเสียก่อนจะได้อยู่บ้านนั้น

อนึ่ง บ้านเรือนที่จะปลูกนั้นตำราห้ามไว้ว่า คือไม่ควรสร้างให้สะดือของที่รวมกับสะดือของบ้าน ไม่ดี จะเกิดความเดือดร้อนอยู่ไม่มีความสุข ดังรูปต่อไปนี้

บริเวณพื้นที่

ลูกศรชี้คือสะดือของที่กับสะดือของเรือนร่วมจุดเดียวกัน

หมายเหตุ บริเวณพื้นที่จะรูปใดก็ตาม เมื่อจะหาว่าสะดือของพื้นที่อยู่ตรงไหน ก็ให้ลากเส้นจากมุมทั้ง ๔ ตรงที่เส้นตัดกันนั้นแหละเป็นสะดือของพื้นที่ (ดังรูปข้างบน)

ไม่ควรสร้างบ้านเรือนให้ส่วนกว้างกับส่วนยาวเท่ากัน เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ไม่ดี เป็นรูปเมรุเผาศพ ท่านว่าอยู่ไม่เป็นสุข มักเดือดร้อน

ไม่ควรสร้างเรือนให้มีระเบียงรวมสี่ด้าน เป็นรูปศาลาการเปรียญ ไม่ดี

ไม่ควรสร้างบ้านอย่างรูปศาลพระภูมิเจ้าที่แบบโบราณ ที่ทำด้วยไม้ คือ มี ๒ ห้อง ห้องหนึ่งมีฝาและห้องหน้าโปร่ง ไม่มีระเบียงข้าง

อนึ่ง ในตำราโบราณท่านห้ามไว้ว่า บ้านหนึ่งอย่าทำ ๔ ประตู หน้าต่าง ๙ แห่ง ทวารทั้ง ๙ ไม่ดี ท่านห้าม ประตูบ้านอย่าให้ตรงกับประตูเรือน เปิดทวารมิดี อย่าทำ

โฉลกทำบันไดบ้าน ท่านว่าไว้ดังนี้

บูรพทิศา มหาราช บันไดอยู่ทิศตะวันออก ใหญ่ยิ่งดี
ทักขิณทิศา พหูชนา บันไดอยู่ทิศใต้ ผู้คนขึ้นรักมาก
ปจิมทิศา มหาโจรา บันไดอยู่ทิศตะวันตก โจรขึ้น
อุตรทิศา มหาเสนา บันไดอยู่ทิศเหนือ บันไดเสนาอำมาตย์

ยังมีตำราหาเศษปลูกเรือนให้เป็นมงคลอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นของโบราณ เกรงว่าจะสูญจึงได้นำเขียนไว้ในที่นี้ ดังนี้

ถ้าจะสร้างเรือนให้เป็นมงคล ท่านให้ส่วนกว้างกับส่วนยาวของเรือนให้เป็นศอกเสียก่อน แล้วจึงเอาส่วนกว้างกับส่วนยาวบวกกันได้ผลลัพธ์เท่าไร ถ้ามีเศษเอา ๒ คูณผลลัพธ์ แล้วเอาคืบบวก ถ้า

ยังมีเศษเป็นนิ้วเอา ๑๒ คูณผลลัพธ์ แล้วเอาเศษนิ้วบวก แล้วเอา ๓ คูณ ๘ หาร ดูเศษ

ถ้าได้เศษ ๑ ชอบแต่ทำกุฎีวิหาร และเรือนพราหมณ์

ถ้าได้เศษ ๒ ชอบแต่โรงวัวและครัวไฟ

ถ้าได้เศษ ๓ ชอบแต่ทำปราสาท

ถ้าได้เศษ ๔ ชอบแต่ทำโรงม้า ชื่อสวาจักร

ถ้าได้เศษ ๕ ชอบแต่ทำเรือนเศรษฐี และเรือนราษฎรทั่วไป

ถ้าได้เศษ ๖ ชอบแต่ทำเรือนเอาไว้ของและยุ้งข้าว

ถ้าได้เศษ ๗ ชอบแต่ทำเรือนมนตรี หอไว้เครื่องและโรงช้าง

ถ้าได้เศษ ๐ ชื่อว่านางจักร์ ชอบแต่ทำศาลาและเรือนแม่ม่าย

วิธีการปลูกบ้านสร้างเรือนตามหลักเกณฑ์อันสำคัญอย่างย่อๆ มารวบรวมไว้ ณ ที่นี้ ภายในกำหนดวันสั้นนี้ ก็นับว่าเพียงพอสำหรับท่านที่สนใจจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์อยู่แล้ว ส่วนวิธีใดที่ล้าสมัย ที่ไม่จำเป็นก็ตัดทิ้งไปเสีย การที่ข้าพเจ้าได้นำตำราเก่า ๆ และเกร็ดความรู้ต่าง ๆ มารวบรวมไว้ในที่นี้ ก็เพื่อจะให้ทราบว่า มติโบราณท่านเชื่อถืออย่างไร และวิธีปฏิบัติอย่างไร เพื่อว่าท่านต้องการจะทราบจะได้ค้นคว้าดูได้สะดวก

ลักษณะพื้นที่ดีและไม่ดี

จะได้เป็นใหญ่

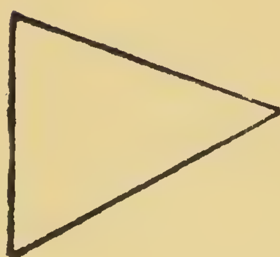
ไข้บ่มิวาย

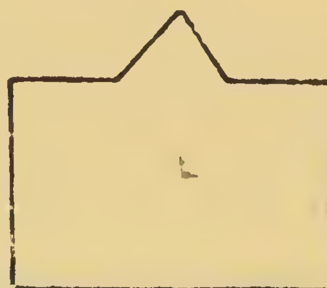
จะมีทรัพย์

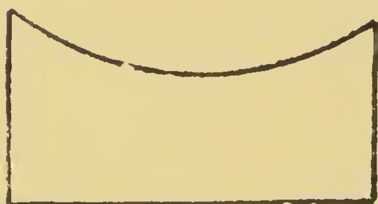
ทุกข์มิรู้วาย

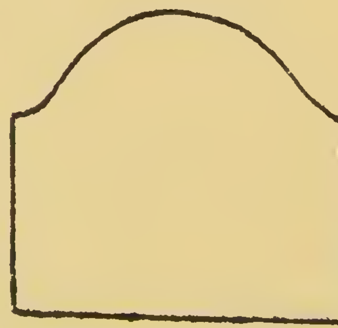
อยู่คนหายหมด

อยู่มีเดช

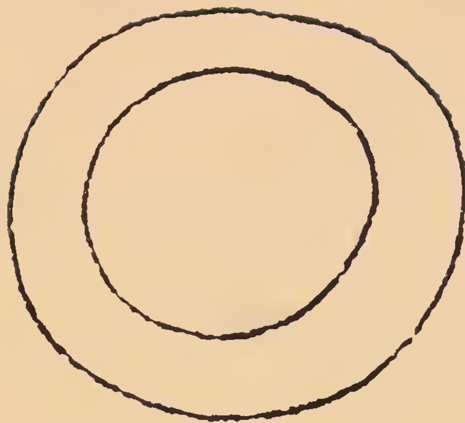
อยู่เข็ญใจ

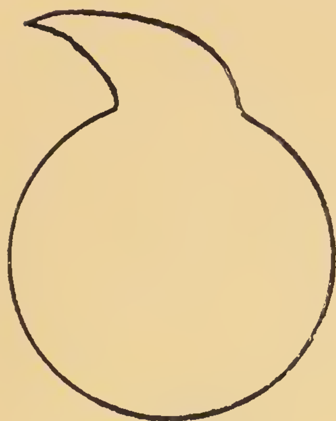
อยู่มีสุข

อยู่น้ำตาตกมิรู้วาย

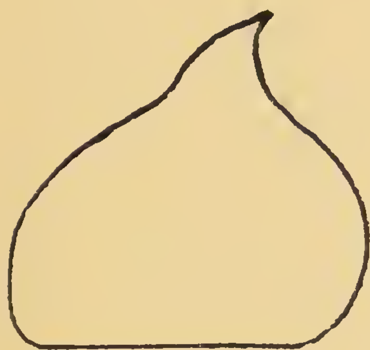
อยู่มีความ
สวัสดิ์ชนะ
แก่ศัตรู

อยู่เป็นทุกข์
ทุกเมื่อ

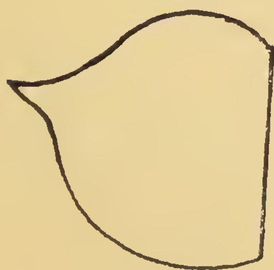
อยู่มีลาภ

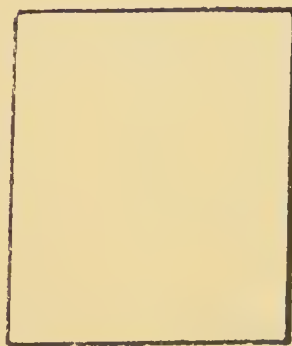
อยู่มีชัย
มีเดช

อยู่เป็นสุข

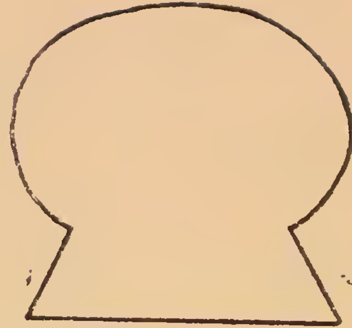
อยู่จะเป็นความ
มิรู้วาย

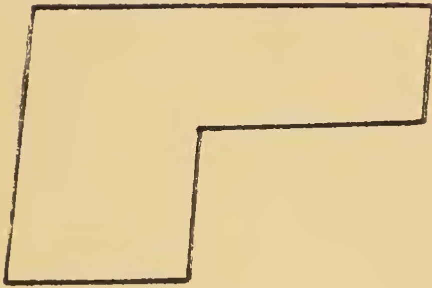
อยู่จะมีชัย
ชนะแก่ศัตรู
ทั้งปวง

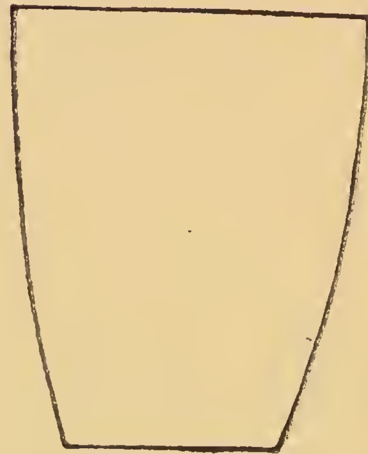
อยู่เป็น
ทุกข์

เป็นทุกข์
มิรู้วาย

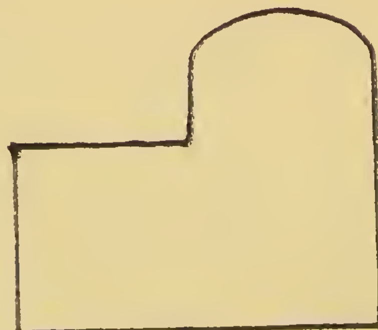
อยู่เป็นทุกข์

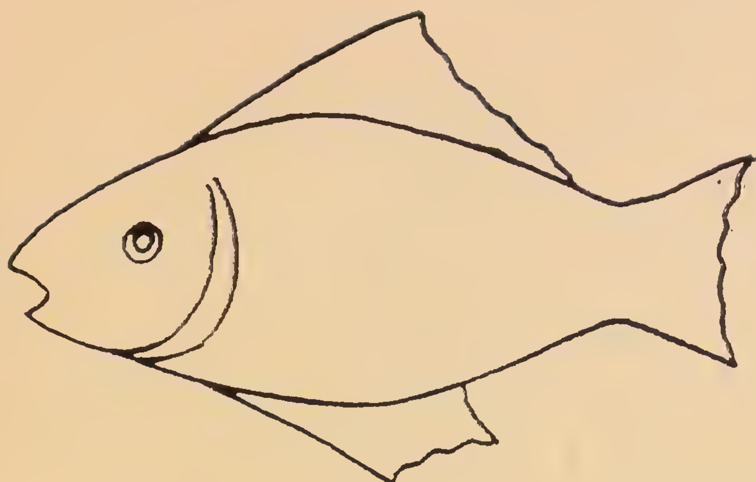
อยู่ทุกข์
มิรู้วาย

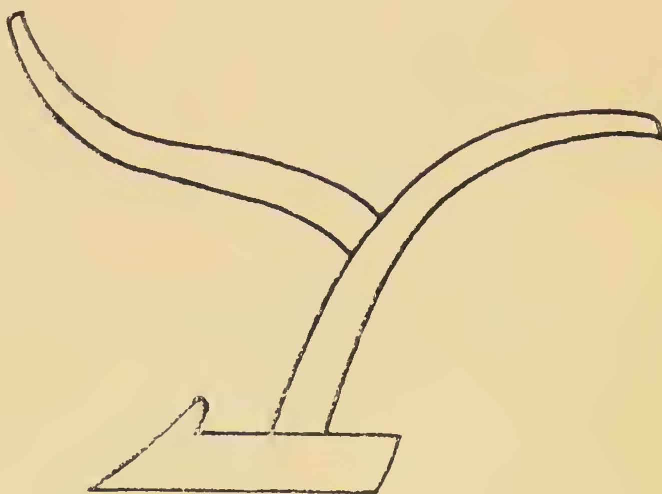
อยู่มีลาภทุกวัน

อยู่เดือดร้อนใจ

อยู่มีข้าวของมา คือมี
น้ำอยู่ทางทิศบูรพา มี
ภูเขาสูง อยู่ ทิศอาคเณย์
มี น้ำไหล ไป ทิศ ทักษิณ
ที่นั้นมีอานุภาพมาก

อยู่ดีมีข้าวของมาก

แผนที่สร้างวัด

อีสาน มัธยม	บูรพา	อาคเณย์ ที่ตั้งศาลา
อุดร มักปราชิก	ที่ตั้งวิหาร โบสถ์	ทักษิณ สุสาณะ
พายัพ อุดม	ประจิม ทิศมรณะ	หรดี ที่ตั้งศาลา

สมบัติมาก	เมีย เมีย เยี่ยม ออก ชู้ ตัว	บูรพาทิศ ได้เงินทอง	เร่งเป็นความ เดือดเนื้อ ร้อนใจ	ประตู	
เกิดเงินทอง	ทาสอยู่ ปราชญ์ อยู่	เร่งไข้	เครื่องแสง อยู่ เร่ง ลักกัน	ช่างเหล็ก อยู่ สม บัติมาก	โจรเร่งลัก
เกิดทุกข์	นักเลงอยู่	พระโพลพ มีชัย อยู่ ชนะทุกข์	มีผู้ รักมาก	พระเจ้าอยู่ มีบริวาร	โจรเร่งลัก
ร้าย		ขี้เมา อยู่ น้อง จะฆ่าพี่	เศรษฐี สม อยู่ บัติมาก	โจรอยู่	สมบัติมาก
	ข้าวของ หาย	ได้แก่ แม่นาง แม่เจ้า	พระยาอยู่ มักเป็นใหญ่	เศรษฐี สม อยู่ บัติมาก	ทำไว้ของ
	อยู่เป็นทุกข์	เร่งไข้ ได้เงิน	อย่าอยู่ ตรงแอ่ง	ลาภมาก	เขาเร่งหนี

การปลูกบ้านในปีทั้ง ๑๒ นักษัตร

ถ้าท่านจะปลูกบ้านสร้างเรือนให้มีสุขสบาย และถูกหลักของปีนั้น ๆ ว่าควรจะใช้อะไรเป็นเครื่องประกอบการยกเสาเอก ก้นหลุม ดังจะอธิบายเป็นข้อ ๆ คือ

๑. ถ้าปลูกบ้านในปีชวด เอาใบราชพฤกษ์ปักลงก้นหลุมเสาเรือน บ้านนั้นจะมั่งมีเป็นเศรษฐี

๒. ถ้าปลูกบ้านในปีฉลู เอาใบกล้วย กิ่งไม้มะตูม ปักที่ก้นหลุมเสา ปลายเสาเอกเอาผ้าขาวพัน ต่อไปจะมียศฐาบรรดาศักดิ์สูง

๓. ถ้าจะปลูกบ้านในปีขาล เอาข้าวตอกใส่กระทง ๓ กระทงไว้ก้นเสา ต่อไปจะร่ำรวย

๔. ถ้าจะปลูกบ้านในปีเถาะ เอาใบตะเคียน ใบเฉียงพร้าหอม ใบกล้วยน้ำ ห่อปลายเสาเอก ความอุดมสมบูรณ์ดี ขจัดพวกอสูรกายหมดสิ้น

๕. ถ้าจะปลูกบ้านในปีมะโรง เอาใบมะกรูดกำยาน พันเสาเอก จะมีความเจริญรุ่งเรืองทั้งทรัพย์และยศ

๖. ถ้าจะปลูกเรือนในปีมะเส็ง เอาใบขิง ๒ กิ่งผูกเสาเอก แล้วจัดข้าว ๒ กระทง ของหวานของคาว ดอกไม้ธูปเทียน บวงสรวงรุกขเทวดา และภูมิเทวดา ต่อไปจะมีความสุขความสมบูรณ์ดี

๗. ถ้าจะปลูกเรือนในปีมะเมีย เอากิ่งไม้ขี้เหล็กปักก้นหลุม แล้วพรมน้ำพระพุทธมนต์ จะอุดมสมบูรณ์ลูกหลานเจริญรุ่งเรืองยิ่งนัก

๘. ถ้าจะปลูกเรือนในปีมะแม ให้เอาใบเงิน ทอง นาก ใบหมากผู้ หมากเมีย ใบกล้วยน้ำ ฝังก้นหลุม ทรัพย์จะไหลมาเทมา

๙. ถ้าจะปลูกเรือนในปีวอก ให้เอาทองปิดเทียน ๓ เล่มผูกเสาเอก ประชาชนจะเคารพนับถือทั่วไป และจะได้เป็นใหญ่เป็นโตในแถบบ้านนั้น

๑๐—๑๑. ถ้าจะปลูกเรือนในปีระกาและจอ ให้เอาข้าวตอก ใบบัวบก รองก้นเสาเอก เงินทองสมบัติจะไหลมาเทมา

๑๒. ถ้าจะปลูกเรือนในปีกุน ให้เอาดอกชบา ดอกบัวหลวง ใบทองพันชั่ง ชนิดดอกขาว รองก้นหลุมเสาเอก ต่อไปจะเป็นเศรษฐีคนเคารพบูชา

ทั้ง ๑๒ ข้อข้างบนนี้เป็นเครื่องประกอบในพิธีการ ส่วนฤกษ์หานาที เดือน วัน จะต้องหาให้ดีพร้อมด้วย และยังมีพิธีการลงเลขลงยันต์อีกมาก เช่นลงแผ่นอิฐก้นหลุม ไม้ที่ใช้ปักในหลุมเสาเอก ฯลฯ

ในการที่ผู้เขียนมิได้นำเขียนลงไว้ในที่นี้ ก็เพราะเห็นว่าจะเป็นการลำบากแก่การอ่าน เพราะเป็นหนังสือขอม และการใช้สูตร

จะทำการปลูกเรือนให้เป็นมงคล หรืออยู่เย็นเป็นสุขร่ำรวย

อย่าปลูกโดยมิได้ดูให้ถี่ถ้วน ควรเลือก วัน เดือน ปี ขึ้น แรม และเทวดาให้ฤกษ์ที่ดีจริง ดังนี้

เดือนปลูกเรือนดี คือ เดือน ๒, ๑, ๔, ๖, ๙, ๑๒

วันปลูกเรือนดี จันทร์ พุธ พฤหัสบดี ศุกร์

เทวดาให้ฤกษ์ข้างขึ้น ๑, ๔, ๖, ๙, ๑๑, ๑๓, ๑๕ ค่ำ

เทวดาให้ฤกษ์ข้างแรม ๑, ๔, ๖, ๙, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๕ ค่ำ

ถ้าท่านจะทำการวิวาห์มงคลหรือจะปลูกเรือน ควรเลือกอย่าให้ถูกวันอุบาทว์ โลกาวินาศประจำปีนั้น และวันจมของเดือนที่ทำการมงคลในเดือนนั้น ถ้าสถานที่กว้างขวางพอจะวางตัวเรือนให้ถูกตาหรือปลูกให้ตาดีล้วนหรือดีมาก ถ้าหาตาดีไม่ได้เพราะที่ดินจำกัด ก็พยายามให้ถูกตาดีมากกว่าตาร้ายตามตำรา ของเก่าคัดลอกกันต่อ ๆ มาปลูกบ้านเรือนให้อยู่ดีมีลาภ

สิทธิการิยะ ถ้าท่านผู้ใดจะปลูกสร้างอาคารบ้านเรือนให้มีความสุขความเจริญร่ำรวยเงินทอง ให้แบ่งที่ดินที่มีอยู่ออกเป็น ๑๖ ส่วนเท่า ๆ กัน ตามตารางนี้ แล้วเลือกสถานที่ปลูกสร้างเอาตามสถานที่ที่ดีเป็นมงคล ส่วนที่ใดที่ไม่ดีก็เว้นไว้ ถ้าที่ดินจำกัดก็ควรเลือกเอาแต่ส่วนที่ดีมากไว้เท่าที่จะมากได้

ถ้าผู้ใดมีความประสงค์จะสร้างประตูรั้ว ให้ถือทิศทางของรั้วหน้าบ้านเป็นเกณฑ์ ให้แบ่งความยาวของรั้วออกเป็น ๘ ส่วนเท่า ๆ กัน เลือกช่องที่จะทำประตูแต่ในช่องที่ดีเป็นมงคล

แบบเลือกปลูกเรือนรั้ว

ทิศบูรพา แบ่งออกเป็น ๘ ส่วน ปลูกต้นไม้ชัยพฤกษ์

อีสาน ปลูกต้นมะตูม	๑ ประตู ชังกันนัก	๒ ประตู เกิดพยาธิ	๓ ประตู ได้เมียมาก	๔ ประตู ได้ทรัพย์	๕ ประตู หย่าเมีย	๖ ประตู เสียของ	๗ ประตู เงิน	๘ ประตู ท่านรักนัก	อาคเณย์ ปลูกต้นมะยม
ฆ่ากัน ๘ ได้ลาภ ๗	๑ พาราณสี เรือนพราหมณ์		๒ สาวดี เรือนพ่อครัว		๓ ไพสาลี เรือนพราหมณ์		๔ ศาลภูมิ เรือนพ่อค้า		๑ ประตูฆ่ากัน ๒ ประตูเป็นความ
ได้ของ ๖ เสียของ ๕	๑๒ โกสัมพี อยู่เร่งไข้		๑๓ ตักกศิลา อยู่ดีนัก		๑๔ จำบาก อยู่มีเงินทอง		๕ หงสาวดี อยู่มีลาภ		๓ ประตูฆ่ากัน ๔ ประตูได้ช้างม้า
ฆ่ากัน ๔ เสียเงิน ๓	๑๑ ราชเสมา อยู่มีสุข		๑๖ กบิลพัสดุ์ อยู่ดีนัก		๑๕ ตะมะเดช อยู่มีผู้บูชา		๖ อินทชิต อยู่มีลาภ		๕ ประตูมีลาภ ๖ ประตูเงินทอง
ได้เมีย ๒ เมียมีชู้ ๑	๑๐ ราชนคร อยู่จะเจ็บตา		๙ เชตดร อยู่มีสุขดี		๘ สังกัส อยู่ร้ายนัก		๗ โกสินารายณ์ อยู่มีของมาก		๗ ประตูเจ็บตา ๘ ประตูเสียของรัก
ทิศพายัพ ปลูกมะตูม	๘ ประตู เสียของ	๗ ประตู เจ็บไข้	๖ ประตู เสียของ	๕ ประตู ได้ลาภ	๔ ประตู ได้เงินทอง	๓ ประตู เกิดไอจาม	๒ ประตู ตีฆ่ากัน	๑ ประตู ทุกข์โศก	ทิศหรดี ปลูกพิกุลสะเดา

ทิศประจิม แบ่ง ๘ ส่วนเท่าๆกัน ปลูกมะขามหรือมะยม

ทิศอุดร แบ่ง ๘ ส่วนเท่าๆกัน

ทิศทักษิณ แบ่งเป็น ๘ ส่วนเท่าๆกัน ปลูกมะม่วงมะพลับ

จะทำการวิวาหะมงคล หรืออาวาหะมงคล

เพื่อให้ผู้อยู่ด้วยกันนานเป็นสุข สมบูรณ์ด้วยทรัพย์ ควรทำตามวันดังต่อไปนี้

เดือนทำการมงคล เดือนที่ดี คือ ๑, ๒, ๖, ๙, ๑๒

วันทำการมงคล วันที่ดี คือ จันทร์ พุธ พฤหัสบดี ศุกร์

ฤกษ์เรียงหมอนที่ดี ข้างขึ้น ๖, ๑๐, ๑๓, ค่ำ นอนเรียงหมอน เอาหมอนขึ้น

ฤกษ์เรียงหมอนที่ดี ข้างแรม ๔, ๗, ๑๐, ๑๔ ค่ำ นอนเรียงหมอน เอาหมอนขึ้น

เทวดาให้ฤกษ์ดี ข้างขึ้น ๔, ๖, ๙, ๑๑, ๑๓, ๑๔ ค่ำ จะอยู่เป็นสุขยืนนาน

เทวดาให้ฤกษ์ดี ข้างแรม ๑, ๔, ๖, ๙, ๑๓, ๑๕ ค่ำ จะอยู่เป็นสุขยืนนาน

ให้ผู้ที่หามงคล เลือก เดือน วัน ฤกษ์เรียงหมอนและเทวดาให้ฤกษ์ดี ครบตามข้างบนเป็นดีมาก และต้องระวังอย่าถูกวันอุบาทว์โลกาวินาศ ประจำปี วันจมประจำเดือน

ดิถีพิฆาตหมายความว่า วันอัปมงคล ไม่ดี ห้ามทำการมงคลทั้งปวง ถ้าขืนทำ เจ้าของงานมักจะได้รับภยันตรายต่าง ๆ วันใดห้ามดิถีใด ดังตารางต่อไปนี้

วัน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
ดิถีพิฆาต	๑๒	๑	๗	๓	๖	๙	๘

คิดตามปฏิทินธรรมดา ข้างขึ้น ข้างแรม คิดอย่างเดียวกัน

ยามอุบากอง

เป็นยามดีและยามชั่วประจำเวลา ในวันหนึ่ง ๆ ที่นิยมว่าเป็นยามที่เที่ยงตรง มาแต่โบราณกาลโน้น

		เช้า	สาย	เที่ยง	บ่าย	เย็น
กลางวัน	แต่	๖น๑	๘น๒๕	๑๐น๔๙	๑๓น๑๓	๑๕น๓๗
	ถึง	๘น๒๔	๑๐น๔๘	๑๓น๑๒	๑๕น๓๖	๑๘น
กลางคืน	แต่	๑๘น๑	๒๐น๒๕	๒๒น๔๙	๑น๑๓	๓น๓๗
	ถึง	๒๐น๒๔	๒๒น๔๘	๑น๑๒	๓น๓๖	๖น
วันอาทิตย์		๐ ๐ ๐ ๐	+		๐ ๐	๐
วันจันทร์		๐	๐ ๐ ๐ ๐	+		๐ ๐
วันอังคาร		๐ ๐	๐	๐ ๐ ๐ ๐	+	
วันพุธ			๐ ๐	๐	๐ ๐ ๐ ๐	+
วันพฤหัสบดี		+		๐ ๐	๐	๐ ๐ ๐ ๐
วันศุกร์		๐ ๐ ๐ ๐	+		๐ ๐	๐
วันเสาร์		๐	๐ ๐ ๐ ๐	+		๐ ๐

สูญหนึ่ง อย่าพึงจร แม้ราญรอนจะอัปรา
สองสูญ เร่งยาตรา จะมีลาภสวัสดี
สี่สูญ พูลผล จรดลลาภมากมี
ปลอดสูญ พูลสวัสดิ์ ภัยพิบัติลาภไม่มี
กากะบาด ตัวอัปรี แม้จรลีจะอัปรา

หมายเหตุ ทั้งหมดข้างบนนี้ต้องเกี่ยวกับดวงชะตาของผู้นั้นด้วย จึงจะแน่นอน

วันจมและวันฟูประจำเดือนหนึ่ง ๆ

ซึ่งโบราณนิยมใช้และถือในการทำพิธีต่าง ๆ และการยาตราจากที่อยู่ ประจวบกับวันจมถือว่าเลว ประจวบกับวันฟูถือว่าดี ควรจะทราบไว้ดังต่อไปนี้

เดือน ๕	วันพฤหัสบดี	เป็นวัน จม	วันอาทิตย์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๖	วันอาทิตย์	เป็นวัน จม	วันอังคาร	เป็นวัน ฟู
เดือน ๗	วันจันทร์	เป็นวัน จม	วันพฤหัสบดี	เป็นวัน ฟู
เดือน ๘	วันอังคาร	เป็นวัน จม	วันศุกร์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๙	วันพุธ	เป็นวัน จม	วันเสาร์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๑๐	วันพฤหัสบดี	เป็นวัน จม	วันอาทิตย์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๑๑	วันศุกร์	เป็นวัน จม	วันเสาร์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๑๒	วันเสาร์	เป็นวัน จม	วันอังคาร	เป็นวัน ฟู
เดือน ๑	วันอาทิตย์	เป็นวัน จม	วันพุธ	เป็นวัน ฟู
เดือน ๒	วันจันทร์	เป็นวัน จม	วันพฤหัสบดี	เป็นวัน ฟู
เดือน ๓	วันอังคาร	เป็นวัน จม	วันศุกร์	เป็นวัน ฟู
เดือน ๔	วันพุธ	เป็นวัน จม	วันเสาร์	เป็นวัน ฟู

ส่วนยามจะดีหรือเลวมากหรือน้อยเพียงใดนั้น โปรดดูในยามอุบากอง

ส่วนมากผู้รอบคอบ พ่อบ้านที่ดี คฤหบดีใช้ดู และปฏิบัติตามตารางนี้ ดูผ้านุ่ง ดูให้ของ ดูปลูกต้นไม้ ดูราศีประจำกาย ดูไถ่ข้าวของรับเงินทอง และบวชคน

วัน	นุ่งผ้าใหม่	ให้ข้าวของ	ปลูกต้นไม้	ราศี	ไถ่ข้า รับเงิน ทอง บวชคน
๑	มีชัย	อย่าให้สัตว์	เอาลาภ	ลิ้น	มิดี
๒	เสน่ห์	อย่าให้เรือ	เอาลำ	หน้าผาก	ดีนัก
๓	มีทุกข์	อย่าให้เหล็ก	เอาใบก้าน	จมูก	ดีนัก
๔	สวัสดี	อย่าให้บุญ	เอาดอก	ปาก	ดีนัก
๕	มีปัญญา	อย่าให้ทุน	เอาลูก	ข้าง	เสมอตัว
๖	จะได้เมีย	อย่าให้ข้า	เอาพืช	ท้อง	เสมอตัว
๗	คนคิดร้าย	อย่าให้เงิน	เอาใบ	แข้ง	ดีนัก

การปฏิบัติตามที่ดี ละเว้นสิ่งที่ชั่ว บังเกิดผลแก่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งโบราณได้เคยพิสูจน์มาอย่างถ่องแท้แล้ว

เทพจรแม่ย่านางเรือ

การไปเรือเพื่อการค้าและธุรกิจ ส่วนมากมักออกเรือตามสะดวก และความพอใจ หาคำนึงถึงฤกษ์ยามดีชั่วไม่ เหมือนคนตาบอดเดินทาง อาจมีภัยและปลอดภัย ฉะนั้น ก่อนออกเรือจากบ้านควรวินิจฉัยดูตำรานี้เป็นเครื่องประดับความรู้เพื่อเป็นมงคลแก่ท่าน

ขึ้น — แรม	เทพจรแม่ย่านางเรือ	คำพยากรณ์วันออกเรือ
ขึ้น ๑, ๖, ๗, ๘ ค่ำ	อยู่ท้อง	มิดี ไปมักถูกหิน และหลักตอ เรือรั่ว
ขึ้น ๒, ๓ ค่ำ	อยู่แคม	ไปมักจะมีลาภ
ขึ้น ๔, ๕, ๑๔ ค่ำ	อยู่โยงปลายเสา	มิดี ไปมักต้องลมใหญ่
ขึ้น ๙, ๑๐ ค่ำ	อยู่ระแนะชั่ว	มิดี มักเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ
ขึ้น ๑๑ ค่ำ	อยู่ข้างเรือ	ดี มีศรี ซื้อง่าย ขายดี มีกำไร
ขึ้น ๑๒ ค่ำ	อยู่แคมลือชัย	มิดี ไปมักเกิดความ
ขึ้น ๑๓ ค่ำ	อยู่โยง	ดี ไปมีราศรี สวัสดี มีชัย
ขึ้น ๑๕ ค่ำ	อยู่ปลายโยง	ดี มีศรี มีลาภ

ขึ้น – แรม	เทพจรแม่ย่านางเรือ	คำพยากรณ์วันออกเรือ
แรม ๑ ค่ำ	อยู่แคม	ดี ไปมีลาภ ถ้าไปทิศอุดร ดีมาก
แรม ๒, ๔ ค่ำ	อยู่ระแนะ	จะเสียตัว เจ็บไข้
แรม ๓ ค่ำ	อยู่คอท้าย	ไปจะเสียตัว จะพบแต่คนชั่ว
แรม ๕ ค่ำ	อยู่ท้อง	จะถูกหลักตอเรือ
แรม ๖, ๑๐, ๑๑, ๑๔, ๑๕ ค่ำ	อยู่แคม	ดี จะได้ลาภ สวัสดี
แรม ๗, ๘ ค่ำ	อยู่ปลายเสา	มิดี ไปมักต้องลมใหญ่
แรม ๙, ๑๒, ๑๓ ค่ำ	อยู่โยง อยู่ระแนะ	มิดี อับโชค มักมีเหตุร้าย

ในวันที่จะออกเรือ ควรเลือกเวลาที่ดีที่สุดของวัน ควรเว้นวันจมประจำเดือน และวันอุบาทว์ วันโลกาวินาศประจำปี

การสังเกตลางดีและลางร้าย และปฏิบัติตามสิ่งที่ดี เป็นหน้าที่ของพ่อบ้าน ควรทราบไว้

ดูตัดผม ทาน้ำมัน ตัดเล็บ เย็บผ้า หนูกัดผ้า ปลูกเรือน

วัน	ตัดผม	ทาน้ำมัน	สระหัว	ตัดเล็บ	เย็บผ้า	หนูกัดผ้า	ปลูกเรือน
๑	อายุยืน	เสียศรี	อายุยืน	ดี	มิดี	มีชัย	มิดี
๒	มิดี	เป็นเสน่ห์	มิดี	มีลาภ	มิดี	สวัสดี	ดีนัก
๓	ดีนัก	จักไข้	ดีนัก	มิดี	มิดี	จะทุกข์	อย่าปลูก
๔	มิดี	จำเริญ	มิดี	จำเริญ	จำเริญ	จะเกิดความ	ดีนัก
๕	ดี	มีชัย	ดี	มีทุกข์	มีชัย	จะเจ็บไข้	ดีนัก
๖	เสน่ห์	ได้ลาภ	เสน่ห์	ได้ลาภ	ได้ลาภ	จะได้ลาภ	ยั่งยืน
๗	ดี	ดี	ดี	มิดี	มิดี	จะแพ้ผู้ใหญ่	อย่าปลูก

ท่านรู้สิ่งดีชั่ว ตามตารางนี้ เป็นการระวังตัว และให้ผลแก่ท่าน เท่ากับท่านเปิดตาแล้ว ไม่ใช่ปิดตาอยู่ ทุกคนควรดูประจำ

ถ้าจะไปเสี่ยงโชค

๑. เวลาออกจากบ้าน ต้องทำใจให้สดชื่น ไม่ขุ่นมัวหรือเป็นทุกข์

๒. เวลาออกจากบ้าน พยายามออกในยามที่ดีมาก หรือค่อนข้างดี

๓. เวลายืนหรือนั่งเสี่ยงโชค ควรยืนหรือนั่งทิศที่ดี หันหน้าไปทางทิศที่ดี ดังต่อไปนี้

วันทั้ง ๗	เทวดาอยู่ทิศ	ผีหลวงอยู่ทิศ	ยืนหรือนั่งทิศ	หันหน้าไปสู่ทิศ
๑	อาคเณย์	พายัพ	ประจิม	บูรพา
๒	ประจิม	บูรพา	อีสาน	หรดี
๓	หรดี	อีสาน	อุดร	ทักษิณ
๔	ทักษิณ	อุดร	พายัพ	อาคเณย์
๕	อุดร	ทักษิณ	อาคเณย์	พายัพ
๖	บูรพา	ประจิม	หรดี	อีสาน
๗	พายัพ	อาคเณย์	บูรพา	ประจิม

ตามที่ข้าพเจ้าได้เรียบเรียงมานี้ ถ้าแม้ว่าสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือผิดพลาดไป ข้าพเจ้าขอรับผิดแต่ผู้เดียว สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ แม้แต่ส่วนน้อย ข้าพเจ้าขออุทิศน้ำพักน้ำแรงเพื่ออุทิศแด่ท่านพระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง) ผู้เคยสอน แนะนำไสยศาสตร์แก่ข้าพเจ้า และท่านบูรพาจารย์ทั้งหลายที่ล่วงลับไปแล้ว ข้าพเจ้าขอบูชาคุณท่านเจ้าของตำราทั้งหลายที่ข้าพเจ้าได้คัดลอกมาไว้ ณ ที่นี้

พระจารุวัฒน์ จันทปูรณาภินันท์

๑๘ มกราคม ๒๕๑๑

คำเชิญพระภูมิเจ้าที่ขึ้นศาล

ว่า สัคเค สามจบก่อน นโม สามจบ

ข้าพเจ้า ขออัญเชิญเทพยดาเจ้าทั้งหลายที่สิงสถิตย์รักษาอยู่ในสถานที่นี้ จงมาประดิษฐานอยู่บนศาล ที่ข้าพเจ้าได้จัดถวายไว้สำหรับพระภูมิเจ้าที่ พระบิดาชื่อ พระกายะทัต พระมารดาชื่อ พระสันธาธิบดีเทวี พระภูมิที่รักษาอยู่ในบ้านเรือน ชื่อพระชัยมงคล พระธรรมโหรา พระไวยทัต พระเยาวะแผ้ว พระสรรพคนธรรม์ ข้าพเจ้าขออัญเชิญท่านทั้ง ๕ พระองค์ จงมารับเครื่องสังเวยที่ข้าพเจ้าได้จัดนำถวายในขณะนี้ ขอเทพยดาเจ้าทั้ง ๕ พระองค์ ที่กล่าวพระนามมาแล้ว จงมารับเครื่องสังเวยของข้าพเจ้า ขอท่านจงได้โปรดประสิทธิ์ประสาทพระพรชัยให้ข้าพเจ้าจงเจริญด้วยลาภยศ คุณสารสมบัติ พร้อมทั้งเงินทองให้ไหลมาดุจน้ำแม่พระคงคา ไม่รู้จักหมดสิ้น ขอให้ท่านจงคุ้มครองภิบาลรักษา ขอความสุขสวัสดิ์จงมีแก่ครอบครัวของข้าพเจ้าทุกคนเทอญ

พุทธรัตนัง ธรรมรัตนัง สังฆรัตนัง อานุภาเวนะ สุขัง พลัง

พิธีตั้งศาลพระภูมิ

ก่อนจะกล่าวถึงการตั้งศาลพระภูมินั้น ข้าพเจ้าจะขอเล่าประวัติการตั้งศาลพระภูมิว่าเป็นอย่างไร ให้ท่านทั้งหลายที่สนใจทราบไว้พอเป็นเครื่องขจัดความสงสัย ว่าเราควรจะตั้งศาลพระภูมิ หรือว่าไม่ควรจะตั้ง เพราะเวลานี้ ศาลก็ราคาสูงเป็นพัน ๆ บาท ขอท่านผู้มีปัญญาจงพิจารณาให้ถ่องแท้ ดังข้าพเจ้ากล่าวเฉพาะที่ข้าพเจ้าจำได้เรื่องมีว่า

ในสมัยเมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงขอพื้นที่แก่พระเจ้ากรุงพาลี เพื่อประกาศพระพุทธศาสนาเพียง ๓ ก้าว เมื่อพระเจ้ากรุงพาลีอนุญาต พระองค์จึงแสดงปาฏิหาริย์ย่างพระบาทเพียง ๒ ก้าว ก็หมดพื้นที่โลกนี้ พระภูมิจึงไม่มีที่อยู่ ต้องออกไปอยู่นอกฟ้า ได้รับความทุกข์ยากลำบาก จึงขอที่อยู่เดิมกลับคืนเพียงกว้างยาวอย่างละวา พระองค์จึงอนุญาตพร้อมให้พรว่า ถ้าบุคคลผู้ใดจะกระทำการมงคลเกี่ยวแก่พื้นดิน จะต้องสักการะบูชาสังเวยพระภูมิก่อน และจัดตั้งศาลไว้ ณ ที่ดินกว้างหนึ่งวา ยาวหนึ่งวา สี่เหลี่ยมจตุรัส ทุบที่ดินให้แน่น ให้เรียบสะอาดไม่มีสิ่งสกปรกเป็นที่รังเกียจ หมั่นบูชาเสมอจะมีความเจริญตลอดกาล

ข้าพเจ้าเคยพบในนารายณ์สิบปาง พระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๖ ของหม่อมเจ้าโมรา ฯ ผู้ใดอยากรู้ขอเชิญไปดูหนังสือเพื่อหาความรู้ต่อไป

เรื่องประวัติศาสตร์มีอยู่หลายคัมภีร์ ข้อความมีผิดเพี้ยนกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วก็คงเหมือนกัน คุณจะเชื่อหรือไม่ เรื่องมันก็มีมาแต่โบราณกาลโพ้น เราจะไปทำลายของคนโบราณได้อย่างไร

พระภูมิจะศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ ในเมื่อทำถูกวิธี ความสำคัญและจำเป็นในการตั้งศาลพระภูมิ จะขาดเสียมิได้คือ

๑. ศาลพระภูมิ
๒. เจว็ด (เทวรูป)
๓. ฤกษ์
๔. บุคคลผู้ตั้งศาล
๕. เครื่องสังเวย

การตั้งศาลนั้น มีดังนี้

๑. จะต้องดูสถานที่ที่ตั้งศาล อย่าให้เสาบ้านมาทับศาลพระ-ภูมิ หรือเงาบ้านไปทับศาลพระภูมิ ถือว่าไม่ดี พื้นที่กว้าง ๑ วา ยาว ๑ วา

๒. เจว็ดเทวรูป มีชื่อว่า พระชัยมงคล พระหัตถ์ซ้ายถือถุงเงิน - ทอง พระหัตถ์ขวาถือพระขรรค์ มีแบบใหญ่และเล็ก แล้วแต่ศาล

๓. ฤกษ์ในขณะอัญเชิญพระภูมิขึ้นศาล ต้องได้ฤกษ์ที่ดีเป็นมงคลแก่เจ้าชาตา (เจ้าของบ้าน) ต้องให้ผู้รู้โหราศาสตร์วางฤกษ์ให้ เพราะการตั้งศาลพระภูมิสำคัญที่ฤกษ์ คือ พระภูมิมีดวงชาตาของท่านดวงหนึ่ง ชาตาเกิดของท่านในวันตั้ง จะตั้งเด่นและสูงกว่าดวงชาตา

ของเจ้าของบ้าน จึงจะทำให้เจ้าบ้านร่ำรวย มีลาภสรรเสริญสุข ถ้าชาตาเจ้าของบ้านจน ชาตาพระภูมิจะส่งให้รวยได้

๔. บุคคลผู้ทำพิธีตั้งศาล ข้อนี้สำคัญมากเพราะจะต้องรู้หลักในการตั้งศาลและอัญเชิญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงอักขระปลุกเศกเสด็จเทวรูปให้มีปฏิสนธิวิญญาณ มีอิทธิฤทธิ์เสียก่อน เท่ากับสร้างรูปเทวดาให้เกิดเป็นตัวเป็นตนขึ้น เช่นเดียวกับปลุกเศกพระเครื่องให้ศักดิ์สิทธิ์ให้ขลังนั่นเอง ต้องอัญเชิญพระชัยมงคลก่อน

๕. เครื่องสังเวย เป็นสิ่งสำคัญ มีหัวหมู บายศรี ขนมต้ม-แดง-ขาว เป็ด ไก่ เป็นต้นฯ

ข้าพเจ้า จะ ขอแนะนำ ในการจัดทำ พิธีตั้งศาล พระภูมิ ไว้เป็นข้อ ๆ เพื่อสะดวกแก่ผู้ทำพิธีและเจ้าของบ้าน เป็นข้อ ๆ ดังต่อไปนี้

บัตรพลี ข้างขึ้น ทำบัตรพลีสี่เหลี่ยม ข้างแรมทำบัตรพลีสามเหลี่ยม ๒ บัตร ว่าคาถา ดังนี้

บัตรที่ ๑ โอมเจ้ากรุงพาลีเจ้าเอย จงรับเครื่องสังเวย กล้วยอ้อย ถั่วงา เหล้า ข้าว เนื้อ ปลา ธูปเทียนชวาลา

ข้าพเจ้าขอถวาย บัดนี้ข้าพเจ้าจะขอทำพิธีตั้งศาลพระภูมิ ณ สถานที่นี้ ขอให้มีความสุขสวัสดิ์ ๆ แล้วเอาบัตรวางลงห่างจากเสา ๓ ศอก

บัตรที่ ๒ เอาดินหรือก้อนกรวดมา ๓ ก้อน ให้เจ้าบ้านอธิษฐานเสียก่อนแล้ววางที่ละก้อน ว่า

พุทธัง สรณัง คัจฉามิ   วางลงก้อนหนึ่ง
ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ   วางลงก้อนที่สอง
สังฆัง สรณัง คัจฉามิ   วางลงก้อนที่สาม

ถวายบัตรพลี แก่เจ้ากรุงพาลี ๑ บัตร

หยิบเอาดินมาปั้นเป็นลูกนิมิตร ๑ ลูก   เอาแป้งพอกแล้วปิดทอง

จุดธูปเทียนบูชา ตั้งนโม ๓ จบ   ชุมนุมเทวดาครูอาจารย์แล้วบูชาฤกษ์

จุดธูปปักตามสิ่งของเครื่องสังเวยถวายเทวดา

ทำน้ำมนต์อิติปิโส พาหุง สัมพุทเธ สัพพพุทธาย ฯ

ลงเทวรูปปิดทอง เจิมเทวรูปช้างม้าคนใช้ เจิมแผ่นปุญญลาภัง ฯ ปิดทอง

เจิมในศาลปิดทอง ปิดมองหัวเสาและศาล

พอได้ฤกษ์ เอาแผ่นปุญญลาภัง วางลงที่เสาหรือที่ศาล

เจ้าภาพถือถาดเทวรูปว่าโหรพิธี ตั้งนโมสามจบ ว่าตา

วนฺทิตฺวา สิรสา ภูมิชบมงฺคลเทวตา สมคฺคี สมคฺคานํ ชยสิทฺธิธนํ ลาภํ โสตฺถิภาคฺยํ สุขํ พลนฺติ ข้าพเจ้า ขอเชิญเทวดาชื่อชัยมงคล อันสิงสถิตย์อยู่ในสถานที่นี้ ข้าพเจ้าเป็นประธานจัดตั้งศาลขึ้นถวาย ขอจงกำจัดซึ่งอุปัทวันตราย ให้ห่างไกล ขอจงมีความสุข สิริสวัสดิ์ พิพัฒนมงคล เจริญลาภยศผล และบริวารทั้งหลาย ทุกประการ เทอญ

โส พุทโธ นโม พุทธายะ โส พุทโธ นโม พุทธายะ โส พุทโธ นโม พุทธายะ

เอาเทวรูปขึ้นศาลว่า เมตตัญจะ สุโข สุโข แล้วเอาคนใช้ ช้าง ม้า ขึ้นวาง

ถวายดอกไม้ ๗ สี ธูปเทียน จุดบูชาว่า อากาสัฏฐา จะ ภุมมัฏฐา อารักขกา เทวา นาคา มหิทธิกา เตปิ อัมเห อนุรักขันตุ อาโรคเยน สุเขน ลาเภน จ อิมัง อัมหากัง อัคคีสักการะปุบผัง ชัยยมังคะละภุมมัสสะ เทมะ สัพพะโทสัง ขะมะตุ เม ฯ

คาถาถวายเครื่องสักการะ พระภูมิเจ้าที่ ภุมมัสมิง ทิสาภาเค สันติเทวา มหิทธิกา เตปิ อัมเห อนุรักขันตุ อาโรคเยน สุเขน ลาเภน จ อิมัง อัมหากัง สูปะพยัญชนะสัมปั่นนัง โภชะนัง สาลีนัง อุทะกัง วะรัง ปะริภุญชันตุ ปะริภุญชิตวา จ ชยมังคลเทวตา สัพพะโทสัง ขะมะตุ เม ฯ คาถานี้ สำหรับถวายเครื่องกระยาบวช เมื่อครบรอบปี หรือทำบุญบ้านคราวใด ท่านให้จัดเครื่องสักการะถวาย เป็นสวัสดิมงคล แล

สูตรลงเทวรูป

นโม สามจบ

ปัญจักขันธา รูปักขันโธ ฯลฯ

อาการ ๓๒ เกศา โลมา ฯลฯ

ลงหัวใจว่า อรหัง จิ เจ รุ นิ อิกวิติ

ลงหน้าอกว่า จ ณิปากนัง

ลงท้องว่า นะมะพะทะ

ลงพระขรรค์ว่า นโม พุทธายะ

ลงถุงเงินว่า สัพเพ ชนา พหู ชนา

ปลุกฤทธิ์ว่า อิทธิฤทธิ อิทธิฤทธานุภาเวนะ

เวลาเจิมเทวรูปว่า เอหิ พระชัยยะ ภูมิเทวดา ชัยยะสิทธิ อาคันตวา

ปิดทองที่หัวใจแผ่นหนึ่ง

ทำดวงชาตาพระภูมิไว้ด้านหลังเทวรูป

ทำรูปนิมิตรโดยเอาดินตรงเสาศาลมาทำหนึ่งรูปแล้วปิดทอง

คาถาสำหรับบูชาพระเก่าหรือพระที่มีอภินิหาร ก่อนอื่นต้องเตรียมผ้าขาว ๑ เมตร ปูที่หน้าพระ บายศรีปากชาม ๑ ที่ มะพร้าวอ่อน ๑ ผล กล้วยน้ำไทย ๑ หวี ขนมต้มแดง ๑ จาน ต้มขาว ๑ จาน ดอกไม้ ๗ สี ๑ พาน ธูป ๙ ดอก เทียน ๑ คู่ แล้วว่าคาถาดังต่อไปนี้

ตั้ง นโม สามจบ สุหิงธนาโถ ราชสิงโห ตัง โลกะนาถัง สิระสา นะมามิ กราบลง ๑ หน

สุหิงทมหา สุหิงตะ สัพพะลาภัง เม ทเทยยะ ทชูปราคู เม ทเทยยะ สุชาวะหันตุ สุราพุทธา ยาจามิ สุราธัมมา ยาจามิ สุราสังฆา ยาจามิ กราบลง ๓ หน ทำในวันเสาร์ให้ได้ ๗ วัน มีลาภเจริญดี

หมายเหตุ ตำราทั้งหมดนี้ได้คัดลอกจากของเก่าของท่านบ้าง และคัดลอกจากตำราพรหมชาติบ้าง จากตำราโหราศาสตร์บ้าง และตำราของอาจารย์กลิ่น ชื่นพิมล ที่แจกในงานฌาปนกิจศพบ้าง

พระจารุวัฒน์ จันทปูรณาภินันท์

๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๐

วิธีตั้งชื่อตามทักษา

ท่านผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ตามนามทักษา ในการตั้งชื่อบุคคล เพื่อให้ถูกต้อง ตามบุญลักษณะ ที่เป็นเดช ศรี มูละ และมนตรีเป็นต้น เพื่อให้สมกับเป็นเพศชาย เพศหญิง และเพื่อแก้บาปลักษณะที่อายุเป็นกาลกิณี หรือสัตรูลักษณะ ให้เป็นบุญลักษณะเพราะว่าสัตว์บุคคลทั้งหลายที่เกิดมาในโลกนี้ ย่อมไม่ทราบชัดปรากฏแน่นอนลงไปว่า ชาติก่อนนี้ได้เคยทำกรรมอันใดไว้บ้าง และเป็นมาอย่างไร จึงได้เกิดมาในชาตินี้ และได้มีปรากฏการณ์ความเป็นไปแตกต่างกัน นอกจากพระอริยบุคคล คือพระอรหันต์ทั้ง๔มี สุกขวิปัสสะโก ท่านผู้ที่เจริญวิปัสสนาล้วน ๑ เตวิชฺโช ท่านผู้ที่ได้วิชาสาม ๑ ฉะพะภิญโญ ท่านที่ได้อภิญญาหก ๑ ปฏิสัมภิทัปปัตโต ผู้ถึงปฏิสัมภิทา ๑ พระอรหันต์ทั้ง ๔ นี้ เฉพาะท่านที่ได้วิชาสาม คือ ๑ ปุพเพนิวาสานุสฺสติญาณ รู้จักระลึกชาติได้ ๒ จุตุปฺปาตญาณ รู้จักกำหนดจุติแลเกิด ๓ อาสวักขยญาณ รู้จักทำอาสวะให้สิ้นไป และท่านที่ได้อภิญญา คือปัญญาอันรู้ยิ่ง ๖ ประการ คือ อิทธิวิธิ แสดงฤทธิได้ ๑ ทิพพโสตหูทิพย์ ๑ เจโตปริยญาณ รู้จักกำหนดใจผู้อื่น ๑ ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติได้ ๑ อาสวัขยญาณ รู้จักทำอาสวะให้สิ้นไป ๑ จึงจะสามารถรู้ได้ว่า ความเป็นมาในชาติก่อน ๆ เป็นมา

อย่างไร สำหรับพวกเรา ๆ ท่าน ๆ ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถจะรู้ได้อย่างท่าน ๆ จึงต้องอาศัยจารีตประเพณี แบบแผนโบราณาจารย์ท่านได้วางหลักเกณฑ์เอาไว้ให้ เพื่อจะให้หลีกหนี บาปลักษณะ และจะได้ยึดถือเอาบุญลักษณ์เป็นบรรทัดฐาน ผลต่างระหว่างวิชากับอวิชชาที่เรา ๆ ท่าน ๆ ไม่รู้จริงนี้พอจะพิจารณามองเห็นได้บ้าง เช่น บางคนเกิดมามีอายุยืน บางคนเกิดมามีอายุสั้น มีโรคมากบ้าง น้อยบ้าง มีผิวพรรณงามบ้าง ไม่งามบ้าง มีเดช มีอำนาจมีอานุภาพมากบ้าง น้อยบ้าง มีจิตตานุภาพมากบ้าง น้อยบ้าง มีความเพียรมากบ้างน้อยบ้าง บางคนร่ำรวยมีทรัพย์มีสมบัติมาก บางคนยากจนมีทรัพย์สมบัติน้อย บางคนเกิดในสกุลสูง บางคนเกิดในสกุลต่ำ บางคนมีปัญญามาก เฉลียวฉลาด มีความสามารถ มีไหวพริบดี บางคนมีปัญญาน้อย เป็นคนโง่เขลาเบาปัญญา ดังนี้เป็นต้น สาเหตุที่เป็นดังกล่าวมานี้ เป็นเพราะผลกรรมที่ได้กระทำไว้ต่างๆกัน แต่เมื่อจะมาประมวลรวบรวมผลกรรมนั้นลงแล้ว ก็คงจะได้ผลกรรมนั้นเป็นสองอย่างคือ กรรมดีอย่างหนึ่ง กรรมชั่วอย่างหนึ่ง ฯลฯ ถ้าเป็นกรรมที่เคยกระทำไว้ดี เมื่อเวลาจะปฏิสนธิในครรภ์แห่งมารดาผู้มีบุญลักษณะย่อมกระทำให้ปรากฏแก่มารดาบิดานั้น ๒ ประการ คือ ผันเป็นศุภมงคลประการหนึ่ง กระทำให้เกิดลาภผลแก่มารดาบิดาประการหนึ่ง ครั้นเมื่อคลอดออกจากครรภ์มารดาแล้ว ถ้าเป็นชายก็แสดงบุรุษลักษณะ ถ้าเป็นหญิงก็แสดงสตรีลักษณะให้ปรากฏฯ

ส่วนผลแห่งกรรมชั่ว ช้า เลว ทราม ในเวลาอยู่ในครรภ์แห่งมารดา ถ้ามีบาปลักษณะ ย่อมกระทำให้อุบัติทุกข์ให้แก่มารดา

บิดา ๒ ประการเหมือนกันคือ ฝันเป็นมงคลประการหนึ่ง ครั้นเมื่อคลอดออกจากครรภ์ของมารดาแล้ว ถ้าเป็นชายก็แสดงบุรุษโทษ ถ้าเป็นหญิงก็แสดงสตรีโทษให้ปรากฏ

ความจริงกำเนิดแห่งสัตว์ทั้งหลาย ย่อมเป็นมาตามที่กล่าวมาแล้วนี้พระโหราจารย์ และท่านผู้เรียนรู้ในทางทักษาปกรณ์ จะให้นามแก่กุลบุตรกุลธิดา จึงต้องพิเคราะห์พิจารณา วัน เดือน ปี ขึ้น-แรม เวลาเกิด ของผู้นั้นๆก่อน ถ้าพิจารณาเห็นว่าเป็นมงคลตามกำเนิดแห่งบุญลักษณะอยู่แล้ว ก็จะได้ให้นามส่งเสริมแก่ผู้นั้นตามส่วน ๆ ถ้าพิจารณาเห็นว่า เป็นอัปมงคลตามกำเนิดแห่งบาปลักษณะก็จะได้ให้นามเพื่อแก้ หรือเว้นลักษณะร้าย หรือบาปลักษณะนั้นเสียขนานนามให้เป็นพิเศษ อันบุญลักษณะหากอุปถัมภ์เป็นชนกกรรมปัจจัยช่วย และทั้งเป็นนิมิตแห่งนามที่บุคคลทั้งหลายจะต้องเรียกขานกัน นั้นแก้ได้ด้วย

ในปกรณ์ต่าง ๆ ได้แสดงตัวอย่างบุญลักษณะ และบาปลักษณะนั้น ๆ ไว้มีเป็นอันมาก แต่ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างบุญลักษณะไว้แต่เพียงตัวอย่างเดียว อันมีนาง "อโนชา" เป็นต้นเป็นตัวอย่าง ในปกรณ์นั้นกล่าวว่า มีพราหมณ์ผู้เรียนรู้ไตรเภท พิจารณาเห็นสตรีลักษณะของท่านผู้นี้แล้วจึงได้ขนานนามว่า "อโนชา" เมื่อจะแปลตามอรรถกถาธรรมบทได้ความว่า "มีวรรณดุจดอกอังกาบ" แต่ถ้าจะแปลตามปกรณ์ทักษาได้ใจความว่า "ดอกซองเทศ" เพราะเหตุที่ได้ถวายดอกไม้นั้น แด่พระพุทธกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้มีวรรณะเช่นนั้น แลนางอโนชานั้นได้อภิเษกสมรสเป็น อรรคมเหษีแห่ง

พระเจ้ากบิลราชแล้ว ในที่สุดพระนางก็ได้สำเร็จอรหันต์สาวกบารมี เป็นภิกษุณีในพระพุทธศาสนา ฯ

เฉพาะบาปลักษณะได้แสดงตัวอย่างไว้ในปกรณ์ อันมีพราหมณ์ นามว่า "ชูชก" เป็นต้น เป็นตัวอย่าง ความในปกรณ์มีว่า พราหมณ์คนหนึ่งมีบุตรชายออกมาเลี้ยงไม่รอด บุตรนั้นตายหมดถึง ๔ คนแล้ว ครั้นถึงคนที่ ๕ จึงยกบุตรนั้นให้แก่พราหมณ์ ผู้เรียนรู้ไตรเภทเสีย พราหมณ์ผู้เรียนรู้ลักษณะ ก็พิจารณาดูกุมารนั้น จึงทราบบาปลักษณะว่า ถ้ากุมารนั้นมีอายุถึง ๒๐ ปี ก็จะต้องตาย จึงได้ขนานนามเพื่อแก้บาปลักษณะที่เป็นกาลกิณีนั้น ให้กลับเป็นบุญลักษณะเป็นศรี จึงได้ให้นามว่า "ชูชะโก" ตามมคธภาษา กุมารนั้นเป็นตัวพราหมณ์นามว่าชูชก จึงมีอายุยืนได้ถึง ๑๒๐ ปี ในที่สุดพราหมณ์ชูชกนั้น ก็ได้เป็นที่พระยา

การตั้งชื่อกุมาร กุมารี ตามบุญลักษณะ ย่อมเป็นเหตุให้เจริญสุขสวัสดิ์ พิพัฒนมงคลแก่กุลบุตร กุลธิดาของตน แลเพื่อแก้ไขนามสมมุติอันเป็นนามบาป ซึ่งเป็นกาลกิณี ให้กลับเป็นบุญนามซึ่งเป็นนามศรีได้ ส่วนนามอันเป็นกำเนิด ก็แก้ไขไม่ได้ เพราะเป็นนามเกิดแต่กรรม สำหรับส่วนนามที่เป็นนามสมมุติ ซึ่งผู้ใหญ่สมมติ ตั้งให้แก้ไขได้ ดังตัวอย่างที่ยกไว้ให้ทราบพอเป็นสังเขปข้างต้น

เพราะฉะนั้นนับแต่โบราณกาลตลอดมาจนถึงสมัย ปัจจุบันนี้ ท่านที่เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จึงได้ไปให้ท่านผู้รู้ ผู้เข้าใจใน

การตั้งชื่อให้ช่วยคิดตั้งชื่อให้แก่กุลบุตรกุลธิดาของตน เพื่อเป็นศุภมงคลแก่กุลบุตรกุลธิดานั้น ๆ ถ้าชื่อของกุลบุตรกุลธิดาเป็นอัปมงคลแล้วไซร้ ก็พลอยอัปมงคลไปตามด้วย

เพราะเหตุนี้ การตั้งชื่อ ซึ่งเป็นสิ่งสมมติก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ท่านจึงจัดเข้าในสัจจธรรมคือ สมมติสัจจด้วยประการฉะนี้แล

อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ **ครุฑนาม ะ** ๑ = อาทิตย์มีกำลัง ๖	ก, ข, ค, ฆ, ง, **พยัคฆนาม, า** ๒ = จันทร์มีกำลัง ๑๕	จ, ฉ, ช, ฌ, ญ, **ราชสีหนาม, ิ** ๓ = อังคารมีกำลัง ๘
ส, ห, ฬ, ฮ, **อัชนาม, ข** ๖ = ศุกร์มีกำลัง ๒๑		ฎ, ฐ, ฑ, ฒ, ณ, **โสนักขนาม ึ** ๔ = พุธมีกำลัง ๑๗
ย, ร, ล, ว, **คชนาม, โ** ๘ = ราหูมีกำลัง ๑๒	ป, ผ, พ, ภ, ม, **มุสิกนาม, ุ** ๕=พฤหัสบดีมีกำลัง๑๙	ต, ถ, ท, ธ, น, **นาคนาม, เ** ๗ = เสาร์มีกำลัง ๑๐

ทักษาปกรณ์

๑	๒	๓
๖		๔
๘	๕	๗

วิธีนับทักษาปกรณ์

(อัฏฐเคราะห์ทั้ง ๘)

วิธีนับในช่อง (ตาตราง) ให้นับเวียนไปทางขวามือ (ทักษิณาวัฏ) เกิดวันไหน ให้ตั้งต้นที่นามนั้น เป็นนามกตภูมิ อันเป็นภูมิบริวารของนามนั้น แล้วนับต่อจากภูมินั้นเป็นอายุ เดช ศรี มูละ อุตสาหะ มนตรี กาลกิณี ดังนี้ก็จะรู้ได้ว่า พระเคราะห์องใดจะให้โทษ พระเคราะห์องค์ใดจะให้คุณในชัณษา พระเคราะห์ที่จะให้โทษ คือนามกาลกิณี พระเคราะห์ที่จะให้คุณนั้น คือ นามเดช นามศรี นามมูละ และ มนตรี

การตั้งชื่อตามปกติ

ท่านผู้ที่จะตั้งชื่อให้แก่กุลบุตร กุลธิดา ก็ดี หรือผู้ที่จะเปลี่ยนนามใหม่ก็ดี ตลอดทั้งพระอุปัชฌาย์ ครู อาจารย์ จะพึงให้ฉายาแก่กุลบุตร ผู้ที่จะเป็นนาคเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาก็ดี ตามวิธีที่จะกล่าวต่อไปนี้ ใช้ได้ทั่วไป

ท่านผู้ที่จะตั้งชื่อให้ถูกต้องตามอัฏฐเคราะห์ทั้ง ๘ เช่นคนเกิดวันอะไร ก็ให้ตั้งชื่อตามอักษรวันเกิด ถ้าเป็นชายให้เลือกเอาอักษรตัวต้นไปหาตัวปลาย แต่ถ้าเป็นหญิงให้เลือกหาอักษรตัวปลายเข้ามาหาตัวต้นอักษรตัวใดพอใจท่าน ท่านก็ควรจะเลือกเอาอักษรตัวนั้นส่วนมากนิยมเลือกเอาอักษร ถ้าเป็นหญิง แสดงความอ่อนโยน

อ่อนหวาน ไพเราะเพราะพริ้ง และมีเมตตากรุณาไปด้วยในตัว เช่นอารีย์ สายสวาสดิ์ นงนุช นงพงา นงลักษณ์ สมสุข เป็นต้น สำหรับชายต้องแสดงความเข้มแข็ง ทรงอำนาจ เช่น ณรงค์ฤทธิ พิชิต รณชัย วุฒิชัย ศิริชัย นโรดม จักรพงษ์ เป็นต้น ข้อสำคัญที่สุด พึงเว้นอักษรที่เป็น กาลกิณี อย่าได้พึงตั้งชื่อให้แก่กุลบุตรกุลธิดา เป็นอันขาด เพราะตัวกาลกิณีถือกันว่าเป็นอัปมงคลแก่ผู้ถูกเลือกชื่อนั้น ๆ

การตั้งชื่อตามวิธีปกติยังมีความแตกต่างกันอยู่อีก คือบางตำรา ก็กล่าวว่า ให้ตั้งชื่อตามอักษรวรรควันเกิดที่เป็นศรี บางตำราก็กล่าว ว่าถ้าเป็นหญิง ให้ตั้งชื่อตามอักษรวรรคที่เป็นเดชของวันเกิด ถ้าเป็น ชายให้ตั้งชื่อตามอักษรวรรคที่เป็นศรีของวันเกิด ฯ แต่บางตำราก็ กล่าวว่า ถ้าเป็นชายให้ชื่ออักษรวรรคที่เป็นเดช ถ้าเป็นหญิงให้ชื่อ อักษรที่เป็นศรี ตามนัยดังที่กล่าวมานี้ พึงเข้าใจว่า ชื่อที่เป็นเดชก็ดี เป็นศรีก็ดี คงใช้ได้ทั้งหญิงและชาย ฯ

อนึ่งยังมีเกณฑ์ตั้งชื่ออีกวิธีหนึ่ง ซึ่งยังเป็นที่นิยมของท่านผู้รู้ อยู่เหมือนกัน เกณฑ์ที่ท่านจัดอันดับไว้มี ๓ เกณฑ์ คือ ตั้งตามอักษร วันเกิด ๑ ตั้งตามนามกำเนิด ๑ ตั้งตามนามปีเกิด ๑ ทั้ง ๓ เกณฑ์ หรือ ๓ วิธีนี้แล้วแต่ท่านจะตั้งตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งก็ได้

เช่นบุคคลเกิดวันอะไร ก็ให้ตั้งชื่อตามอักษรวันเกิดนั้น หรือ เกิดนามอะไร ก็ให้ตั้งชื่อตามอักษรนามนั้น แต่บางคนวันเกิด กับนาม กำเนิดตรงกันก็มี บางคนก็ไม่ตรงกันก็มี แต่ถ้าวันเกิดกับนามกำเนิด ตรงกันเช่นนี้ ให้เลือกดูว่า ควรจะตั้งตามวันเกิด หรือสมควรจะตั้ง ตามนามกำเนิดก็แล้วแต่จะเห็นชอบหรือถ้าจะไม่ตั้งตามวันเกิด และ

นามกำเนิด จะตั้งตามนามปีเกิดก็ได้ เช่นเกิดปีอะไร ก็ให้นับตั้งแต่ที่ปีชวดลงที่ภูมิวันเกิด ทักษิณาวัฏ (เวียนขวา) ไปจนถึงปีที่ตนเกิด เมื่อตกภูมิวันนามอะไร ก็ให้ตั้งชื่อตามอักษรนามนั้น ดุจเดียวกับ-วันเกิด หรือนามกำเนิดเหมือนกัน ฯ หลักการตั้งชื่อตามที่กล่าวมานี้ มีความประสงค์หลายประการ เช่น ไม่ให้ชื่อที่ตั้งนั้นถูกอักษรกาลกิณี อย่างหนึ่ง เพื่อห้ามกาลกิณีให้คงตัวอยู่เท่านั้น ไม่ให้เพิ่มพูลมากไปกว่าปกติอย่างหนึ่ง เพื่อจะให้ถูกต้องตามบุญลักษณะของบุคคลนั้นอีกอย่างหนึ่ง

การตั้งชื่อ ตามที่กล่าวมาแล้วนี้ ชื่อว่า ตั้งตามบุญลักษณะอันตกแต่งมาโดยปกติ ไม่ได้เกี่ยวแก่ดวงชตากำเนิดแต่อย่างใดๆเลย ดวงชตากำเนิดเป็นเครื่องบอกบุญลักษณะ แลบาปลักษณะของคนแลสัตว์ ส่วนคนที่มีบุญลักษณะ การตั้งชื่อดังกล่าวแล้วก็เป็นบุญลักษณะไม่จำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไข ชื่อที่ตั้งแล้วนั้น เว้นเสียแต่จะต้องแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักการแห่งอารยธรรม แต่ถ้าในดวงชตาบอกว่ามีบาปลักษณะผู้รู้ควรคิดแก้ไขชื่อนั้นเสีย เพื่อแก้ร้ายให้กลายเป็นดีเพราะบาปลักษณะเป็นสิ่งที่เข้าตัดรอน ทอนความเป็นอยู่ในชีวิตให้ฝืดเคืองคับแค้นขาดแคลนอยู่เสมอ ทำกิจการใด ๆ มักมีอุปสรรคเข้ามาขัดขวางตัดรอนทอนความเจริญรุ่งเรืองได้ ความผิดพลาด ความผิดหวังมักจะมีอยู่เป็นประจำตัว เช่นคนเกิดมากาลกิณีกุมภ์ลัคนา ในราศีที่ให้โทษ ก็สมควรจะตั้งนามสมมติเสียใหม่ เพื่อแก้ไขกาลกิณีนั้นให้กลับมาเป็นศรี ความเป็นอยู่ในชีวิตจะได้มีความเป็นอยู่อย่างราบรื่นสะดวกสบาย จะได้ไม่ต้องอาถรรพ์อับ ๆ จน ๆ เกินไป หรือถ้ากาลกิณีร่วมอายุ พยากรณ์ว่า ท่านจะมี

อายุสั้น พลันตาย หรือมีอันตรายต่าง ๆ และจะมีโรคาพยาธิมาก เจ็บไข้ได้ป่วยอยู่เสมอ บุคคลใดเป็นอย่างที่กล่าวมานี้ โบราณาจารย์และท่านผู้รู้ได้แนะนำไว้ว่า ให้ตั้งนามสมมติเสียใหม่" เพื่อกาลกิณีตัวนั้นกลายมาเป็นศรี กุมภ์อายุจะได้เว้นจากอันตรายต่าง ๆ พ้นจากกาลกิณีร่วมอายุ ตามที่พยากรณ์ให้โทษไว้นั้น ๆ ให้กลับกลายสภาพกลับมาเป็นดีได้ ตามที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นประเพณีคตินิยม เชื่อถือกันมาแต่โบราณกาล ดังได้แสดงไว้ในปกรณ์ทั้งหลายนั้นแล ฯ

ภูมิหรือลักษณะอักษรดี–ร้าย

ในเมื่อท่านต้องการอยากจะทราบว่า อักษรอะไรให้โทษ–ร้ายที่เป็นกาลกิณี และอักษรอะไรให้ที่คุณ เป็นเดช ศรี มนตรี ก็จะต้องเอาหลักเกณฑ์ตามที่กล่าวมาแล้วพอเป็นเลา ๆ นั้น มากล่าวในที่นี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น พอที่ท่านจะสามารถเอาออกมาใช้ได้ทีเดียว เฉพาะที่จะกล่าวต่อไปนี้ จะไม่ขอกล่าวถึงนามกำเนิด เช่นนาม ๑ ครุฑนาม นาม ๒ พยัคฆนาม ฯลฯ และปีเกิดก็เช่นเดียวกัน เพราะถ้าจะกล่าวไว้ในที่นี้ ก็จะทำให้ท่านผู้อ่านงง และพื้นเพื่อน จะมองไปในแง่ว่ายากไปจะทำความเข้าใจอย่างสนิทแน่นแฟ้นซาบซึ้งได้ยาก และอีกประการหนึ่งก็จะทำให้เกี่ยงกันขึ้น เช่นมีผู้ที่จะมาให้ท่านตั้งชื่อสักคน ท่านอาจจะนึกลังเลใจว่า ท่านควรจะตั้งชื่อท่านผู้นี้ ตามนามกำเนิดดี หรือว่าแบบปีเกิดดี ความลังเลใจของท่าน อาจจะผุดขึ้นในได้ระยะนี้ฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอเป็นผู้ตัดสินใจให้แก่ท่านเอง โดยขอแนะนำให้ท่านใช้แต่เฉพาะนามวันเกิดแต่อย่างเดียว โดยไม่ต้องไปพะวงนึกถึง นามกำเนิด นามปี

เคยอีกต่อไป เพราะวิธีการตั้งชื่อตามนามกำเนิดก็ดี และการตั้งชื่อตามปีเกิดก็ดี เป็นความนิยมอยู่แต่เฉพาะผู้เรียนรู้ทางวิชาโหราศาสตร์และคัมภีร์ทักษาปกรณ์เท่านั้น ส่วนวิธีการตั้งชื่อตามนามวันเกิดนั้นเป็นที่นิยมทั่ว ๆ ไป ตลอดทั้งนักโหราศาสตร์ และผู้เรียนรู้คัมภีร์ทักษาปกรณ์ด้วย ก็หันมานิยมการตั้งชื่อตามแบบนามวันเกิดทั้งสิ้น ฉะนั้นต่อไปนี้ จะขอกล่าวแต่เฉพาะวิธีการตั้งชื่อตามนามวันเกิดแต่อย่างเดียวต่อไป

เกณฑ์การตั้งชื่อตามนามวันเกิด ในเมื่อท่านต้องการอยากทราบว่า อักษรตัวไหนเป็น เดช เป็นศรี เป็นมูละ และ มนตรี และอักษรตัวใดเป็นกาลกิณี ท่านก็จะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ของคัมภีร์ทักษาปกรณ์ (อัฐเคราะห์ทั้ง ๘) ที่ทำเป็นตาตารางไว้ให้ดูเป็นช่องๆ ณ เบื้องต้นนั้นแล้ว สำหรับเป็นเครื่องประกอบการนับ การนับนั้นต้องนับเวียนไปทางขวามือ เรียกว่าทักษิณาวัฏ (เวียนขวา) บุคคลเกิดวันอะไรก็ให้นับวันนั้นขึ้นต้นเป็นบริวาร แล้วนับต่อไปเป็นอายุ เดช ศรี มูละ อุตสาหะ มนตรี กาลกิณี

ตัวอย่าง คนเกิดวันอาทิตย์ (๑) นับเลข ๑ คืออาทิตย์ขึ้นต้นเป็นบริวาร อักษร คือ สระ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ สระทั้งหมดเป็นบริวาร นับเลข ๒ คือจันทร์ ๆ เป็นอายุ อักษรที่เป็นอายุมี ก ข ค ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคารเป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข๔ คือพุธ เป็นศรี อักษรที่เป็นศรีมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือ เสาร์ เป็น มูละ อักษรที่เป็นมูละ มีอักษร ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือพฤหัสบดี เป็นอุตสาหะ อักษรที่เป็นอุตสาหะ มี บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม

นับเลข ๘ คือ ราหู เป็นมนตรี อักษรที่ใช้เป็นมนตรี มี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือ ศุกร์ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี ศ ษ ส ห ฬ ฮ

ตัวอย่าง ตัวอย่างคนเกิดวันจันทร์ (๒) นับเลข ๒ คือจันทร์ เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวาร มี ก ข ค ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคาร เป็นอายุ มี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข ๔ คือ พุธ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดช มี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือเสาร์ เป็นศรี อักษรที่เป็นศรี คืออักษร ด ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือ พฤหัสบดี เป็นมูละ อักษรที่เป็นมูละคือ อักษร บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม นับเลข ๘ คือ ราหู เป็นอุตสาหะ อักษรที่เป็นอุตสาหะมี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือ ศุกร์ เป็นมนตรี อักษรที่เป็นมนตรี ศ ษ ส ห นับเลข ๑ คือ อาทิตย์ เป็นกาลกิณี สระทั้งหมดเป็นกาลกิณีหมดทุก ๆ ตัว บุคคลที่เกิดวันจันทร์การตั้งชื่อออกจะขลุกขลักอยู่สักหน่อย เพราะต้องถูกห้ามสระทั้งหมดต้องพยายามหาอักษรที่ไม่ต้องใช้สระเลย ตัวอย่างชาย เช่น ฉัตรชัย ธวัชชัย พรชัย ชลชัย วรพจน์ นพดล พนม นคร นพ เป็นตัวอย่าง สำหรับหญิงมี นงลักษณ์ วรลักษณ์ นฤมล สมร สมพร อนงค์ เป็นต้น เป็นตัวอย่าง

ตัวอย่าง คนเกิดวันอังคาร (๓) นับเลข ๓ คือ อังคาร ๆ เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวารมี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข ๔ คือพุธ เป็นอายุ อักษรที่เป็นอายุมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือ เสาร์ ๆ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือพฤหัสบดี ๆเป็นศรี อักษรที่เป็นศรีมี ป ผ พ ภ ม นับเลข ๘ คือ ราหู ๆ เป็นมูละ อักษรที่เป็นมูละมี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือ ศุกร์ ๆ เป็นอุตสาหะ อักษร

ที่เป็นอุตสาหะมี ส ห ฬ อ นับเลข ๑ คือ อาทิตย์ ๆ เป็นมนตรี สระทั้งหมดเป็นมนตรี นับเลข ๒ คือ จันทร์ ๆ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี ก ข ค ฆ ง

ตัวอย่าง คนเกิดวันพุธ (๔) นับเลข ๔ คือพุธ ๆ เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวารมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือ เสาร์ ๆ เป็นอายุ อักษรที่เป็นอายุมี ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือ พฤหัสบดี ๆ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี ป ผ พ ภ ม นับเลข ๘ คือ ราหู ๆ เป็นศรี อักษรที่เป็นศรีมี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือ ศุกร์ ๆ มูล อักษรที่เป็นมูล มี ส ห ฬ อ นับเลข ๑ คืออาทิตย์ ๆ เป็นอุตสาหะ (อักษร) สระทั้งหมดเป็นอุตสาหะ นับเลข ๒ คือจันทร์ ๆ เป็นมนตรี อักษรที่เป็นมนตรี มี ก ข ค ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคาร ๆ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี จ ฉ ช ฌ ญ

ตัวอย่าง คนเกิดวันเสาร์ (๗) นับเลข ๗ คือเสาร์เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวารมี ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือพฤหัสบดี ๆ เป็นอายุ อักษรที่เป็นอายุมี ป ผ พ ภ ม นับเลข ๘ คือ ราหู ๆ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือศุกร ๆ เป็นศรี อักษรที่เป็นศรีมี ส ห ฬ อ นับเลข ๑ คืออาทิตย์ ๆ เป็นมูละ สระทั้งหมดเป็นมูละ นับเลข ๒ คือจันทร์ ๆ เป็นอุตสาหะ อักษรที่เป็นอุตสาหะมี ก ข ค ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคาร ๆ เป็น มนตรี อักษรที่เป็นมนตรี มี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข ๔ คือ พุธ ๆ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ

ตัวอย่าง คนเกิดวันพฤหัสบดี (๕) นับเลข ๕ คือพฤหัสบดี ๆ เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวารมี ป ผ พ ภ ม นับเลข ๘ คือราหู ๆ เป็นอายุ อักษรที่เป็นอายุมี ย ร ล ว นับเลข ๖ คือศุกร์ ๆ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี ส ห ฬ ฮ นับเลข ๑ คืออาทิตย์ ๆ เป็นศรี (อักษร) สระทุก ๆ ตัว เป็นศรี นับเลข ๒ คือจันทร์ ๆ เป็น มูละ อักษรที่เป็นมูละมี ก ข ค ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคาร ๆ เป็นอุตสาหะ อักษรที่เป็นอุตสาหะมี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข ๔ คือพุธ ๆ เป็นมนตรี อักษรที่เป็นมนตรีมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือเสาร์ ๆ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี ต ถ ท ธ น

ตัวอย่าง คนเกิดวันศุกร์ (๖) นับเลข ๖ คือศุกร์ ๆ เป็นบริวาร อักษรที่เป็นบริวารมี ส ห ฬ ฮ นับเลข ๑ คืออาทิตย์ ๆ เป็นอายุ (อักษร) สระทั้งหมดเป็นอายุ นับเลข ๒ คือจันทร์ ๆ เป็นเดช อักษรที่เป็นเดชมี ก ข ฆ ง นับเลข ๓ คืออังคาร ๆ เป็นศรี อักษรที่เป็นศรีมี จ ฉ ช ฌ ญ นับเลข ๔ คือพุธ ๆ เป็นมูละ อักษรที่เป็นมูละมี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ นับเลข ๗ คือ เสาร์ ๆ เป็นอุตสาหะ อักษรที่เป็นอุตสาหะมี ต ถ ท ธ น นับเลข ๕ คือพฤหัสบดี ๆ เป็นมนตรี อักษรที่เป็นมนตรีมี ป ผ พ ภ ม นับเลข ๘ คือราหู ๆ เป็นกาลกิณี อักษรที่เป็นกาลกิณีมี ย ร ล ว

ตามที่กล่าวมาออกจะยืดยาวนี้ ท่านผู้รู้บัณฑิตชนทั้งหลายอาจเข้าใจว่า รกหู รกตา ก็ได้ แต่จะอย่างไรก็ดี สำหรับความคิดความเห็นของข้าพเจ้านั้น มีจุดประสงค์ และเจตจำนง เพียงอยากจะให้ทุก ๆ ท่านทราบ จะมีความเข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อจะได้นำเอาไปใช้

ให้ถูกต้อง โดยไม่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน จากหลักเกณฑ์ของความจริง ที่ท่านโบราณาจารย์ ได้พยายามวางหลักไว้ให้ ถ้ามีท่านผู้หนึ่ง ผู้ใดมาขอร้องให้ท่าน ตั้งชื่อกุลบุตร กุลธิดาแล้ว ท่านจะได้สงเคราะห์เขาบ้างตามโอกาสอันควร สำหรับหลักเกณฑ์การตั้งชื่อนั้น ในเมื่อท่านเข้าใจตัวอักษรได้ดีแล้ว ว่าพยัญชนะตัวใดให้คุณ พยัญชนะตัวใดให้โทษท่านก็จะสามารถนำเอาพยัญชนะตัวนั้น ๆ เป็นคำ ๆ เป็นพยางค์ ๆ เป็นศัพท์ๆ มาต่อกันเข้าเป็นคำ แล้วจึงพิจารณาความหมายของศัพท์ เช่น อมราลักษณ์ อมราภรณ์ วรลักษณ์ วิบูลย์ลักษณ์ วิบูลย์ศรี เพ็ญศรี ศิริลักษณ์ ศิริพร ศิริพันธ์ ศิริพงษ์ ศิริชัย ฯลฯ เป็นต้นเป็นตัวอย่าง ก็จะสามารถทำให้สำเร็จประโยชน์แก่เขาได้ตามความประสงค์ ข้อสำคัญที่สุดนั้นอยู่ที่ว่า อย่าให้มีตัวกาลกิณีเป็นใช้ได้ เพื่อจะได้ให้เจ้าของชื่อจะได้มีความสุขความเจริญ เกิดความสวัสดิมงคลตามฐานานุรูปของผู้นั้นตามสมควร

ส่วนในทางพระพุทธศาสนา ที่พระอุปัชฌาย์อาจารย์ที่ท่านตั้งชื่อฉายาให้นามนาคนั้น ที่สังเกตดูเป็นส่วนมาก มักจะใช้ตัวอักษรวรรคที่เป็นบริวารเป็นพื้น ส่วนที่เป็นเดช ศรี มนตรี มีน้อย

ข้าพเจ้าอยากจะขอกล่าวเพิ่มเติมไว้อีกสักเล็กน้อย เพื่อป้องกันความสงสัยอาจเกิดมีขึ้นได้แก่บางท่าน ความสงสัยของบางท่านนั้นอาจมีว่า ทำไม? ข้าพเจ้าจึงจัดตัวอักษร หรือพยัญชนะไว้ให้ไม่ครบถ้วนตามจำนวน ซึ่งได้ใช้อ่าน เขียนเล่าเรียนกันอยู่ในปัจจุบัน เช่น ก วรรคก็ได้จัดอักษรไว้ให้เพียง ก ข ค ฆ ง จ วรรค มี จ ฉ ช ฌ ญ ฎ วรรค มี ฎ ฐ ฑ ฒ ณ ป วรรค มี ป ผ พ ภ ม อ วรรค มี ย ร

ล ว ส ห ฬ ๐. (นิคคหิต) การที่จัดไว้เช่นนี้ ก็จัดอักขระตามภาษามคธหรืออักขระบาลี ซึ่งท่านโบราณาจารย์ได้รจนาไว้ตามตำหรับตำราต่าง ๆ อันมีคัมภีร์ทักษาปกรณ์ (อัฏฐะเคราะห์ทั้ง ๘) คัมภีร์จันทสุริยจักรทีปนี อสีติธาตุ วิสุทธิมาส ราชมัฏฏัณฯลฯ เป็นต้น เดิมล้วนแล้วแต่เป็นภาษามคธหรือบาลี และภาษาสันสกฤตแทบทั้งสิ้น อักขระหรือพยัญชนะมคธภาษา เท่าที่ปรากฏมีทั้งหมด ๓๓ ตัว มี เท่าที่ท่านเห็นแล้วข้างต้นนั้น สำหรับพยัญชนะในภาษาสันสกฤต มีเหมือนพยัญชนะภาษาบาลี แต่เพิ่มเศษวรรคมากขึ้นอีก ๒ ตัว คือ ศ ษ รวม พยัญชนะสันสกฤตจึงมี ๓๕ ตัว ส่วนพยัญชนะของไทยเรามีทั้งพยัญชนะบาลีแลสันสกฤต และได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นอีก ๑๐ ตัว เพื่อประโยชน์แก่การที่จะอ่านให้ได้ถูกต้อง ตามสำเนียงเสียงของคนไทย เพราะคำที่มีมาจากภาษาบาลีสันสกฤต อ่านไม่เหมือนคำไทยมีบ้าง บางคำ พยัญชนะที่เพิ่มเติมหมายถึง พยัญชนะที่ไทยแต่งเพิ่มขึ้นให้พอ เพียงแก่ เสียงที่ใช้พยัญชนะที่ไทยแต่งเพิ่มเติมขึ้นอีก ๑๐ ตัวนั้นได้แก่ พยัญชนะ คือ ฃ ฅ ซ ฎ ด บ ฝ ฟ อ ฮ และพยัญชนะที่ไทย แต่งเพิ่มเติมขึ้นมานี้ เมื่อจะจัดสงเคราะห์ เข้าพวกเข้าหมู่ก็จะได้ดังนี้ ฃ ฅ สงเคราะห์เข้าอยู่ในหมู่พวก ก วรรค เช่น ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง สำหรับ ซ อยู่ในหมู่ จ วรรค ฎ อยู่ในหมู่ ฏ วรรค ด อยู่ในหมู่ ต วรรค บ ฝ ฟ อยู่ในหมู่พวก ป วรรค อ ฮ อยู่ในหมู่พวก อ วรรค สรุปรวมแล้ว พยัญชนะไทยเราจึงมีรูปพยัญชนะทั้งหมด ๔๔ ตัว ตามที่ทุก ๆ ท่านทราบดีอยู่แล้วนั่นเอง

คุณสมบัติของอัฏฐะเคราะห์

คือ อาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ เสาร์ พฤหัสบดี ราหู ศุกร์ นี้ บุคคลใดเกิดวันไหน ก็ถือเอาวันนั้น นับตั้งต้นเป็นบริวาร อายุ เดช ศรี มูล อุตสาหะ มนตรี กาลกิณี เป็นลำดับ ๆ ไป อัฏฐะเคราะห์ทั้ง ๘ นี้ ย่อมมีคุณสมบัติ กำลังแห่งอำนาจนั้นแตกต่างกันตามคุณสมบัติและลักษณะหนักเบา ดี ชั่ว ที่ท่านโบราณาจารย์ได้บัญญัติไว้ โดยจำแนกแต่ละพระเคราะห์ ดำรงหน้าที่ต่าง ๆ กัน ตามวันเกิดของท่าน ตัวอย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว ถ้าจะเทียบเคียงกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาก็พอจะเทียบเคียงได้ เท่ากับโลกธรรมทั้ง ๘ ประการนั้น อันมี มีลาภ ไม่มีลาภ มียศ ไม่มียศ สุข ทุกข์ นินทา สรรเสริญ ธรรมเหล่านี้ย่อมหมุนเวียนอยู่ทั่ว ๆ ไปแก่สัตว์โลก ซึ่งจะต้องประสบพบอยู่เสมอมิได้ว่างเว้น และไม่เลือกว่าเขาหรือเรา

อัฏฐะเคราะห์ทั้ง ๘ ย่อมเปรียบเทียบเกี่ยวข้องกับบุคคล โดยเริ่มตั้งต้น แต่เมื่อแรกคลอด จำเป็นต้องมีผู้ป้องกันภยันตรายทั้งปวง โดยให้ความอุปถัมภ์บำรุงรักษาอยู่อย่างใกล้ชิด สนิทสนม เช่นเป็นพี่เลี้ยงนางนม ตลอดจนคนแวดล้อม ผู้รับใช้ หรือผู้ห้อมล้อมเพื่อเป็นเกียรติยศ ตลอดทั้งจนบุตร ภรรยา สามี คนใช้ และผู้อยู่ในความปกครอง จัดเข้าในประเภทบริวาร

สังขารร่างกาย ตลอดทั้งเบญจขันธ์รวมกัน แต่ละท่านที่อุบัติมาย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องไปถึงความเป็นความตาย ช้าหรือเร็ว ถาวร อ่อนแอ แข็งแรง คืออำนาจแห่งชีวิต จะดำรงคงอยู่ได้หรือไม่ รวมทั้งโรคภัย ไข้เจ็บ เป็นหน้าที่ของอายุ

อำนาจ ความองอาจ ความงามสง่า ผุดผ่องสดใส ชื่อเสียงเกียรติคุณ ความเจริญรุ่งเรือง รวมทั้งบรรดาศักดิ์ ตำแหน่งหน้าที่ ยศศักดิ์ อัครฐาน ตบะ เดชา หรืออำนาจในทางดี คืออำนาจเหนือศัตรู ได้แก่อำนาจที่เป็นธรรม ในทางร้าย คืออำนาจที่ไร้ศีลธรรมพาลชนโจรผู้ร้าย การกดขี่ข่มเหง ถูกหมิ่นประมาท ถูกติเตียน ได้รับความสรรเสริญ ฯลฯ เหล่านี้สรุปแล้ว เกี่ยวกับเดช

แสง ความสดใส ความสว่างไสว เปล่งปลั่ง งามดี น่ารักน่าเอ็นดู ความเจริญ มิ่งขวัญ ความร่ำรวย ลาภความสำเร็จ มงคลความเป็นใหญ่ อำนาจราชศักดิ์ สมบัติ โชค ลาภ มั่งคั่ง ทรัพย์สินแก้วแหวน เงินทอง สิ่งของ ความสวัสดี ความมีโชค โภคภัณฑ์ความเกษม สำราญ ที่กล่าวมานี้ มีความเกี่ยวพันธ์กับศรี

ต้นเค้า โคนราก ที่ตั้งเดิม ที่พึ่งพำนัก ที่อาศัย ทุนทรัพย์ราคา แหล่งทำมาหากิน ตำแหน่งหน้าที่ ความงอกงาม ที่ตั้งแห่งผลงามไม่งาม โบราณ วัตถุ มรดก คนในเรือน คนใช้ บุตร ภรรยา สามีจัดเป็นหน้าที่ของมูละ

ความอดทน บากบั่น ขยันหมั่นเพียร ผ่าพ้นต่ออุปสรรคอันตราย จนได้ประสบผลที่ประสงค์ ความอดกลั้น ในสิ่งซึ่งทำได้ยากความพากเพียร ผู้ทำงานแทนตัวเครื่องอุปกรณ์ ในการทำงาน การอุตสาหกรรม การค้าขายเหล่านี้มาจากคำว่า อุตสาหะ

ขุนนางที่ปรึกษา ผู้แนะนำ ผู้มีความรู้ ผู้ที่มีความคิด ผู้ที่ให้ความเห็น เป็นเครื่องทัดทานการงานอันตนจะพึงกระทำ (เฉพาะในทางเสื่อมเสีย) ให้หลีกเลี่ยงในทางชั่ว ได้แก่ผู้อุปถัมภ์ทั่ว ๆ ไป มี

บิดา มารดา พี่ ป้า น้า อา ครูบาอาจารย์ เจ้านาย ผู้บังคับบัญชา บุตร ภรรยา สามี ตลอดทั้งผู้ส่งเสริมให้เรามีความสามารถ อุดหนุนจุนเจือด้วยอุปกรณ์ทั้งปวง เช่นการศึกษา การงาน การเงิน สิ่งที่เรามีความประสงค์แล้ว มีผู้ช่วยเหลือ จัดเป็นมนตรี

กาลกิณี ได้แก่สิ่งที่ถ่วงความเจริญ กีดกันความดี สิ่งที่เป็นเหตุให้ขัดขวาง ตัดทอนกำลัง ความอาภัพ อับโชค การไร้ทรัพย์สิน ทุกข์โศกโรคร้าย ทุพพลภาพ การถูกดูหมิ่นดูแคลน และถูกหมิ่นประมาท ใส่ร้ายป้ายสี การเกิดถ้อยความ ความล่มจม ล้มละลาย ความเสียหายนานาประการเหล่านี้จัดเป็นกาลกิณี

คุณสมบัติของอัฏฐเคราะห์ทั้ง ๘ ประการ ตามที่ได้กล่าวมานี้ เป็นความประสงค์ของข้าพเจ้าที่ปรารถนาอยากจะให้ท่านทราบอำนาจความหนักเบาดีร้าย แต่ละอย่าง ๆ เท่านั้น เพื่อให้ท่านได้พินิจพิเคราะห์ พิจารณา ตริตรองตรวจดูให้รอบคอบว่า อักษรหรือศัพย์ตัวใดให้โทษให้คุณ แล้วจึงพิจารณาดูความหมายของศัพย์พร้อมทั้งความไพเราะเพราะพริ้ง พยายามอย่าให้มีตัวกาลกิณีได้ เมื่อจัดได้ตามที่กล่าวมานี้ ก็จักได้ชื่อว่าปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนจารีตประเพณีอันดีตามที่โบราณาจารย์ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ให้ และยังได้ชื่อว่า ปฏิบัติตามวัฒนธรรมของชาติเราได้อีกส่วนหนึ่งด้วย

อนึ่ง เมื่อท่านอ่านข้อความข้างบนนี้ เข้าใจชัดเจนดีแล้ว ขอจงโปรดกรุณาพลิกหาศัพย์ ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมไว้เพื่อความสะดวกแก่ทุก ๆ ท่าน และได้จัดลำดับเรียงตัวอักษรไว้ตั้งแต่ ก. ถึง ฮ. และได้แยกประเภทชายไว้พวกหนึ่ง หญิงไว้พวกหนึ่งด้วยแล้ว

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขออัญเชิญแลขออาราธนาคุณพระศรีรัตน-ตรัยด้วยบทพระคาถาว่า พุทธานุภาเวน ธัมมานุภาเวน สังฆานุภาเวน ขอเดชเดชะอำนาจ อานุภาพของพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย เหนือสิ่งทั้งปวง ในสากลโลกนี้ ขอจงช่วยอภิบาลรักษา คุ้มครอง ป้องกัน ให้ทุก ๆ ท่านที่ใช้หนังสือหลักเกณฑ์แห่งการตั้งชื่อ (**ทำวัตรเช้า – เย็น**) เหล่านี้ จงปราศจากทุกข์ จงปราศจากภัย จงปราศจากโรค โรคาพาธ และอุปัทวันตรายทั้งปวง ขอจงประสบแต่ความสุข ความเจริญ เกษมสำราญ จะคิดนึกสิ่งใด ๆ ขอให้สำเร็จผลสมความปรารถนาในสิ่งนั้นๆ จงทุกประการ และขอให้ถึงพร้อมด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติอันโอฬาร ตลอดกาลนานเทอญ

โชตโกภิกฺขุ

(ธวัชชัย รัตนเศวดนันท์)

นามานุกรมชื่อบุคคล

ศัพท์ที่จะตั้งชื่อบุคคลชายหญิงนั้น มีมากมายหลายพันหลายหมื่นศัพท์ ข้าพเจ้าไม่มีเวลาพอที่จะค้นคว้ามารวบรวมไว้ในที่นี้ได้ครบถ้วน เพราะจะต้องใช้เวลาไปรวบรวมหนังสือเรื่องอื่น ๆ อีก ข้อสำคัญของการตั้งชื่ออยู่ที่ผู้ตั้ง ต้องพิจารณายึดถือหลักเกณฑ์ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แล้วคิดประกอบศัพท์พิจารณาดูความหมายของศัพท์ตามความประสงค์เลือกเอาตามแต่ใจชอบ เป็นแต่อย่าให้ผิดจากความมุ่งหมายแห่งหลักอารยธรรมของชาติ และจารีตประเพณีโบราณเท่านั้น

ในที่นี้ได้พยายามเลือกหาศัพย์ไว้ให้เพื่อความสะดวกแก่ผู้ที่ต้องการจะเลือกใช้และเรียงไว้ตามลำดับตัวอักษรดังนี้

อักษร ก. (ชาย)

กก กกุธ กง กรม กลด กงส กฤษ กรวย กรอง กระจ่าง กระจาย กระสุทธิ กนก กมล กฤษณ กฤษณ์ กลอย กองก้อน กลีบ กลีน กอบ เกษม เกิด แก้ว กาญจน์ กิติศักดิ์ กล้วย กล้อง กลันท์ กลับ กัมพล กล้า กลาง กล่ำ กวี กังวาน กษิณ กเษียร ก้อย ก่อย กะจง กะชับ ก้าน เกิด การัณย์ การันต์ การุณย์ กาว ก้าว กาศิ กำธร กำนัน กำนัล กำจร กำจัด กำจาย กำเนิด กำบั่น กำลูน กำหนด กิตก์ กิตต์ กิตติ กิม กี่ กีบ กีรติ กุ้ง กุจร กุมุท กุศล โกศล โกสุม เกตุ เก็บ เกรียง เกริก เกลี้ยง เกลี่ยว

เกลื้อ เกลือก เกลื่อน เกษียณ เกษียร เกลี่ยว เกลื้อ เกียรติ แกม โกมุท ไกรศร ไกวัล กอบชัย ไกรศรี ไกรลาส ไกลาส โกเมน โกวิท เกรียงไกร เกรียงศักดิ์ เกริกฤทธิ กรุณา เกริกศักดิ์ กลยุทธ กลชัย กฤษฎา

อักษร ก. (หญิง)

กมลา กมลวัทน์ กมลวัน กมลวรรณ กมเลศ กรณิการ์ กนิษฐา กมลทิพย์ กนกกาญจน์ กมลนัยน์ กมลเนตร์ กมลบัตร กนกรส กมลขัณฑ์ กรองจิตต์ กฤษณา กรองแก้ว กรองทอง กรองเชิง กระจ่างจิตต์ กรีมใจ กริยา กรุณา กล่อมเกลี้ยง กลมกล่อม กล่อมจิตต์ กล้วยไม้ กัญญา กันยา กันยารัตน์ กัลยาณี กานดา เกสร กลมเกลียว กอบเกลื้อ กลีบแก้ว กลิ่นสุคนธ์ กอบแก้ว กอบสุข ก่องกาญจน์ กะแสสินธุ์ กิ่งกาญจน์ กิ่งแก้ว กาบแก้ว กะแจะจันทร์ กาหลง ไกวัล เกษร เกสกานดา กุมารี กุมุทินี กัณหา เกศินี เกสสุดา กุหลาบ เกียรติสุดา เกลื้อกูล แก้วมณี กุสาวดี เกศี กลาธร กรองทิพย์ เกหลง โกสุมภ์ กฤษณี กรีสันต์ กุลทรัพย์

อักษร ข. (ชาย)

ขจร ขรรค์ ขัน ขันธ์ ขรรค์ชัย ขวัญ ขวัญชัย ขจัด ขจิตร ขจี ขนด ขยัน เขจร เขตต์ เขตร ขนบ ขนาน ขีด ขีดขินธ์ ขบ ขม ขยม ขยาย ขวด ขัณฑ์ ขาว เขียว ขิมพร เข็ม เข้ม แข เขียน เขียด เขิน เขียม แขก โขม ไข่ ขเสม ขจรศักดิ์

อักษร ข. (หญิง)

ขันแก้ว ขันคำ ขันเงิน ขันทอง ขันศรี ขวัญใจ ขวัญตา ขวัญเรือน ขวัญอ่อน ขวัญศรี ขำคม ขนิษฐา เข็มทอง เข็มพวง แขไข ไขแสง ไข่ขวัญ ไข่มุกข์ ขจรศรี ขจิตรศรี ขจรเกียรติ

อักษร ค. (ชาย)

คง คงกษช คงฤทธิ์ คงศักดิ์ คงเดช คเณศวร คทา คทาวุธ คเชนทร์ คณิต คณิศร์ คณิตศาสตร์ คทายุทธ์ คทาหัสต์ คม คมสัน ครรชิต ครรชนะ คเณ คเน คะแนน คัณฐี คันธสาร คาถา คำนวร คำนึง คำนูญ คำนวณ คุ้ม เคล้า คลิ้ง เคลิ้ม เคลือบ เคลื่อน คล้อง คล้าย คลอง ครุย คล้ำ ควง ควน ค้องชัย ครวญ ครอบ คร้าม ครื้น คาม แคลง แครง คีรินทร คำแหง คำนึง คำนวน คีรี เคียง แคล้ว เครื่อง แคน คล้อย คเณศ คราม คลัง คลอ คัมภีร์ คัมภิง คำรน คิริ คิริเมขล์ คำราม คุณาพร คุณพจน์ เคียด เคียน แคบ โคบุตร โคดม โคธแม โคบาล โคก โค่โค้ง โคน โคม โคเถลิง ไคล โคลง โคลน ไคล้ ครึกฤทธิ

อักษร ค. (หญิง)

ครวญศิริ คงขวัญ คล้ายโสม คนึงสุข ควรคำนึง คำดวง คำพัน คำแว่น คำหอม คำจันทร คำแก้ว คำหวาน คมขำ คมคาย ครองศิริ ครองสิน ครองสุข คลอใจ ครองทรัพย์ คันฉาย คำก้อน

คำเกิด คอนแก้ว คำพัน คำแปลง คำบั่น เครือวัลย์ เครือมาส เครือฟ้า คำผง คำงอก คนึงนิจ เครือศรี คนองศรี คันธรส คล้าย จันทร คำแหง ครวญ

อักษร ฆ. (ชาย)

ฆนชวาล โฆษิต ฆนาศัย ฆโนทัย เฆียน โฆสวันต์ โฆสิต

อักษร ฆ. (หญิง)

ฆนวารี ฆนรส ฆายนีย์ โฆรี

อักษร ง. (ชาย)

เงิน เงียบ เงือน เงาะ เงื้อม โง้ง โงน ง่าม งม งบ ง้วน งอก งอน งั่ง งัว งาม ง่า ง่อง เงือด แง แง้ม โง โงก หงิม ง้าว

อักษร ง. (หญิง)

เงินยวง งามศรี งามสวาส งามสวาสดิ์ งามสวาท งามฉวี งามเฉิด งามแฉล้ม งามชื่น งดงาม เงื่อนไข งามพริ้ง งามพร้อม งามพิศ งามสม งามขำ งามขจร งามเลิศ งามรัตน์ งามศิริ งามแสง งามขจิตร งามปลอด งามเพ็ญ

อักษร จ. (ชาย)

จง จำนง จรูญ จำรูญ จวง จวบ จันทร, จัน จันทน์ จรัส จำรัส จำนันท์ จตุพร จตุรงค์ จรุง จรูง จมร จตุพิธ จตุรพิธ จตุรนต์ จตุภูมิ จวน จอม จอด จะแจ้ง จักร จำนวน จำแนก จำกัด

จารีตร จำลอง จิตต์ จิติวัฒนา จิตตารมย์ จิรันดร จิตติ จิตรกร เจต เจษ จุมพฏ จุมพล เจริญพร เจริญธรรม แจ แจจัน แจ้ แจก เจือ เจิม เจียก เจียด แจ้ง แจรง จเร จวบ จักร จักราวุธ จักเรศ จามร จักรกฤษณ์ จ้อย จำกัด จาด จ่าง จ่าย จารี จารึก จิรายุ จิระ จินาด เจตน์ เจษฎา แจ่ม ใจ โจม จบ จรอก จริต จวน จักรวาฬ จักรปาณิ จันทะรัตน์ จาน จินต์จิโรจน จิจารุวัฒน จิรันดร จุณณ์ จุล จุฬา จุน จิรวัฒน์ จารีย์ จรรยา เจริญจิตต์ เจริญพงษ์ จิรพันธ์ จิรพงษ จิรศิริ จิรชาติ จิตติ จักรพงษ จักรพันธ์ จุฑามณี จีบ จิรากร จิราพร จิรยุทธ จิรา จิรมิตร จตุรวิทย์ จตุรวิธ จรินทร จรูญศักดิ์ จรัล จรัญ เจียม

อักษร จ. (หญิง)

จงดี จงจิตต์ จิตตวดี จงถนอม จงรักษ์ จงกลนี จงอร จตุพรา จรัสศรี จรุงจันทน์ เจรียง จรุงใจ จรูญลักษณ์ จรุงกลิ่น จรัสโฉม จำรัสลักษณ์ จวบจิตร จวบใจ จันดี จันทรทิพย์ จันทา จันทนา จันทะแจ่ม จันทรฉาย จันทรเพ็ญ จิตรา เจริญตา เจิดโฉม จวงจันทร จอบแก้ว จวงเจิม จำลองลักษณ์ จันทรพิมพ์ จันทนี จันทิมา จันทรเพ็ชร จามรี จรี จารินี จารุวรรณ จารุวัฒน์ จำรุ จารุ จำนงจิตร จำเนียรสุข จำปา จำบี่ จำรุญศรี จำเริญสุข จำรัสโฉม จิตติมา จิ้มลิ้ม จิรพงษ จิรวัฒน์ จิรวัส จุฑามาส จุไรรัตน์ เจิดศรี เจิมขวัญ เจิมจันทร เจือจันทร เจือทิพย์ แจ่มจรัส แจ่มจันทน์ แจ่มศิริ จันทรรัตน์ จารี จารึก จันทราภาส จารุทรรศน์ จำนรรจา จินดาศรี จินดาพร แจ้ง แจ๋ว ใจชื่น จินดามัย จุฑารัตน์ จิรายุส จรุงศรี จิราพร จิรพรรณ จิตตรัตน์ จิตตวัฒนา จรีย์ จามรี จันทนี

อักษร ฉ. (ชาย)

ฉกรรจ์ ฉกาจ ฉลาด ฉลวย ฉนวน ฉนำ ฉงาย ฉลอง ฉลาก ฉะอ้อน ฉัตร ฉทัม ฉันท์ ฉาบ ฉาย เฉย เฉลย เฉลิม เฉลา เฉลียง เฉลียว เฉวียน เฉิด เฉิบ เฉียด เฉื่อย แฉ่ง แฉลบ แฉล้ม โฉลก โฉม ฉลองชัย ฉลอม เฉลิมชัย เฉลิมเดช เฉลิมฤทธิ ฉัตรชัย เฉลิมพล เฉลิมพร

อักษร ฉ. (หญิง)

โฉมศรี โฉมเฉลา เฉิดโฉม โฉมฉาย เฉลิมศรี เฉิดฉาย เฉิดฉัน แฉล้ม โฉมตรู โฉมยง ฉวีวรรณ ฉวี ไฉไล เฉลิมขวัญ เฉลิมลาภ ฉลวย ฉอเลาะ ฉุยฉาย เฉลิมพรรณ เฉลิมพันธุ์ เฉลิมศิริ เฉลิมรัตน์ เฉวียน เฉิด เฉลียว เฉย โฉมไฉไล เฉนียน

อักษร ช. (ชาย)

ไชยยันต์ ชยันต์ ชลอ ชลาลัย ชนก ชนะ ชนิด ชด ชวน ชื่น ชุ่ม ชู ชูเลิศ ชุบ เชื้อ แช่ม โชต โชติ ชัชวาล ชม ชื้น ชมภู ชเลง ชวลิต ชลอ ชลัช ชวัท ชล ชน ช่วง ช่วย ช้อน ช่วงชัย ช้อย ชัด ชั้น ชาญเดช ชัยชาญ ชัยวัฒน์ ไชย ชอบ ชัยทัต ชัยพฤษก ชัยยุทธ ชาลี ชำนาญ ชำนิ ชิด ชาญณรงค์ ชาด ชาต ชาติ ชาตรี ชัยสิทธิ ชาย ชูชีพ ชูชิต ชูติ ชุมนุม ชุน ชุนห์ ชูศักดิ์ ชุมพล เชษฐ เชาวน์ เชิง เชย เชิด เชิดชัย เชิดศักดิ์ เชื่อม ไชยรัตน์ โชคชัย โชค เชือน เชิญ ชัยศิริ เชิดพงษ เชิดพันธ์ ชาญฤทธิ ชาญยุทธ เช้า เชี่ยวชาญ ชัยศรี ช่วงชัย ชวาล ชลาศรัย ชั้น ชิดชนก ชมพู ชนก ชนินทร ชเลศ ชวาลา ชาตรี ชินวร ชินศรี ชุมแสง

ชูทวีป ชุลี เชวง เชียร ชวการ ชวกิจ เชลงพจน์ ชิดเชื้อ ชลชัย ชุติมัน ชลูด ชาญเชิด ชรินทร ชูชิต ชัยพร ชัยรัตน์ ชูเกียรติ ชูแสง ชลิต

อักษร ช. (หญิง)

ชุลีกร ชมชื่น ชดช้อย ชวนชม ชวนพิษ ชิดชม เชอชม อบเชย ชื่นชม แช่มช้อย ชุติมา ชงโค ชำมะนาด ชมพูนุท ชม้อย ชม้าย ชมด ชวนชื่น ช่อผกา ช้อง ช้อยชด ชะเอม ชอุ่มเอม ชาดา ชาติรส ชาลทอง ชีนสุมณ ชื่นกมล ชุมศรี ชูขวัญ ชูจิตร ชูใจ ชูศรี เชาวนี ชุมนุมพร เชิงเชาวน์ เชิดศรี โชตนา โชติมา โชติรส โชยชื่น ชุมสาย ชุมแสง ชูเกษม เชิญศิริ ชื่นใจ ชีวารัตน์

อักษร ซ. (ชาย)

ซง ซวง เซนต์ ซาบ ไซ ซุย ซื่อ ซาง เซิด แซม แซ แซง เซิง เซ้ง แซบ ซน ซบ ซั้น ซม ซก ซอง ซ่อม ซ้อม ซ่าน ซุก ซุง ซุ่ม ซู โซเดียม

อักษร ซ. (หญิง)

ซุ้มผกา ซ้อน ซุ้มแก้ว แซมศรี ไซย้อย ไซงาม ซ่อนกลิ่น ซามซม ซามเชย ซงศิริ ซงสอางค์ ซงพิลาศ ซองทอง ซามวัย ซามสงวน ซ้อนศรี

อักษร ญ. (ชาย)

ญัตติ ญาณ ญี่ปุ่น ญาณพล ญานินทร ญาดา ญาติ ญาณกิรติ ญาณพจน์

อักษร ญ. (หญิง)

ญาดา ญาณินี ญาณี ญาติมา

อักษร ด. (ชาย)

ดก ดง ดาน ดนตร์ ดนตรี ดนัย ดนุ ดนุช ดนุดล ดมเดช ดมฤทธิ ดรุณ ดลจิตต์ ดวง ด้วง ดวล ดอก ดอง ดัก ดั้ง ด้น ดัชเชส ดัด ดั้ง ดัมพ์ ดับ ดา ดาม ดาน ดาว ดำ ดำนู ดำเนิน ดำรง ดำรัส ดำริ ดำเลิง ดิตถ์ ดิน ดี ดึก ดิถี ดุม ดุรงค์ ดุลย์ ดุษฎี ดุสิต ดุษิต เด่น เดิม เดือน แดน โดม ดิลก โดด โด่ง แดง โดรณ ดนุพล ดำเกิง ดำรงพล ดิเรก ดิเรกฤทธิ์ เด็กดวง เดโช ดามพ์

อักษร ด. (หญิง)

ดรณี ดำรงค์ศรี ดารณี ดำรัสศรี ดวงคำ ดวงใจ ดวงตา ดวงมาลย์ ดวงสมร ดาวเรือง ดาวรุ่ง เด่นดวง เดือนฉาย เดือนเพ็ญ ดวงเดือน ดารารัตน์ ดาราราย ดวงจันทร ดรุณวรรณ ดนฤดี ดวงแก้ว ดวงแข ดาราวรรณ ดาวประกาย ดุสิดา ดาวทอง ดาวฟ้า ดาวสวรรค์ แดนสวง ดุริยางค์ ดิลากา ดำรงสิน ดำรงศิลป์ ดาราพร

อักษร ต. (ชาย)

เต็ง เต็ม เติบ เติม ต่อ ตรอง ตระการ ไตรภูมิ ตูม ตลับ ต่วน เตียง เตี้ย เตียบ แตง แต้ม แต้ว โต โต๊ะ ไตรทศ ไตรทิพย์ ไตรเทพ ตุ่น แต่ง เต่า ติ้ว ตานี เตรียม ตรี ตรึงส์ ตรา ตระกูล ตรีสูล ตรึก ต้อย ตะวัน ตุ่ม ตุ้ม ตำนาน ตุ้ย เตมีย์ เตียน แตร โตมร เตย ไตร เตชะ

อักษร ต. (หญิง)

เต็มดวง เติบศิริ เต็มสวาท ตาม ตลับ ตรึงใจ ตรีชดา ตลับเพชร ตวงรัตน์ ต่วน ต่วนทิพย์ แตงอ่อน ตองอ่อน ตะเพาแก้ว ตะเพาทอง ตาดทอง ตะเพียนทอง ตันติมา ตันหย่ง เตยหอม เตือนจิตต์ เติมสิน เติมทรัพย์ แต่งหนู เติมรัตน์ เติมศรี เตือนใจ

อักษร ถ. (ชาย)

ถนอม ถกน ถนอมศักดิ์ ถนำ ถนอม ถม ถวัติ ถวิล ถ้อย ถัด ถาวร ถีร์ ถิรายุ ถึก ถุง เถลิงศักดิ์ เถลิงเกียรติ เถียร ถานันดร์ แถม แถน แถลง แถว โถม ไถง เถา ถวัน ถวัล ถวัลย์ ถา เต็มใจ ถนัดศรี เถลิง ถนัดกิจ เถมิล แถม แถวอุดม

อักษร ถ. (หญิง)

ถนอมศรี ถนิมสร้อย ถนอมรัตน์ ถนอมจิตต์ ถนอมลาภ ถมยา ถมรัตน์ เถาวัลย์ แถมทอง ถนอมแวล ถนอมวงษ์ ถนอมสิน ถนิมมาลย์ เถลิงศรี ถวิลหวัง ถั่วทอง แถมศรี แถวศรี

อักษร ท. (ชาย)

ทศวร ทก ทด ทนต์ ทนาย ทบ ทม ทยาลุ ทรง ทรรศนะ ทรวง ทิวา ทวิ ทวิช ทวีป ทำนุ ทศ ทองกร ทักษิณ ทั่ง ทวี ทัก ทัศน์ ทัพ ท้าว ทำนบ ทำรง ทำนวย ทำนอง ทำนาย ทำนูล ทำเนา ทำเนียบ ทำรงศักดิ์ ทำเนียม ทำลาย ทา ทิคัมพร ทิฏฐ ทิตต์ ทินา ทิพย์ ทิม ทูล เทพดำรู เทวัน เทวินทร เทิ้ม เทียง เทียบ เทียน เทียม เทียร แท้ แท่ง แทน

โทน ไทย ทีฆายุ ทินวร เทิศศักดิ์ ทวีศักดิ์ ทวนทอง ทรงธรรม ทวยหาญ ทองม้วน ทองย้อย แท่น ทองสุก ทองคำ ทนงศักดิ์ ทวนชัย นนทฤทธิ ทองพิทักษ เทวัต

อักษร ท (หญิง)

ทรงศรี ทนต์ศิริ ทองทราย ทรรศนีย์ ทรามสวาส ทวารัตน์ ทัศนีย์ ทิพา ทุติยาภรณ์ เทพธิดา เทวารัตน์ เทวธิดา เทพอัปศร ทองคำ ทองย้อย ทองสุก ทองหยอด ทองหยิบ ทิพยรส ทิพยรัตน์ ทองปลาย ทองขาว ทวีทรัพย์ ทวีผล ทวีพร ทสมา ทวีลาภ ทองทวี ทองกร ทองคำ ทองถ้ำ ทองแดง ทองดี ทองใบ ทองห่อ ทองหล่อ ทองม้วน ทองเปลว ทองพูน ทิพสุคนธ์ ทิพวิมล เทิดขวัญ ทุเรียน ทรงศิริ ทรงรัตนา ทรงสวาส เทียนทอง เทียนหอม เทียมจันทร เทียมรัตน์ ทิพวัลย์ ทิพวรรณ เทพี แท่งทอง เทียมศิริ ทิพพา ทศศิริ ทิพา

อักษร ธ (ชาย)

ธนสาร ธาตรี ธิติ ธุมเกตุ ธูป เธียร ธนู ธวัชชัย ธวัช ธัญญะ ธาดา ธานี ธเนส ธรรม ธารี ธนญชัย ธนิต ธารินทร ธารา ธีระ ธีติ ธุระ ธีรพงษ ธีรศักดิ์ ธำรงค์ ธันย์ ธราศัย ธวชิน ธุมากร ธรรมสิงห์ ธรรมสินธ์ ธรรมา ธรรมสถิตย์ ธรรมนูญ ธรรมรัตน์ ธรรมากร ธรรมกีรติ ธีรเดช ธีรพร

อักษร ธ (หญิง)

ธันยา ธันยากร ธันยาภรณ์ ธีรารัตน์ ธีราพร ธีรา ธำรงลักษณ์ ธูปทอง ธรา ธนินี ธำมรงค์ ธิดา ธีติมา ธัญญา ธวชินี ธันยานี ธุมาวลี ธารารัตน์ ธรรมสาคร ธิดารัตน์

อักษร น (ชาย)

นคร นคเรศ นที นนท์ นนทน์ นร นบ นพ นภ นภาลัย นม นยสิทธิ นรสิงห์ นรินทร นเรศวร นรา นโรดม นฤชิต นฤดม นฤบาล นฤนารถ นฤโฆษ นฤนาท นินนาท นวต นวนิต นวล นวม น้อม นา น้อย นักษัตร นักขัตต์ นาค นาคร นาม น้าว นารอท นารายณ์ นารท นิกร นิคม นิค นิตย์ นิติ นิโครธ นิทัศน์ นิธิ นินาท นิพันธ์ นิพัฒน์ นิพัทธ์ นิมิตต์ นิยม นิรันตร์ นิราศ นิรัทน์ นิโรช นิโรธ นิวัตต์ นิวัตน์ นิเวศ นิวาสน์ นิศา นิสสัย นิสิต นิติ เนติ เนย นิกร เนรมิต เนรมิราช เนิ่น เนียง เนียน เนียม เนื่อง นาม แนบ แนม แนว โน้น โนรี นิล นรเทพ นม่พิจิตร นิรชัย นรงค์ฤทธิ นกุล นิพนธ์ นาวี นิติ นาวิน เนาว์ โน้ม หนุน เหนือ นพคุณ นนทปรีชา นุกูล นุกูลกิจ

อักษร น (หญิง)

นรา นารี นฤเกสรี นลิน นลินี นัดดา นที นัยนา นงนาฏ นาภี นารี นิตยา นิตรา นิทหา นิรชร นิรมล นิรมิต นิรา นิล นิลา นีลุบล นงค์นุช นุ้ย เนตรา นบน้อย นันทา นันทนา นันทกา นันทนิธิ นกแก้ว นกเอี้ยง นงคราญ นงพงา นงเยาว์ นงนุช นงลักษณ์ นวลปรางค์ นวลระหง นวลสกุล น้อมจิตต์ นวรัตน์ นวลจันทร นฤมล นพรัตน์ นพมาส นวลละออ น้ำทิพย์ น้ำนวล นันทวัน นันทนา นาฏอนงค์ นารีรัตน์ นาวินี นำสุข นิตยา นิติมา นิธิมา นินนา นิภา นิ่ม นิ่มนวล นิ่มอนงค์ นิยดา เนติมา นุชนาฏ นิลา นิโลบล นิสากร นิลวรรณ นิรมล นิลมณี เนียมหอม เนื้ออ่อน เนืองทรัพย์ เนืองวงษ

แน่งน้อย โนรี นิลี นารีนารถ นารี นารีศรี นราศรี นิศา นุ่ม นราศ นราลัย นฤมน นิลุบล นิธิวดี นวยนารถ นพมาส นันทวดี

อักษร บ (ชาย)

บุญ บุตร บุษย์ บท บง บรรณ บรรยงค์ บริบูรณ์ บวร บริสุทธิ์ บัญชร บัญญัติ บันจบ บัญชา บัณฑิต บันเทา บันเทือง บันลือ บันลือศักดิ์ บันเลง บันลังค์ บก บงกช บดี บดินทร์ บพิธ บพิตร บรมเดช บรรจง บรรจบ บรรจวบ บรรดา บรรดาศักดิ์ บรรทม บรรพต บรรเลง บรรลุพ บรรสม บริคณฑ์ บริบาล บริบูรณ์ บริพนธ์ บริพัตร บริภัณฑ์ บริสุทธิ บังเกิด บังคับ บังเอิญ บังสูรย์ บัญชร บัญฑูร บัณฑิตย์ บุราณ บรินทร บุษกร เบ็ญจา เบ็ญจม แบน แบบ ใบ โบ้ โบ๋ บุญฤทธิ บุรณะ บำรุง บำเพ็ญ บำเหน็ด บุญชัย บูรพา บุรุษ บุญธรรม บุญปลูก บุญมั่น บุญมี บุญยัง บุญเยี่ยม บุญยืน บุญเรือง บุญเลิศ บุญเอื้อ บุญรอด บุญสืบ บุญนำ บุญรัตน์ บุญโกย บุญประกอบ

อักษร บ (หญิง)

บังอรศรี บังอร บัวใบ บัวเขียว บัวคลี่ บัวแก้ว บรรจง บรรจงศรี บงกช บัวทิพย์ บัวเผื่อน บัวคำ บานชื่น บานเย็น บายศรี บุหงา บุญเกิด บุญเกื้อ บุญเจือ บุญเรือน บุญศรี บุญชู บุญชุบ บุญเอื้อ บุญสม บุญส่ง บุญพิษ บุญเหลือ บุญหลง บุญมี บุตรี บุนทรี บุนนาค บุบผา บุสกร บุสบง บุสบัน บุสบา เบญจมา เบญจมาส เบญจรงค์ เบญจวรรณ บัวผัน บัวทิพย์ บัวคำ บุสรา บุญทริก บังเอิญ

อักษร ป (ชาย)

ปานศิริ ปาล ปิ่น ปิยะ เปรม เปล่ง ประหยัด แปลก ปกครอง ปกติ ปกิต ปชา ปฏิบัติ ปทีป ปฏิบัติ ปฏิพัทธ์ ปฏิภาณ ปฏิเวท ปธาน ประจักร ประชุม ประดิษฐ ประเดิม ประทวน ประทีป ประเทือง ประพฤติ ประพันธ์ ประพัฒน์ ประพาล ประพาส ประเวศ ประศาสน์ ประสิทธิ ประเสริฐ ประวัติ ประสงค์ ประสพ ประสาท ประวิง ประวิช ประสาร ปราโมทย์ ประโยชน์ ประมาญ ประมาณ ประลอง ปรึกษา ปรง ปลด ปลอด ปลอบ ปลัง ปลิว ปลื้ม เปลี่ยน เปลื้อง เปี่ยก เปี่ยม เปี้ยว โปรง โปรย ปฐม ปรุง ประกอบ ประเชิญ ประกิจ ประกิต ประเจียด ประจวบ ประจำ ประเจิม ประจิม ประจีน ประชิด ประชุม ปรุงสุข เปี่ยมสุข ประชา ประดับ ประทัสน์ ประพนธ์ ประยุทธ ประพิน ประภัสสร ประยูร ประสาร ประสิทธชัย ประภา ปรีชา ปรีชาพล ปริก ปรีดา ปรีดี ปรีย์ ปรึก ป๋อ ปอง ป่วน ป้อม ปลี ปัญญา ปั่น ปั๊น ปิยะบุตร ปิ๋ว ปุก ปืน ปุ่น ปุย เปรย เปรียบ เปล้า เปี่ยมศักดิ์ ไปล่ แปร แปรง โป๊ะ ปรมินทร์ ประเมษฐ ปรเมนทร ประกาศ ประกาศิต ประกวด ประจญ ประจัญ ประโดม ประเจิด ประทาน ประถม ประพุทธ ประภพ ประภากร ประภาพ ประภาคาร ประมวญ ประมุข ประมุก ประเมิน ประมูล ประสม ประสูติ ประศาสน์ ปรารมภ์ ปริญญา ปัทมากร ปัทมาลัย ปัทมาสน์ ปาโมชช์ ปาพจน์ ปุณณรัตน์ ปรินทร์ ประสพสุข ประชีพ

อักษร ป (หญิง)

ประดิษฐา ประสิทธิสม ประเสริฐศรี ประเสริฐทรง ปลื้มจิตต์ ปรุงสุคนธ์ ปรุงปลื้ม ปลั่งเปล่ง เปล่งปลั่ง บุญปลอด ปานใจ ปานจิตต์ ปานตา ปานเรขา ปิ่นอนงค์ เปรมปรีดิ์ เปรมฤดี ปิยา ปิยาภรณ์ ปรียา บุญแปลก เปล่งศรี ปรีดาพร ปราภาศรี ประยงค์ศรี ปทุมพร ปทุมา ประจง ประจงจิตต์ ประคองศรี ประจวบลาภ ประดับดวง ประไพ ประอร ประสพสุข ประทิน ประเทืองสุข ประไพพิมพ์ ประชีพ ประอรศรี ประไพพิศ ประภาพรรณ ประสานสุข ปราณี ปราณีต ปรียา ปลุกขวัญ ปองสุข ปั้ทมา ปรางทอง ประโลมจิตต์ ปรียาภรณ์ ปิ่นมณี เปล่งฉวี เปี่ยมลาภ เปี่ยมสุข ประสาทศรี ประชิด ประชุมพร พระชัน ประชาภรณ์ ประจุพร ประชด ประมวญจิตต์ ประมวญพร ประจวบพร ประจงจิตต์ ปรมาภรณ์ ปรีดารา ปรีชาภรณ์ ประกายแก้ว ปลื้มกมล ปองเกษม ประคีน ปรีดาวรรณ ปรีดาภรณ์

อักษร ผ (ชาย)

ผกาย ผจง ผล ผลา ผ่อง ผดุง ผะเดิม ผะสม ผัน ผาณิต ผาติ ผาสุก ผิน ผิว เผชิญ เผด็จ เผดิม เผดียง เผ่น เผยิบ เผอิญ เผ่า แผน โผน แผง เผชิญ ผดุงศักดิ์ ผไท ผวน แผ้ว ผสาน ผึ้ง ผึ่งผาย ไผ่ แผลง ผูก

อักษร ผ (หญิง)

บุญผล ผ่องฉวี เผ่าทิพย์ ผ่องแผ้ว ผ่องผิว ผิวพรรณ ผกา ผกาพันธ์ ผกาพร ผกาภรณ์ เผดิมศรี ผกากรอง ผุดผ่อง ผะอบ

ผุดผาด ผุสดี ผจงจิตต์ ผดุงขวัญ ผดุงพงษ ผกามาส ผิวผ่อง เผ่าพงษ ผ่องใส

อักษร ฝ (ชาย)

ฝน ฝอย ฝ้าย ฝาง ฝั่ก ฝาด ฝืด แฝง แฝด ไฝ แฝร์ แฝก ฝึก เฝือก

อักษร ฝ (หญิง)

ฝนทอง ฝอยทอง ฝนแก้ว ใฝ่ใจ ฝาสวาสดิ์ ฝากจิตต์

อักษร พ (ชาย)

พก พงศ์ พงศกร พงศพันธุ์ พงศา พจน์ พนม พนัส พนา พนิต พโนมล พยนต์ พยัคฆ์ พยัตต์ พบ พยุหพล พร พรต พรม พรมมิ พรรณ พรวน พรหม พ่วง พร้อง พร้อม พร้อย พราย พราน พราว พรำ พริ้ง พริบ พล พลวง พลอย พลับ พลากร พลาดิศัย พลิ้ว พลี พลุ้ย พลู พวง พ่วง พหล พ้อง พ้อม พะนอ พะนอม พะยอม พะยัท พะยุง พะเยิบ พะเยีย พะวง พะวา พักตร์ พัลลภ พัสตร์ พายับ พิกุล พิจิตร พิชัย พิชิต พิเชฏฐ พิเชียร พิทูรย์ พิทักษ์ พินัย พินิจ พิเนต พิบูล พิพัทฒ์ พิพัฒ พิพัฑฒน์ พิพัฒน์ พิพิธ พิภพ พิเภก พิมพ์ พิมุข พีระ พิรุฬห์ พิเรนทร์ พิศวง พิศาล พิศุทธิ์ พิเศษ พิษิณ พิษณุ พิษัย พิสัย พิสิฏฐ พิสุทธิ์ พิหาร พุฒน์ พุฑฒิ พุทธ พุท เพ็ง เพ็ชร เพ็ญ เพรียง เพลง เพล เพลิน แพรว แพง ไพจิตร ไพบูลย์ ไพรัชช์ ไพโรจน์ ไพศาล พนมกร พยุงศักดิ์ พยุหะเกียรติ พูลศักด์ พิมล โพธิ์ ไพชยนต์ พิทยา

พงษศักดิ์ พิจารณา พิจัย พิศการ พิสณห์ พิทักษ เพทาย แพ แพง เพื่อน เพิ่ม เพียน พุ้ง พึ้น พ้อน พูนศักดิ์ เพี้ยน แพ้ม พิชยา พูลลาภ พลกฤษณ์ พรชัย พิมาน เพ็ดจ พลสินธ์ ชาติชัย

อักษร พ (หญิง)

เพ็ญพรรณ พรเพ็ญ พรศิลป์ พรรณี พรรณงาม พันธทิพย์ พร้อมพรรณ พร้อมเพรา พร้อมศิริ พวงผกา พวงบุบผา พวงเพ็ชร พวงสร้อย พัฒนา พัลลภา พาจนา เพชรี เพิ่มพูล เพียรผจง สายพิณ พุ่มพวง พาสนา เพิ่มศิริ พรศิริ พจนา พจมาน พจมาลัย พงา พนอจิตต์ พนิดา พยอม พะเยีย พเยาว์ พรพิมล พรรณราย พริ้ง พริ้งพร้อม พริ้มพราย พริ้มเพรา พลับ พลับพลึง พวงแก้ว พวงคำ พวงทอง พอตา พักตรพริ้ง พัชรา พาณี พิกุล พิกุลทอง พิจิตรา พิมพา พิมพิไล พิลาส พิลาสลักษณ์ พิไลวรรณ พิสมัย พึงพิส พุดจีบ พุดซ้อน พุทธชาติ พุมเรียง พูลทรัพย์ พูลศรี พูลสุข เพ็ญจันทร์ ไพเราะ ไพจิตรี เพลินพิส พจนีย์ พยุงศรี พะยับ พะยูน พะวา พัสตราภรณ์ เพทาย เพริศพันธุ์ เพลิน เพลินจันทร แพรวพรรณ ไพรจิตรา พัชยา พูลลาภ เพลินศิริ เพ็ญศักดิ์ พันธุ์ศรี เพิ่มศรี พูลสวาสดิ์

อักษร ฟ (ชาย)

ฟอก ฟอง ฟ้อน ฟอร์ม ฟั่ก ฟ่า ฟาง ฟี้น ฟุ่ง ฟู่ เฟื่อง เฟี้อย แฟ่ง เฟ้อ แฟ่ม

อักษร ฟ (หญิง)

ฟอง ฟองจันทร ฟุ้ง เฟื่อง เฟื่องฟ้า เฟื่องลดา ฟูคำ ฟูใจ ฟองแก้ว ฟักทอง แฟง

อักษร ภ (ชาย)

ภพ ภมร ภมรินทร์ ภรรดา ภราดร ภัทร ภานุ ภาษิต ภิญโญ ภิยโย ภุมรินทร์ ภูเบศ ภู่ ภูษา ภักดี ภาดี ภาค ภาคย์ ภานุมาส ภาสกร ภุชงค์ ภุมริน ภูริทัต โภค โภชน์ ภัทราวุธ

อักษร ภ (หญิง)

ภัทรา ภคินี ภัทรจิตรา ภุมรา ภุมรี ภานินี ภัทรศรี ภัทรพร ภัทิรา ภาชินี ภารดี ภาณี ภมรศรี

อักษร ม (ชาย)

มงกุฎ มงคล มณฑก มณฑล มณฑารพ มณี มนตรี มนเทียร มนตร์ มนัส มนู มนุช มโน มโนรม มาโนช มรกต มรรยาท ม่วง ใหม่ ม้วน มหัศจรรย์ มหาตมะ มหาเทพ มหิทธิ หมุด มหินทร มหิศร มหิศวร มเหศวร มโหสถ มอญ มารุต มั่น มาณพ มานัส มานิต มานะ มาโนชญ์ มุจลินท์ เมตตา เมธา แมน แม่น แม้น โมรา ไมตรี มี่ มา มีเดช เหมือน มนูญ มุกด์ มังกร มุนี มีชัย เมธี เม้า เมฆ เมือง เมี้ยน โหมด หมึก มิตรารุณ

อักษร ม (หญิง)

มานิดา มีศรี มิ่งสมร มิ่งมิตร มิ่งขวัญ แม้นเขียน แม้นมาศ แม้นวาส โมรี มโนรี เมธาวี เมทนี เมทินี เมขลา มู่ลี่ มุทิกา มุกดา มิรันตี มาลี มาลา มาลัย มารยาท มยุรี

มาริษ มานี มายา มารตี มณี เหมือนจันทร เหมือนหมาย มัทนียา

อักษร ย (ชาย)

ยง ยงยุทธ ยนต์ ยวง ยอด ยิ่ง ยิ้ม เย็น เยาว์ เยี่ยม แย้ม ใยอยู่ ยัญ ย้วย ยอง เยื่อ เยิ้ม ยุด ยุตติ โยธี หยก หยด หยวก หยาด หยิบ หยุด แหยม ยล ยรรยง ยศ ยวด ยุกต์ ยุคนธร ยุคล ยุทธ ยุทธนา ยศสันต์ ยศศิริ

อักษร ย (หญิง)

ยวง ยรรยอง ยมุนา ยศ ยาดา ยาตนา ยายี่ ยี่สุ่น ยุบล ยุวดี ยุพดี ยุพา ยุรยาตร ยอดเยี่ยม ยิ่งวรรณ ยิ่งลักษณ์ ยิ้มแย้ม เย็นจิตต์ เย็นฤดี นงเยาว์ ยองใย อยู่เย็น เยาวลักษณ์ ยี่โถ ยาหยี ยุพเยาว์ ยุพเรส ใยบัว เยาวมาลย์ เยาวพา เยี่ยมศรี ยุพิน แย้มเยื้อน วิบูลย์ลักษณ์ ยวงคำ ยวงจันทร

อักษร ร (ชาย)

ระพีพันธ์ รวิพันธุ์ รอง รอด รัชนิกร รณภูมิ รเมศ ร่วง รยา รวม ร้อย ระดับ ระดม ระทึก ระยับ ระลึก ระวัง รักษ์ รักษา รังสิมันต์ รัตน์ รัมณีย รัศมี ราฆพ ราตรี ราชัย ราชันย์ ราเชนทร ราวี ราม รุ้ง โรจน์ รื่น เริง เริ่ม เรียน เรียม เรือง เรือน แรม โรม โรย รณชัย รณชิต ระบือ ระดม ระหัส ราหุล เรวัต โรมรัน เหรียญ หรุ่น หร่ำ รุติ ราเมศ รุ่งวิทย์ รุ่งฟ้า รุ่งเรือง เรืองวิทย์ เรืองเดช เรืองศักดิ์ รัตนโชติ เรืองสุข

อักษร ร (หญิง)

รจนา รจิต รชนี รดี รติกร รอง รวน รวล รวม รวบ รวย ระทวย รัญจวน รัศมี ราตรี ราศี รุ่งเรือง รุ่งโรจน์ เรวดี เริ่ม เรียง เรียบ เรียม เรืองรอง เรือง รัตนา พวงรัตน์ เรืองอุไร เรือนแก้ว เรืองไร รสสุคนธ์ รองไร ระเบียบ รวยริน รวยรื่น รวีวรรณ รพีวรรณ ระมัย ระยับแสง รัมภา ริ้วทอง รื่นรมย์ รื่นฤดี รุจี รุจิ รุจิรา รุจิเรข เรขา เรณู เริงจิต เริงฤดี เรือนขวัญ เรือนคำ แรสี รัชนีกร โรจนี ร่อนทอง ระงับ ระดับ ระดา ระมาด ระแนง ระวิง รังสี รัชดาภรณ์ รัมภี ราชาวดี ราชญี รำจวญ รำลึก รำไร รัชนีวรรณ เรืองศิริ รัตนศิริ รำเทียน รุ่งกานต์ ระวัง

อักษร ฤ (ชาย)

ฤกษ์ ฤกษณะ ฤดู ฤทธิ์ ฤทธิเดช ฤทธิรณ ฤาเดช

อักษร ฤ (หญิง)

ฤทัย ฤดี ฤดียา ฤดีมล ฤดีภรณ์

อักษร ล (ชาย)

ล้น ลบ ลพ ล้วน ละมือ ละมาด ละม้าย ล่องลิ่ว ละมุด ละมุน ล่ำ ล้ำ ลำเนา ลำดับ เลียม เลือน เลื่อม โล้น ล้อม ลอง ลอย ลักษ์ ละออง ลาภ ลิขิต ลือชัย เลอศักดิ์ เลอเกียรติ เล็ก เลข หล่ำ เหล็ก หลอม เหลือ เหลี่ยม แหลม แหลน เลี้ยว ลือศักดิ์ ลือเดช ลือรัตน์

อักษร ล (หญิง)

ละม้าย ละมาด ละมุน ละเมียด ละมัย ละลวย ละเลง ละห้อย ละออ ละอองทิพย์ ละอองศิริ ละออง ละอองศิริ ลักขณา ลักษณะ ลักษณี ลำเจียก ลำดวน ลินจง ลิ้นจี่ เลวง ล้วน ลักษณ์ ลักษณา เลิศลักษณ์ ละม่อม ลัดาวัลย์ ลัดดา ละอองนวล ลั่นทม ลาวัณย์ ลำดวน ลำยอง ลิ่มทอง ลูกอินทร ลูกจันทร เลขา เลอโฉม เลอลักษณ์ หล่อลักษณ์ ล้นลักษณ์ ลดาวรรณ ละเมาะ ลาขา ลันทวย ลำดับ ลาวรรณ เลขยา

อักษร ว (ชาย)

วง วงศ์ วงส์ วงษ วร วัฒนา วรรธน วรรณ วัลลภ วชิระ วัชร วาด วาจน์ วาท วาสน์ วัจน์ วิจารณ์ วิจิตร์ วิชิต วิเชียร วิฑูรย์ วิธาน วิรัตน์ วิริยะ วิลาส วิศิษฏ์ วิสาร วุฒิชัย วุฒิ เวชช์ เวท แว่น แหวว วอ วงกต วรินทร วราห์ วรุน วลี วสุธา ว่อง วอน วร วัง วัจน วัตร วสันต์ วันชัย วาทิน วาที วานิช วาริช วาริท วารี วาสุกรี วิกรม วิกรานต์ วิจักส์ วิจัย วิจารณ์ วิจิตร วิจิน วิทยา วิทิต วิทิศ วิทู วิธู วิทรู วิทูรย์ วิเกต วิเทศ วิธาน วินัย วินิต วิบูลย์ วิภัช วิภาค วิมพ วิมล วิโรจน์ วิวัธน์ วรากร วชิรปาณี วงศสถิตย์ วชิรพันธ์ วชิรศักดิ์ วณิชย์ วีนัช วาทยุทธ วาณิชย์ วาทิตต์ วาสิน วาสุเทพ วิลาศ วัชรพงษ วรวิทย์ วิไชย วัชรชัย วิศาล วิรัช วิศิษย์ศักดิ์ วโรดม วิวรณ์

อักษร ว (หญิง)

วงศรี วจี วดี วนิดา วลัย วลี วัชรินทร์ วัชรี วิจิตร วิจิน วิเชียร วิฑรูย์ วินิจ วิภา วิมล วิรัตน์ วิไร วิไรวรรณ วิศิษฏศรี วิศิษฏศิริ วิสาร วิสา วงวาด วงวิลาส วงศ์ผกา วรา วราภรณ์ วัฒนา วรรธนา วันดี วันเพ็ญ วรรณา วรรณี วัลลาภา วัลลภา วชิรา วชิราภรณ์ วิรุฬ วาจนา วาที วาสนา วิจิตรา วิเศษลักษณ์ วิสุทธิโฉม วีรา แววตา วชิราพันธ์ วชิรศรี วณิชยา วาลุกา วสุธา วีรวัลย์ วัตรา วาณี วาทินา วาสิน วายามา วารี วีราภรณ์ เวที แว่นศิริ วงแข แววพันธ์ แว่นฟ้า วานี วาทินี วิมลมาศ วิมลา วิมาลา วงเดือน วงศ์ศิริ วรรณวิมล วรลักษณ์ วิยดา วิลาวัลย์ วิสาขา แว่นแก้ว วัลย์ลิกา วรุณย์พันธ์ วัชนี วันทนา วรสาร วิบูลย์เพ็ญ วิบูลยลักษณ์ วิบูลย์ศรี วิบูลยศิริ วรทัย วนิชา วรรณฤดี วารุณี วีณา

อักษร ศ (ชาย)

ศมพล ศรศรี ศรัทธา ศรีรัตน์ ศรี ศรีกัณฐ ศักดิ์ศรี ศัพทนา ศิลป ศิลป์ โศภณ ศยาม ศม ศมน ศริติ ศริรัช ศรุติ ศศิขัณฑ ศักร ศักดิ์ ศักดิชัย ศักดิพันธุ์ ศักรินทร ศักเรนทร ศากร ศานติ ศานิต ศารทูล ศาสตร์ ศิขร ศิขรินทร ศิษฏ์ ศุภร เศรษฐี เศรษฐ์ เศียร เศวต ศุภชัย ศิโรคม ศุกรางค์ ศุทธิ ศิลปชัย ศิลปรัตน์ ศรีสันต์ ศรีเมือง ศรีสกุล ศิริชัย ศิริพงษ์ ศิริพล ศิริพันธุ์

อักษร ศ (หญิง)

โศรดา โศภิต โศภิน โศภนี ศุภศรี ศุภนารี โศภี ศยามล ศกุนี เศรณี ศุลี ศิริสุข ศุภราภรณ์ ศราวดี ศราวัสดี ศศิประภา ศสิวงศ์ ศศิวิมล ศันสนีย์ ศังขิณี ศัสตรี ศาริกา ศิวิกา ศิลา ศิโรรังษี ศิโรรัตน์ ศิโรวัลลิ์ ศิรา ศิริณา ศุจิมนัส เศวตาภรณ์ เศนตภานุ ศรีสุดา ศรีสมร ศรีอมรา ศรีเกษม ศรีโศภี ศรศรี ศรอนงค์ ศรีสวัสดิ์ ศรีวิบูลย์ ศิริรัตน์ ศรีประไพ ศรีประภา ศิวพร

อักษร ส (ชาย)

สกล สง่า สด สถิตย์ สนธิ์ สนาม สภาพ สมควร สมศักดิ์ สมบัติ สมพงษ์ สมาส สมโพชน์ สมภพ สมัย สมาน สมิทธิ สวัสดิ์ สังวรณ์ สัญญา สันทัด สมฤทธิ์ สืบ สุขุม สุชาติ สุนทร สุวรรณ เสนาะ เสมา เสริม เสรี แสวง สนิท สรวง สม สว่าง สอาด สรร สรรค์ สรรพ์ สัณห์ สันต์ สันตติ สาน สานต์ สาร สาย สิริ สุก สุข ศุกร์ สุต สุทธิ เสน่ห์ แสง แสน โสม ใส สงัด สมบุญ สุทธิรักษ สกนธ์ สังกาศ สกุล สังกร สงกรานต์ สงคราม สดมภ์ สงเคราะห์ สดายุ สถาพร สถิร สถาวร สถาน สนชยา สนอง สมานพันธ์ สนั่น สนั่นศิลป สมเชื้อ โสภาค สมผล สมบัติ สมพัตสร สมัคร สมัชชา สมัญญา สมัตต์ สลิล สมุทร สเบย สังเวียน สัญชาติ สันทัสสน์ สันทิฏฐ์ สันทิส สันธนะ สัมผัสส์ สัมผุส สัมพัทธ์ สัมพันธ์ สัมฤทธิ์ สาธิต สามิตต์ สายฟ้า สำคัญ

สำแดง สำทับ สำนวน สำนอง สำนึก สำเนียง สำรวจ สำรอง สำเร็จ สิงหโต สิงหนาท สิงหาสน์ สิงหล สิทธิ สิทธาจารย์ สิทธิกร สิทธิโชค สิญจน์ สิน สินธุ สินธพ สีมา สุกรม สุจริต สุชน สุธน สุขพันธ์ สุขวิทย์ สุทธา สิทธเดช สุทรรศน์ สุเทพ สุธรรม สุธา สุประดิษฐ สุธีร์ สุธี สุบรรณ สุบิน สุปรีดี สุเมธ สุรสีห์ สุรเชษฎ์ สุเรนทร์ สุริย สุริยัน สุรารักษ์ สุริยกมล สุริเยศ สุริเยนทร์ สุวินัย เสถียร เสมือน เสียง เสียม เสือ เสี้ยน แสง แสด แสน แสนย์ โสภณ โสมนัส โสม ไสว สพรั่ง สท้าน สนธยา สมชาย สมศักดิ์ สรชัย สรศิริ สวน สอน สอ้าน สังข์ สรายุทธ สราวุธ สว่างพงษ์ สาชิต สาธร สามล สายัณห์ สารทูล สิริชัย สิขริน สุจินต์ สุนัย สุนนท์ สุพจน์ สุภัทร สุภชัย สุรินทร์ สุรทิน สุรพล สุรศักดิ์ สุวัฒน์ เสนี เสนีย์ เสวี โสลก สมเจนต์ สาโรช สมพล สุรพงษ์ เสริมศักดิ์ สุรชาติ สนธิเดช สมรัฐ สมเกียรติ สพสวัสดิ์ สุกิจ เสรี สมิต สมศิลป์ สันทัด สมิง สุธารักษ์ สุภัทรดิส สมโภชน์ สถล สุทัศน์ สุทิน สว่างรัตน์

อักษร ส (หญิง)

สงบ สงวน สง่า สงัด สถิตาภรณ์ สดศรี สดสวย สมร สมบูรณ์ สมัย สร้อยสุดา สราญ สวนีย สอางค์ สอิ้ง สังวาลย์ สำเนียง สำรวม สำรวย สำรอง สิริ สืบ สืบศรี สืบศิริ สืบสาย สุขุม สุขุมาภรณ์ สุดา ศรีสุดา สุนทรี สุนทราพร

สุนทราภรณ์ สุภร สุภา สุมาลี สุรี เสริมศรี เสวียน เสาวนีย์ แสวงศิริ ส่งโฉม สงวนศักดิ์ สวยสด สมสนิท สมจิตต์ สมใจ สมบุญ สมประสงค์ สมถวิล สมปอง สมหมาย สมหวัง สมานใจ สมานลักษณ์ สุขสมาน สรวงสุดา สมสวัสดิ์ สว่างจิตต์ สอาดโฉม สุขสันต์ สายใจ สายบัว สายสมร สายสวาสดิ์ สายสิญจน์ สิริมา สืบสาย สุดปลั่ง สุขใจ สุนทรา สุวรรณา สร้อยสุวรรณ เสน่หา สุชา เสมอใจ เสริมทรง เสริมศิริ แสงจันทร์ แสนงาม แสนสุข สุดแสวง แสงโสม สดใส สกุณี สดุดี สุภา สนองศรี สนิทสนม สนุ่น สุภาพ ส้มจีน สมจารี สำเภา สมสมัย สบสมัย สมฤดี สมวัย สยุมพร ศิวนิต สวนีย์ สวรรค์ศรี สอิ้งทิพย์ สวง สะใบ สังเวียน สังวรี สายชู สารภี สารี สาวิตรี สาลี สาลินี สำเริง สำรวล สิขี สิขา สีดา สุขุมาล สุชาดา สุนันทา สุปาณี สุพรรณ สว่างวรรณ สุมาลี สุมนา สุรางค์ สุราลัย สุริยาต สุริยงค์ สุวิมล เสาวณิต เสาวคนธ์ เสาวภา เสาวลักษณ์ โสภิณี ใสใจ ไสวรินทร์ สภารัตน์ สภาวรัตน์ สคราญ ส่งศรี สจี สดชื่น สมพร ส้มลิ้ม สนาน ศรีจันทร์ สรียา ศรีวรรณ สรีวัน ศรีสวัสดิ์ สรีเวียง สโรธ สวงสุดา ส่องศรี ส่องแสง สายทอง สร้อยทอง ส้องคำ สสิธร สสิพงษ์ สอิ้งมาส สาโรส สืบวงษ์ สิริพร สุกปลั่ง สุธัมมา สุคนธา สุคนธิ สุภฤกษ์ สุภลักษณ์ สุภลัคน์ สุภมาส สุมนมาล สุมาลา สุรภี สรางค์ โสภนา สุดใจ โสภิดา โสมพรรณ สิริมาลย์ สุชีรา สุริชา

สุวิชา สุขศรี สุมิตตา สงวนลักษณ์ สุทธิลักษณ์ สุทธิรัตน์ สุริยาพร สุขศิริ สุรีย์ สุพาณี สุธินาฏ สมหญิง สุธาทิพย์ สุภาวดี สุทธิวรรณ

อักษร ห (ชาย)

ห่อ ห้อง ห้อย หั่น ห้วน หน หทัย หับ หา หาญศึก หาร ห้าวหาญ หิรัญ หิริ หุ่น เหมันต์ เหรา เหิม เหี้ยม แห แห้ว โหน โหร โหม ไห หัย หาญณรงค์ หวง หรีด หริดาล หาญพล หาญเดช

อักษร ห (หญิง)

หอมจันทร หอมสนิท หอมสวาท หลิน หวง หริ่ง หฤทัย หฤทัยปรีย์ หรดี หยิบ หยวก หยอด หรรษา หรดิรัตน์ หยุด หยี หยิม หรอ หลง หย่ง หงสา หงิก หทัย หงส์ หอมศิริ ห่วงคำ หวนคนึง ห้วยแก้ว หอคำ ห่อทอง หอมหวล หาดแก้ว หิรัญญา เหมพรรณ เหมวรรณ เหมวดี

อักษร อ (ชาย)

ออมทรัพย์ อนุชา อนุช อนุกูล อนันท์ อนนต์ อนล อ้น อดุล อธึก องอาจ อนุชิต อนุชาติ อนุพงษ อนุพันธุ์ อนุภาส อนุมาน อนุรักษ อนุวัต อนุสรณ์ อนุศิษฐ เอนก อโนทัย อภัย อภิชาติ อภิชิต อภิชัย อภินันทน์ อมร อมรเทพ อยุธย์ อรรณพ อรัญ อัคนี อร่าม อรุณ อลงกต อวน อ้วน อวบ อวย อ๋วย อ้อ อ่อง ออม อ้อม อ้อย อดุง อัฐ อั่น อั้น อัมพร อัมพุธ อัมโภช อัศนี อัศวิน อาคม อ่าง อาจหาญ อาทร อาทิตย์ อานนท์ อาณัติ อานุภาพ อาบ

อาภรณ์ อาภา อารมณ์ อวิรุทธ์ อารี อาวุธ อาสา อ่ำ อำนวยชัย อำนวย อำนาจ อำพัน อำรุง อิง อิทธิ อินทร อินทรีย์ อิ่ม อิสสระ อึ่ง อุกริต อุโฆส อุคม อุดร อุทก อุทัย อุทิส เอื้อน เอื้อ เอี่ยม เอียด เอี้ยง เอิบ เอียง เอกชัย เอก อุเทน อุ่น อุปกรณ์ อุปการ อุภัย อุปภัมถ์ อุย อุไร อุสาหะ แอร่ม แอบ เอื่อม โอ โอ่ โอ่ง โอชา โอบ โอภาส โอวาท โอสถ ไอยรา อภิวันทน์ อนุวงค์ อนุวรรตน์ อภิสิทธิ์ อนุศาสน์ อาทึก อภินัย อากร อภิบาล อารักษ์ อุณหิส อกนิษฐ์ อลงกรณ์ อังกูร อโณทัย อดิศร อดิศวร อนรรฆ อนันต์ อนัญญ อนวัชช์ อนิรุทธ์ อุมากร อนุพนธ์ อธีต อภิญญ์ อนุมัติ อัญชนะ อธิพงษ์ อรรถพร อรรถพล อรรถเดช อรรถทวี อรรถสุข อรรถรัตน์ อุดมศักดิ์ อัครนิธิ อุลิต อนิก อัศวเดช อัมรินทร์ อัศนีย์ เอนก องอาจ อินคำ อินปั๋น อรรถวุฒิ อรรถกร อวิโรธน์ อาษา อินทรเดช

อักษร อ (หญิง)

องุ่น อนงค์ อนงค์นาฏ อบเชย อบอวล อมรรัตน์ อร อรชร อรทัย อรสา อรพินท์ อรุณวรรณ อรุณี เอี่ยมศรี อ่อน อ่อนศรี อ่อนหวาน อังกาบ อัญชลี อัจฉรา อัญชัญ อุปสรา อัมพวรรณ์ อัมภา อัมพันธ์ อำพน อำไพ อินทรแก้ว อินทรจันทร อินทรทนิล อินทิรา อินทุรัตน์ อิ่มใจ อิ่มเอม อุดมลักษณ์ อุดมสิน อุทัยวรรณ อุทุมพร อุ่นเรือน อุบล อุบลวรรณ อุมา อุมาภรณ์ อุไรวรรณ์ อมเรศ อุรา อุสา เอนดู เอม เอมอร เอี่ยมโฉม อารี เอื้ออารี เอื้อมพร เอื้อมเงิน เอื้องคำ อจิรวดี อจลา อจรี

องุ่น อชินี อดิศัย อนงนุช อมาวสี อรุโนทัย อรุณศรี อภิสมัย อิงอร อมรา อมราลักษณ์ อรนุช อรวรรณ อมราพร อัจจนา อภิรุม อำนวด อุษณีย์ อุษา

อักษร ฮ (ชาย)

ฮ้วน ฮอด เฮ้า ฮึกหาญ ฮู้ ฮวด ฮินดู ฮด เฮ เฮ้ย เฮก ฮา ฮง

อักษร ฮ (หญิง)

ฮวย ฮวง ฮอง ฮ้อ ฮะ เฮี่ยง

รายนามผู้ที่ช่วยค่ารักษาพยาบาล

๑	คุณชลอ ครูแฉล้ม โสพสจินดา	ถวาย	๓,๖๐๐	บาท
๒	นายห้างสามเจริญพานิช (ถวายกับท่านฯ)		๓,๐๐๐	บาท
๓	บริษัทศรีสำอางค์	ถวาย	๒,๐๐๐	บาท
๔	คุณเจริญ โกศลวัฒนะ	ถวาย	๑,๐๐๐	บาท
๕	คุณบูรณะ รัตแพทย์	ถวาย	๑,๐๐๐	บาท
๖	คุณจินตนา (สหนำไทย)	ถวาย	๑,๐๐๐	บาท
๗	คุณคูสี แซ่เทีย	ถวาย	๑๐๘	บาท
๘	คุณสัมฤทธิ์ มนูญผล	ถวาย	๑๐๐	บาท
	รวมเงิน		๑๑,๘๐๘	บาท

กำหนดการสัตตมวาร

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๐

เวลา ๙.๓๐ น. มีพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ ๒๐ รูป

เวลา ๑๒.๓๐ น. สามเณร ๒๔ รูป บังสุกุล

กำหนดการปัญญาสมวาร

วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๑

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ๔๐ รูป

เวลา ๑๓.๐๐ น. มีพระธรรเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป มาติกา-บังสุกุล

กำหนดการสตมวาร กำหนดปลงศพ

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๑๑

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ ๖๒ รูป

เวลา ๑๒.๓๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป มาติกา-บังสุกุล

เวลา ๑๔.๐๐ น. เคลื่อนศพจาก วัดสุทัศน์ ฯ ไป ตั้งบำเพ็ญกุศล ที่วัดจักรวรรดิราชาวาส

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๙.๓๐ น. สวดพระอภิธรรม

วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๑

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์

เวลา ๑๔.๐๐ น. มีพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์ แล้ว มาติกา-บังสุกุล

เวลา ๑๗.๐๐ น. ประชุมเพลิง

หมายกำหนดการ ฉลองอัฏฐิ

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๑๑

เวลา ๑๐.๐๐ น. พระสงฆ์ ๙ รูปเจริญพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหาร แก่พระสงฆ์ ๓๐ รูป เสร็จแล้วเก็บอัฏฐิ

รายนามผู้เป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศล
ถวายแด่พระครูพิพัฒนบรรณกิจ

๒๔ พ.ย. ๑๐	คุณบูรณะ รัตแพทย์ (เงินเหลือถวายเข้าบัญชีไว้ ๑๐๐ บาท)
๒๕ พ.ย. ๑๐	คณะสานุศิษย์ ค.ร.ฟ. บางซื่อ (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๒๕๓ บาท)
๒๖ พ.ย. ๑๐	ร้านเครื่องเงินจือเฮียบเฮง (ซื้อเครื่องดื่มมา๑๐รัง)
๒๗ พ.ย. ๑๐	คณะญาติอ้อมใหญ่ (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๔๙๓ บาท)
๒๘ พ.ย. ๑๐	บริษัท ศรีสำอางค์ จำกัด (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๑๐๐ บาท)
๒๙ พ.ย. ๑๐	คุณประพัฒน์ วลัยพัชรา (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๓๐๐ บาท)
๓๐ พ.ย. ๑๐	คณะสระสง (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๗๐๐ บาท)
๑ ธ.ค. ๑๐	ร้านพินิจภัณฑ์ (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๒๐๐ บาท)
๒ ธ.ค. ๑๐	ร้าน ท. วิวัฒน์ (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๕๒๐ บาท)
๓ ธ.ค. ๑๐	ร้านเมืองไทย (ถวายเข้าบัญชีไว้ ๘๐ บาท)
๘ ธ.ค. ๑๐	คณะญาติบางแขม(ถวายเข้าบัญชีไว้๔๐๐บาท)
๙ ธ.ค. ๑๐	นายห้างสามเจริญ(ถวายเข้าบัญชีไว้๕๒๐บาท)
๑๒ ธ.ค. ๑๐	ลูกหลานนายกัวคุณเป๊า-นางฮี้ โกศลวัฒนะ (เช้าสังฆทาน ๗ องค์)

๑๓ ธ.ค. ๑๐ ศาสตราจารย์ ชลอ โสพสจินดา
(เช้าสังฆทาน ๕ องค์ และเลี้ยงเพล ๕๐ องค์)
๑๖ ธ.ค. ๑๐ นายประจวบ ช่วยศรี
๒๓ ธ.ค. ๑๐ แท้-สมภพ-กิตติ-เติม-จารุวรรณ-ปราณี
(๒๐๐ บาท)
๖ ม.ค. ๑๑ พระศรีสัจจญาณมุนี คณะ ๒ วัดสุทัศน์
๑๒ ม.ค. ๑๑ คุณสมบุญ สว่างจันทร์
๑๓ ม.ค. ๑๑ พระศรีวิสุทธิวงศ์-พระมหาณรงค์
(เข้าบัญชีไว้ ๒๐๐ บาท)
๒๐ ม.ค. ๑๑ พ.ต.อ. สมหวัง มณีรัตน์
๒๑ ม.ค. ๑๑ คุณสนธัย ลีสาวณิชกุล
๒๗ ม.ค. ๑๑ นายกมล และนางวราวรณ์ โกศลวัฒนะ
๒๘ ม.ค. ๑๑ พ.ท. ชัยยุทธ กนิษฐสังกาศ กับญาติพี่น้อง
๓ ก.พ. ๑๑ คุณบูรณชัย จิตรธร
๑๐ ก.พ. ๑๑ คุณสวัสดิ์และนางอนงค์ สีสุวรรณ
๑๗ ก.พ. ๑๑ คุณแม่เข็มทอง ศิริโชติ
๒๔ ก.พ. ๑๑ คุณแม่ละเมียด

ท่านอธิบดีชุบ คุณนายวิมล ศาลยาชีวิน และคุณนายน้อย
คนึงสุขเกษม ออกค่าอาหารทำบุญ ๕๐ วัน ๒,๔๐๐ บาท
และกัณฑ์เทศน์ ๑ กัณฑ์ ๒๖๐ บาท
และยังซื้อผลไม้เพิ่มอีกหลายอย่าง
ลำกั้น แซ่หว่อง ๒๐๐ บาท (ซื้อแตงโม)

รายนามผู้บริจาคช่วยงานศพ
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๕๑๐ ถึงเพียงวันที่ ๒๕ ม.ค. ๒๕๑๑

คุณนายถนอม ภมรมาศ	๒๐๐๐.—
คณะญาติอ้อมใหญ่ช่วยค่าเลี้ยงแขก และทำบุญ ๕๐ วัน	๙๙๓.—
ชาวคณะสระสรง	๗๓๐.—
ร้าน ท. วิวัฒน์	๕๖๐.—
คณะศิษย์โรงพิมพ์สามเจริญ	๕๒๐.—
พระธรรมวิสุทธาจารย์	๕๐๐.—
ร้านพินิจภัณฑ์	๕๐๐.—
คุณประพัฒน์ วลัยพัชรา	๔๔๐.—
คณะญาติบางแขม โดยการนำของอาจารย์เที่ยง	๔๔๐.—
คณะญาติบางแขม และ หลาน	๔๔๐.—
คณะสระสรง ลงท่า	๓๐๔.—
ร้านน้ำแข็งกิมเจียง	๓๐๐.—
คุณชุบ คุณวิมล ศาลยาชีวิน	๓๐๐.—
พ.อ. ประยูร นุทกาญจนกุล และ ภริยา	๓๐๐.—
แท้ สมภพ กิติ เติม จารุวรรณ ปราณี สุรัตน์	๒๘๐.—
คณะศิษย์ ค.ร.ฟ. บางซื่อ	๒๕๓.—
ม.ร.ว. ทัศพร บุนนาค–ม.ล. อาภรณ์ ฉัตรกุล	๒๔๐.—
คุณประทีป นุทกาญจนกุล	๒๐๐.—
คุณรังษี จินดาพร	๒๐๐.—

คุณสวัสดิ์ สีสุวรรณ	๒๐๐.—
พ.ต. นิคม งามเกษม	๒๐๐.—
เจ้าคุณศรี วิสุทธิวงศ์ มหาณรงค์	๒๐๐.—
คุณคณิต กนิษฐสังกาศ	๑๒๘.—
ร้านเมืองไทย	๑๒๐.—
คณะโรงงานวุ้นเส้นบางนา	๑๑๕.—
คุณกมล-คุณประนอม บ้านพระโขนง	๑๑๐.—
คุณซู้ แซ่ไหล่	๑๐๐.—
คุณกิตติ	๑๐๐ —
คุณพิรุฬห์ นิมิตยงสกุล-คุณรังสิต วนาสันตกุล (ร.ย.ส.)	๑๐๐.—
คุณไกรสร ดีเยี่ยงอย่าง	๑๐๐.—
คุณอาอ่อน สุขวัฒน์ (อ้อมใหญ่)	๑๐๐.—
คุณจินดา บัณฑุรัตน์	๑๐๐.—
พระมหาสุรินทร์	๑๐๐.—
ร้านขายยาจิบไท้	๑๐๐.—
ร้านขายยายิงฮวด	๑๐๐.—
คุณผง แซ่ข่ำ	๑๐๐.—
น.อ. ประสิทธิ์ สุทธิอารมณ์	๑๐๐.—
ร้านยืนฟ้าพานิช สี่แยกวัดตึก	๑๐๐.—
คุณหญิงพิศ อิศรางกูร	๑๐๐.—
คุณโกสี	๑๐๐.—
ร้านลมัยพานิช	๑๐๐.—

พ.อ. วีรินทร์ เบี้ยวไข่มุก	๑๐๐.—
คุณคูสี แซ่เทีย	๑๐๐.—
บริษัท ศรีสำอางค์ จำกัด	๑๐๐ —
คุณโต๊ะ เบี้ยวไข่มุก	๑๐๐.—
คุณผะอบ อัศวจินดา	๑๐๐.—
คุณจรินทร์-คุณไพศาล เจริญจิตร	๑๐๐.—
พระทองอยู่ คณะ ๙ วัดสุทัศน์	๑๐๐.—
คุณศิริชัย ชัยอาญา และ ภริยา	๑๐๐.—
คุณฮีเซ้ง แซ่จิว	๑๐๐.—
คุณสมบุญ สว่างจันทร์	๑๐๐.—
คุณสันติชัย-คุณฐิติรัตน์ เอื้อจงประสิทธิ์	๑๐๐.—
คุณประเสริฐ เทพหัสดิน	๑๐๐.—
คุณโก้ว โรงงานวุ้นเส้นบางนา	๘๐.—
คุณช่างผวย	๘๐ —
คุณซาม่วย (แม่กิมใช้)	๘๐.—
พ.ต. หลวงพิทักษ์ศรยุทธ	๖๐.—
คุณภควัต เอื้อจงประสิทธิ์	๕๐.—
คุณเม้ง-คุณบ้วน อุดมมังกร	๕๐.—
พระครูพิมลสรภาร	๕๐.—
คุณโกวิทย์ บรรณประดิษฐ	๕๐.—
ร้านจิตรอร่าม	๕๐.—
คุณจรัส คณิตฐานนท์	๕๐.—

คุณพิมลวรรณ วลัยพัชรา	๔๐.—
คุณกิ่ท-คุณกิมกี แซ่ลิ้ม ตลาดเกาะแรต	๔๐.—
คุณบุญมา สาฤกษ์	๔๐.—
คุณหนู	๔๐.—
คุณเจ็ง	๔๐.—
คุณเทียม คูหาเรือง	๔๐.—
คุณพันธ์วดี	๔๐.—
คุณเชี่ยง	๔๐.—
คุณหล่ง	๔๐.—
คุณชั้งเตียง แซ่โง้ย	๔๐.—
คุณประสงค์-คุณเชื้อ บัณฑุรัตน์	๔๐.—
คุณโต่ย แซ่หลก	๔๐.—
พ. นงเยาว์	๔๐.—
คุณลิ้	๔๐.—
คุณบรรจงศักดิ์ เยี่ยงวิศวกูล	๔๐.—
ด.ญ. มยุรา	๔๐.—
ด.ช. ทวัชชัย ศรีสุวรรณ	๔๐.—
คุณลัดดา แซ่เฑี้ย	๔๐.—
คุณประสาน ดีเยี่ยงอย่าง	๓๐.—
คุณไฮ้ เคียงประพันธ์	๓๐.—
คุณสำลี ชูเดช	๓๐.—
คุณสายหยุด เกษแก้ว	๓๐.—
คุณบั๊กเท้ง เถ้าแก่ร้านเส้นร่วง	๓๐.—

คุณเบ็งซัน	๓๐ —
คุณหิน แซ่หลก	๓๐.—
นายช่างผม—คุณมยุรี บางนา	๓๐.—
คุณยุพา เลาสกุล	๓๐.—
คุณเสมือน—คุณสมเกียรติ แซ่จู	๓๐.—
คุณจั้น แซ่ก๊ง	๓๐.—
คุณหนอย แซ่ก๊ง	๓๐.—
ร้านข้าวต้ม ล. พานิช	๓๐.—
คุณช้วน—คุณบุญปลูก ศรีศรช่าง	๓๐.—
คุณสังข์	๓๐.—
คุณพิศ อารีดรุณพัฒน์	๓๐.—
คุณขุน	๓๐.—
คุณจันทร์ ดีแก้ว	๒๕.—
คุณบุญธรรม เบี๊ยวไข่มุก	๒๕.—
คุณอนัต การวิทกิ	๒๐.—
คุณใช้ แซ่โค้ว	๒๐.—
พ. ครองทรัพย์ อุทาเกตุ	๒๐.—
คุณสุชัย ยิ่งชัยยะกมล	๒๐.—
คุณรัตนา—คุณอ๊ด จันทรประเสริฐ	๒๐ —
คุณซาม่วย	๒๐.—
คุณจงยุ่นมี	๒๐.—
คุณยับยุ่นชง	๒๐.—
คุณลุงเหลือ อ้อมใหญ่	๒๐.—

ร้านเต็กอัง	๒๐.—
คุณไกรศักดิ์	๒๐.—
คุณถนอม คงเจริญ	๒๐.—
คุณกิมเฮียง	๒๐.—
คุณปรียา ดีเยี่ยงอย่าง	๒๐.—
คุณอัมพวัน แซ่หยิบ	๒๐.—
คุณสมพร ยานจรูญ	๒๐ —
คุณเง็ก	๒๐.—
คุณบุญมา	๒๐.—
คุณเจียนทิม	๒๐.—
คุณใช้	๒๐.—
คุณผิน	๒๐.—
คุณลัดดา ศิริวรรณ	๒๐.—
คุณซ่วน	๒๐.—
คุณสุชาติ	๒๐.—
คุณเฉี่ยง	๒๐.—
คุณยิงอ่าง แซ่แต้	๒๐.—
คุณศิริพร	๒๐.—
คุณเล่าง้วงตี๋	๒๐.—
เฮงมุ่ยกวาง	๒๐.—
คุณหงี แซ่เฮ้ง	๒๐.—
คุณชัยวัฒน์ วัฒนภานุการ	๒๐.—
คุณชูใจ	๒๐.—

คุณมาก	๒๐.—
คุณสิริลักษณ์ กุลเจริญ	๒๐.—
คุณแม่เอ๊ กลกิจ	๒๐.—
คุณตุ กุลกาญจน์	๒๐.—
คุณพร้อม	๑๕.—
คุณแสวง ชำนาญสอน	๑๕.—
คุณมานิต ตุ้มบริสุทธิ์	๑๕.—
คุณระพีพร	๑๕.—
คุณณรงค์ (หล่ง)	๑๐.—
คุณวิมล กาญจน์รัตนากุล	๑๐.—
คุณบุญมา เหลือรักษ์	๑๐.—
คุณหล่อ จันทวิโรจน์	๑๐.—
คุณนุช	๑๐.—
คุณอรุณ เกษแก้ว	๑๐.—
คุณผ่องศรี	๑๐.—
คุณมาลี แจ่มรัศมี	๑๐.—
คุณสอาด ทองทับ	๑๐.—
คุณผาด มักประเสริฐ	๑๐.—
คุณเต่า	๑๐.—
คุณสายบัว	๑๐.—
คุณสาคร สายสวาท	๑๐.—
คุณดำ	๑๐.—
คุณเรียม พยอม	๑๐.—

คุณพล	๑๐.—
คุณเงิน สาฤกษ์	๑๐.—
คุณนาค สาฤกษ์	๑๐.—
คุณเย้ง	๑๐.—
คุณจรูญศรี	๑๐.—
คุณนงพงา	๑๐.—
คุณเวเม้งเต้	๑๐.—
คุณบุญช่วย ไทยยืนยงศักดิ์	๑๐.—
คุณแฝง แซ่การ	๑๐.—
คุณมี่นกี่	๑๐.—
คุณสมจิตร รัตนวาร	๕.—
รวมยอด	๑๖,๑๘๘.— บาท

๑. คุณบูรณะ รัตแพทย์ สบู่ยา—กล่อง ๒๔ ชุด ถวายสามเณร

๒. พระมหาสุรินทร์ สบง ๔ ผืน

๓. พระครูพิมลสรภาร ไตร ๑ ไตร

ขอขอบคุณอย่างสูงแด่ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้เกียรติมาในงานฌาปนกิจศพ พระครูพิพัฒนบรรณกิจ (วิเชียร ทับสายทอง) หากมีสิ่งใดบกพร่องหรือไม่เรียบร้อยประการใด ขอได้โปรดอภัยด้วย

คณะศิษยานุศิษย์ — เจ้าภาพ

๓ มี.ค. ๒๕๑๑

พิมพ์ที่โรงพิมพ์สามเจริญพานิช ๕๑ ถนนตีทอง พระนคร
นายเหรียญ เอื้อจงประสิทธิ์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๑๑